

*Ing. arch. Peter Krajč – autorizovaný architekt, Nám. gen. M. R. Štefánika 5, 010 01 Žilina
Ateliér AUT, Žitná 13, 010 01 Žilina, tel.: 041/7001053, MT: 0903669131*

Územný plán obce

BELÁ

Návrh

Textová časť

- A. Základné údaje***
- B. Riešenie územného plánu***
- C. Doplnujúce údaje***
- D. Dokladová časť***

V Žiline 06/2008

Riešiteľský kolektív :

Hlavný riešiteľ

Urbanizmus

Doprava

Vodné hospodárstvo

Technická infraštruktúra

Životné prostredie

Poľnohospodárska pôda

Ing. arch. Peter Krajč

Ing. arch. Peter Krajč,

Ing. Roman Tiso

Július Leštach

Karol Kollár

Ing. arch. Peter Krajč

Daniela Tomanová

obsah

A)	Základné údaje	4
	a) Hlavné ciele riešenia	4
	b) Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce	6
	c) Údaje o súlade riešenia so "Zadaním pre vypracovanie ÚPN O "	6
B)	Riešenie územného plánu obce	7
	a) Vymedzenie riešeného územia	7
	b) Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu (VÚC)	9
	c) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	15
	d) Širšie vzťahy a záujmové územie	20
	e) Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	22
	f) Návrh funkčného využitia územia obce	23
	g) Návrh ochrany kultúrnych hodnôt	26
	h) Návrh riešenia bývania občianskeho vybavenia, výroby a rekreácie	27
	i) Vymedzenie zastavaného územia obce	39
	j) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	40
	k) Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilne ochrany	43
	l) Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny v rámci prvkov ÚSES a ekostabilizačných opatrení	46
	m) Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	53
	n) Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	77
	o) Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	81
	p) Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	81
	q) Vyhodnotenie budúceho možného použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na stavebné a iné zámery	81
	r) Hodnotenie navrhovaného riešenia	83
	s) Návrh záväznej časti	85
C)	Doplňujúce údaje	106
D)	Dokladová časť	111

A) ZÁKLADNÉ ÚDAJE

a) Hlavné ciele riešenia

Obec Belá má v súčasnosti k dispozícii Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mikroregiónu Terchovská dolina ako rozvojový programový dokument v strednodobom horizonte. Z hľadiska územnoplánovacieho resp. urbanistického má už spracovaný v koncept ÚPN O, ktorý definuje „víziu“ postavenia a úlohy obce v systéme osídlenia v horizonte najbližších 15-20 rokov. Jej obrysy možno identifikovať z prieniku záväzných výstupov z územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa (aktualizovaný ÚPN – VÚC Žilinského kraja), sumáru celoobecných príp. parciálnych požiadaviek (prieskumy a rozbor, koncept) a uvedeného PHSR Terchovská dolina (aj príprava čerpania prostriedkov z EÚ).

Záväzné časti aktualizovaného ÚPN – VÚC sú však viac záväznými zásadami a pravidlami, ktoré sú v riešení ÚPN – O aplikované. Prieskumy a rozbor, poslúžili hlavne pre detailnejšie koncipovanie problémov v zadaní a koncept definoval základné rámce rozvoja obce. PHSR je programovým dokumentom.

Na základe týchto dokumentov však možno z hľadiska potrieb územného plánu ako ciele v rozvoji územia obce Belá uviesť nasledovné:

- obec chce participovať na globálnom ciele: Mikroregión Terchovská dolina ako priateľský priestor pre jeho obyvateľov a návštevníkov,
- obec chce byť vidieckym sídlom relatívne nadštandardnej obecnej veľkosti (počet obyvateľov, vybavenosť) v zázemí osídlenia mesta Žilina so všetkým štandardom základnej občianskej a technickej vybavenosti, zodpovedajúcim takémuto druhu sídla v systéme osídlenia zázemia mesta Žilina a s vyššou kvalitou životného prostredia, ako môžu dosiahnuť intenzívnejšie urbanizované územia miest k r.2020,
- obec chce byť súčasťou sídelných zoskupení tuzemského i cezhraničného charakteru (Euroregión Beskydy), do ktorých vkladá okrem iného svoj potenciál pre cestovný ruch, turistiku ako svoj kultúrnohistorický rozmer,
- na území obce treba viac „udomáčniť“ kultúrnohistorickú dimenziu obce, ktorej „konzumentom“ bude nielen trvale bývajúce obyvateľstvo, ale aj návštevník, turista či prechodne bývajúci klient chalúp, chat, penziónov
- treba mať v území dostatok pracovných príležitostí na podklade diverzifikovanej ekonomiky založenej na miestnych prírodných, materiálnych, historických a ľudských zdrojoch,
- ochrana a tvorba prírodného prostredia ako súčasť kvalitného životného prostredia je predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu,
- rozvoj cestovného ruchu, rekreácie a turizmu musí byť systematický a koordinovaný s okolím (región, susediace obce).

Urbanisticky to znamená, že primárnou funkciou územia obce zostane funkcia bývania, ku ktorej sa pridruží v území funkcia ochrany a dotvárania prírodného prostredia a funkcia rekreácie, CR, turizmu, ktorá však môže na vhodných miestach dokonca prevládať nad obytnou funkciou ako odraz využívania dochovaného či doplneného stavebného fondu či prírodných daností. Otázky bývania, výroby a zásobovania vodou bude nutne riešiť variantne.

Pozdvihnutie rekreačnej funkcie v konečnom dôsledku by malo byť zdrojom výraznejšej zamestnanosti a ekonomického profitu obce, podnikateľov, občanov.

Rozvoj diverzifikovaného výrobného potenciálu asi neprekročí rámec sekundárneho postavenia funkcie výroby v podmienkach obce.

Územný plán obce Belá - Návrh obsahuje :

Textová časť

- Základné údaje
- Riešenie územného plánu
- Doplnujúce údaje
- Dokladová časť

Grafická časť

1. Širšie vzťahy	m 1:50 000
2. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia	m 1:10 000
3. Návrh verejného dopravného vybavenia obce Belá	m 1:10 000
4. Návrh verejného technického vybavenia obce Belá	m 1:10 000
5. Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov RÚSES	m 1:10 000
6. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia..	m 1:5 000
7. Návrh verejného dopravného vybavenia	m 1:5 000
8A. Návrh technickej infraštruktúry – vodné hospodárstvo..	m 1:5 000
8B. Návrh technickej infraštruktúry – energetika a telekomunikácie	m 1:5 000
9. Výkres budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy (príp. LP) na stavebné a iné zámery	m 1:10 000

Pri spracovaní návrhu ÚPN O boli použité tieto podklady :

Pri spracovaní prieskumov a rozborov boli použité tieto podklady :

- digitálny polohopis vo formáte CDR transformovaný zo skenovaných máp M 1:5000
- výškopis – digitalizovaný z mapových podkladov v m 1:10 000
- Štátne mapy odvodené v mierke 1:5000.
- základné mapy Slovenska v mierke 1:10 000, 1:25000 – skenované - formát TIF, JPG
- ÚPN VÚC Žilina, 1998 a ZaD 2005 (Ing.arch. Kropitz, Ing. arch. M. Pivarčí)
- Regionálny územný systém ekologickej stability krajiny, okres Žilina – aktualizácia (SAŽP, p. Hájniová)
- Úprava Varínky – SVP š.p.
- II/583 Belá-obchvat (DÚR, DSP)
- súpis parciel evidencie nehnuteľností
- súpis vydaných územných rozhodnutí a stavebných povolení
- Sčítanie ľudu, domov a bytov z roku 2001
- Súpis pamiatok na Slovensku (1967)
- konzultácie s organizáciami a správcami sietí
- krajino-ekologický plán, 2005, RNDr. Pavel Auxt
- PHSR Mikroregiónu Terchovská dolina
- Zadanie pre vypracovanie ÚPN O Belá
- Vyhodnotenie pripomienok občanov, fyzických a právnických osôb ku konceptu ÚPN O Belá
- Vyhodnotenie pripomienok samosprávneho kraja, dotknutých orgánov, obcí a právnických osôb ku konceptu ÚPN O Belá
- Súborné stanovisko ku konceptu ÚPN O Belá

b) Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce

Belá má spracovanú, ale neschválenú územnoplánovaciú dokumentáciu. Riadenie výstavby v obci bolo realizované bez schválenej ÚPD a ÚPP. Rozvoj obce bol v minulosti čiastočne riadený urbanistickými štúdiami.

Pre územia regiónu je základným dokumentom pre koncepcné riadenie ÚPN VÚC Žilinského kraja.

c) Údaje o súlade riešenia so "Zadaním pre vypracovanie ÚPN O "

Riešenie návrhu ÚPN O je v súlade s požiadavkami na vypracovanie definovanými vo schválenom „Zadaní pre vypracovanie územného plánu obce Belá“ (december 2005, OSO – Ing. arch. Vladimír Barčiak) a v súlade s požiadavkami a pripomienkami uvedenými v súbornom stanovisku ku konceptu ÚPN O Belá “ (27.6.2008, OSO – Ing. arch. Vladimír Barčiak).

B) RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

a) Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie územného plánu obce sa vymedzuje v rozsahu celého katastrálneho územia obce Belá. Obec Belá tvorí len jedno katastrálne územie.

- Na severe susedí s katastrálnym územím obce Lutiše, s obcou Terchová (k.ú. Horná Tižina).
- Na východe má spoločnú hranicu s obcou Terchová (k.ú. Terchová).
- Na juhu susedí s katastrálnym územím obce Turany.
- Západným susedom katastrálneho územia Belá sú katastrálne územia obcí Krasňany, Dolná Tižina, Stráža a Lysica.

Katastrálna hranica obce je väčšinou vedená hrebeňovitými úsekmi lesných masívov, oddeľujúcich osídlené doliny, a len v časti oddeľujúcej k.ú. Stráža a Lysica ide o údolnú polohu katastrálnej hranice teda aj hranice riešeného územia.

Vymedzené riešené územie má výmeru 3861 ha. Predmetom riešenia teda nebude len koncentrované osídlenie ústredia obce, ale aj rozptýlená osadnícka štruktúra so svojím príslušiacim okolím ako aj extravilánové prírodné poľnohospodárskolesné územie ohraničené hranicou katastrálneho územia Belá.

a.1) Vymedzenie záujmového územia

Záujmové územie obce je také územie, v ktorom prevládajú súčasné alebo výhľadové vzťahy k obci, a ktorého usporiadanie musí byť riešené vo vzájomnej funkčnej a technickej závislosti s obcou aj keď nie v takej miere podrobnosti ako vlastné riešené územie. Znamená to, že ide o územie mimo riešeného územia obce, mimo jeho kataster.

Záujmové územie obce Belá je nasledovné územie:

Časť územia obce Terchová – Vyšné Kamence, predovšetkým z titulu zabezpečenia komplexného rozvoja obytných území, rekreačných území a zachovania krajinárskych a prírodnoekologických hodnôt. Katastrálna hranica t.j. aj hranica riešeného územia delí ucelenú miestnu zastavanú časť Vyšné Kamence takmer na dve rovnocenné polovice. Riešiť len jednu, príslúchajúcu do obce Belá by bolo nelogické.

a.2) Charakteristika riešeného územia

Geografické ukazovatele	
Prvá písomná zmienka z roku	1378
Výmera obce v roku 2005 v m²	
Celková výmera územia obce - mesta	38609908
v tom poľnohospodárska pôda - spolu	15222662
v tom orná pôda	3190173
záhrada	442484
trvalý trávny porast	11584891
Ovocné sady	5114
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	23387246
lesné pozemky	20997693
vodná plocha	704152
zastavaná plocha a nádvorie	1112120
ostatná plocha	573281

Údaje o počte obyvateľov sú známe od roku 1869, kedy obec mala 2489 obyvateľov.

a.3) Vplyv krajiny na urbanistickú štruktúru

Krajinnú štruktúru tvoria súbory prirodzených a človekom čiastočne alebo úplne pozmenených dynamických systémov. Krajinná štruktúra, t.j. priestorové rozmiestnenie jej prvkov ovplyvňuje rozmiestnenie človekom definovaných funkčných využití. Rieka Varínka vytvára limity zo severnej strany územia a okolité svahy svojou orientáciou a sklonom predurčujú funkčné využitie.

Prevažujúcou jednotkou vegetácie sú dubovo – hrabové lesy karpatské, na severovýchod od sútoku Varínky a Bránice bukové kvetnaté lesy podhorské. Na Varínke a jej menších prítokoch sú podhorské a horské lužné lesy. Z jednotiek, prvkov krajinej štruktúry prevládajú intenzívne trvalo trávne porasty. Medzi Belou a Krasňanmi je dosť vysoké zastúpenie aj veľkoblkových polí. Charakteristické pre územie sú maloplošné štruktúry /maloplošné úzkopásové polia, mozaiky ornej pôdy, trvalo trávnych porastov a sadov s nízkym i vysokým zastúpením drevín. V podhorí Malej Fatry je dosť výrazné zastúpenie extenzívnych trvalo trávnych porastov s malým aj väčším podielom drevín ako aj zarastajúcich trvalo trávnych porastov s veľmi vysokým podielom drevín. V oblasti Mažgutovia, Nižné Kamence, Poddolina je zachovaná pestrá krajinná štruktúra s mozaikami úzkopásových lúk, menej polí, vysoký podiel drevinnej mimolesnej vegetácie.

a.4) Sumarizácia negatívnych javov v území podieľajúcich sa na znížení kvality ŽP:

- domové kúreniská na tuhé palivá vo vykurovacom období
- nedostatočne doriešené odkanalizovanie rodinných domov, chýba monitoring
- prašné cesty (aj prístupové k rod domom, po rozkopávkach v dôsledku plynofikácie)
- drobný výskyt odpadov v miestom toku a na brehoch
- cesta II/583 cez centrum zastavaného územia s vysokou intenzitou

a.5) Sumarizácia pozitívnych javov v území:

- čisté ovzdušie bez emisií a imisií
- kvalitné okolité prírodné prostredie bohaté na lesné porasty
- plynofikácia obce ako základná podmienka pre čisté ovzdušie
- likvidácia komunálnych odpadov na regionálnych skládkach
- separovaný zber odpadov
- čiastočne vybudovaná splašková kanalizácia

a.6) Urbanistická štruktúra

Obec Belá sa prvý krát spomína v roku 1378. Vtedy patrila Varínskej fare, neskôr okolo roku 1483 panstvu Strečno a neskôr panstvu Starý Hrad. Tunajší valasi dostali výsady od Mateja Korvína, 1496 ich potvrdil Vladislav II.. V roku 1598 mala obec 34 domov, v roku 1720 27 daňovníkov, 1784 265 domov (270 rodín – 1550 obyvateľov). V roku 1828 mala obec 245 domov a 2229 obyvateľov. Obyvateľstvo obce pracovalo v lesoch, na poliach, boli tu pálenice, mlyny. Neskôr s rozvojom priemyslu v neďalekej Žiline obyvateľstvo dochádza za prácou. V súčasnosti je množstvo pracovných príležitostí väčšie, napriek tomu časť obyvateľstva odchádza za prácou aj do susedných Čiech.

Pôvodné stavby rodinných domov boli väčšinou zrubové z jedľového, smrekového a iného dreva. Niektoré z nich sa zachovali dodnes. Terénne nerovnosti spodnej stavby vyrovnávali kamennými múrikmi lepenými hlinou. Najžiadanejší materiál na stavbu domu bola jedľa pre svoje

úžitkové vlastnosti. Murované stavby boli zriedkavejšie. Väčšinou to boli podružné hospodárske budovy, maštale, sklady a pod.

V súčasnosti je tvár obce doplnená novšími stavbami väčšinou 1-2 podlažnými dvojtraktovými, murovanými, so sedlovými, polovalbovými strechami.

b) Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu (VÚC)

Na riešené územie územného plánu obce Belá sa bezprostredne vzťahujú nasledovné záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia:

1. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry:

- 1.4 zabezpečovať rozvojovými osami na území Žilinského kraja pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s ostatným územím Slovenskej republiky,
- 1.6 podporovať rozvoj sídelných centier Žilinského kraja, ktoré tvoria základné terciálne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako aj pre priliehajúce zázemie, tak aj pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom,
- 1.8 podporovať vznik a posilnenie suburbánnych pásiem okolo miest Žilina, Martin, Čadca, Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Dolný Kubín,
- 1.9 podporovať ako ťažisko osídlenia najvyššej úrovne žilinsko – martinské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu celoštátneho a medzinárodného významu s významným postavením v Euroregióne Beskydy zahŕňajúcom prihraničné územie styku troch štátov: SR, ČR a PR,
- 1.11 podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí,
- 1.12 podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia pri využívaní daností a podmienok jednotlivých území,
- 1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry
  - 1.16.1 podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa:
    - a) považskú rozvojovú os: Trenčín - Žilina,
    - b) žilinsko – podtatranskú rozvojovú os: Žilina – Martin – Poprad (Prešov),
  - 1.16.3 podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa:
    - d) žilinskú rozvojovú os: Žilina – Varín – Terchová,
- 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami:

- vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
- 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
- 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko – priestorové prostredie,
- 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centram, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene, národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA).

2. V oblasti sociálnej infraštruktúry:

- b.1) riadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od k
- 2.6 podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškolovacích zariadení na území kraja,
- 2.7 znižovať regionálne rozdiely v úrovni vzdelania podporou vzdelávacích centier v prirodzených sídelných centrách a prispôbovať sieť stredných škôl trhu práce a podporovaným ekonomickým aktivitám,
- 2.10 podporovať malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva a to najmä v územiach vzdialenejších od sídelných centier,**
- 2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnotecnú základňu v regiónoch,**
- 2.14 podporovať rovnomerne prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasť existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

3. V oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva:

- 3.1 vytvoriť...regionálny a miestny funkčno-priestorový subsystém turistiky a rekreácie v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov...,
- 3.4 preferovať kvalitatívny rozvoj a vysokošandardnú vybavenosť pre horský turizmus, klimatickú liečbu a vrcholové športy na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Malá Fatra a Národného parku Veľká Fatra, v kapacitách stanovených podľa schválených územných plánov obcí a podľa výsledkov posudzovania v zmysle zákona č.127/1994 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie; v chránených krajinných oblastiach Kysuce, Strážovské vrchy a Horná Orava podporovať aj kvantitatívny rozvoj budovania vybavenosti pre turistiku v mestách a vidieckych sídlach,
- 3.6 využiť polohu Kysúc a Oravy, ktoré sú dobre dostupné z veľkých sídelných aglomerácií v Českej republike a v Poľskej republike, na budovanie vybavenosti pre zahraničnú

návštevnosť so športovým a relaxačným zameraním plošne vo všetkých horských a podhorských sídlach.

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany pôdneho fondu, ochrany prírody a krajiny a ochrany kultúrneho dedičstva:

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách,
  - 4.1.1 bicentrá nadštandardného významu – Krivánska Malá Fatra...
  - 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
  - 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
    - a) terestricko – migračný koridor národného významu v priestore Malá Fatra – Bránica – Lutiše ako biokoridor nadregionálneho významu
- 4.2 rešpektovať navrhované podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,
- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky
  - 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,
  - 4.3.2 pre lesné ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
  - 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
  - 4.3.4 pre ekosystémy mokradí vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná,
  - 4.3.5 pre navrhované chránené vtáčie územia a dodržiavať ochranné podmienky, stanovované samostatne osobitným predpisom pre každé chránené vtáčie územie,
  - 4.3.6 pre navrhované územia európskeho významu a zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany.
- 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les-bezlesie,
- 4.7 podporovať extenzívne využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitosťou krajinnej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec)
  - 4.8.2 preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniiovom zábere krajiny, alebo inom technickom diele:
    - a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu – krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierkovitosť)
    - b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie,
    - c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych krajinných scenérií alebo ich zmenu,
    - e) dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajine,
    - f) dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov.
- 4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,

- 4.12 rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesnú pôdu ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja..., osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu (hydromelioračné zariadenia)...
- 4.13 v obciach a ich miestnych častiach v ochranných pásmach Národného parku Malá Fatra...,
 4.13.1 viazať novú výstavbu v ďalšom procese urbanizácie na jestvujúce sídelné útvary v podhorskej oblasti,
 4.13.2 realizovať rozšírenie zastavaného územia obcí na úkor poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou a na základe posúdenia vplyvov na životné prostredie,
 4.13.3 zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov,
- 4.14 v turistických strediskách na území Národného parku Malá Fatra, Tatranského národného parku a Národného parku Nízke Tatry a Národného parku Veľká Fatra
 4.14.1 zmeny hraníc zastavaných území, kapacity rekreačných lôžok, prírastky bytov pre trvalo bývajúcich obyvateľov, rozvoj športových zariadení novou výstavbou riešiť len podľa schválených územných plánov obcí a podľa zákona č.127/ 1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie,
 4.14.2 nezakladať nové strediská a lokality turizmu, rekreácie, športu a klimatickej liečby na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Malá Fatra a Národného parku Veľká Fatra,
 4.14.3 zvyšovať architektonickú úroveň, priestorové a krajinné – sadovnícke rámcovanie existujúcich aj navrhovaných objektov a stavieb,
- 4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
- 4.18 uprednostňovať aktívny turizmus na území NP Malá Fatra v súlade s trvaloudržateľným rozvojom – ekoturizmus,
- 4.19 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v ochranných pásmach národných parkov) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru. Uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov,
- 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišť v alúviách vodných tokov,
- 4.21 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

5. V oblasti rozvoja dopravnej infraštruktúry:

5.2 Infraštruktúra cestnej dopravy

- 5.2.21 zabezpečiť územnú rezervu a k výhľadovému horizontu homogenizovať cestu II/583
(cesta regionálneho významu v kategórii C 9,70 – 60) v trase a úsekoch:
a) preložka Žilina až Varín –Krasňany – preložka Stráža – preložka Belá – Terchová – Párnica.

6. V oblasti vodného hospodárstva:

- 6.1 rešpektovať z hľadiska ochrany vôd
6.1.1 ochranné pásma vodárenských zdrojov,
6.5 podporovať rozvoj miestnych vodovodov v obciach a ich miestnych častiach s nedostatočným zásobovaním pitnou vodou, mimo dosahu SKV,
6.7 prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb:
6.7.2 z hľadiska ochrany vôd:
p) skupinová kanalizácia obcí: Terchová, Belá, Lysica, Stráža, Dolná Tížina, Krasňany s napojením na verejnú kanalizáciu mesta Žilina a ČOV Žilina,
6.8 podporovať rozvoj kanalizácií a ČOV v obciach a miestnych častiach, ktoré nie je možné riešiť formou skupinových kanalizácií.

7. V oblasti nadradenej energetickém infraštruktúry:

- 7.7 podporovať rozvoj plynifikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
7.8 zvýšiť percento plynifikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia. (Národné parky, ich OP, CHKO a p.),
7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami,
7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami, využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb,
7.15 znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát,

8. V oblasti odpadového hospodárstva:

- 8.1 zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do r.2005,
8.2 sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia,
8.4 prednostne riešiť zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov v obciach určených v územnom pláne.

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou záväzných regulatívov sú tieto:

1. Stavby na sledovanie stavu životného prostredia – sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc /stanovišť/ v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu.

2. Dopravné stavby

2.1.13 cesta II/583, preložka Žilina – Varín, Stráža, Belá.

3. Technická infraštruktúra

3.1 vodohospodárske stavby

3.1.2 skupinové vodovody pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby

bb) verejné vodovody a s nimi súvisiace stavby v obciach a ich miestnych častiach mimo dosahu SKV

3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby:

3.1.3.2. stavby z hľadiska vôd, vodných zdrojov, prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd:

p) skupinová kanalizácia obcí: Terchová, Belá, Lysica, Stráža, Dolná Tižina, Krasňany...,

3.1.3.3 ostatné významné stavby:

z) kanalizácie s ČOV v obciach mimo dosahu skupinových kanalizácií,

3.2 energetické stavby

3.2.6 stavby súvisiace s plynofikáciou v okresoch Žilinského kraja.

3.3 pošta a telekomunikácie

3.3.1 súvisiace stavby pre rozvoj telekomunikácií na dosiahnutie špičkovej medzinárodnej úrovne telekomunikačných služieb,

3.5 verejná vybavenosť, dopravná a technická infraštruktúra v strediskách cestovného ruchu a kúpeľníctva vymenovaných v kapitole 2.9 Rekreácia, cestovný ruch a kúpeľníctvo a vyznačených v grafickej časti ZaD ÚPN VÚC ako:

3.5.1 medzinárodné strediská turizmu,

3.5.2 celoštátne strediská turizmu,

3.5.3 strediská turizmu regionálneho významu.

b.2) Aplikácia ÚPN VÚC Žilinského kraja do návrhu ÚPN O Belá.

Návrh územného plánu obce Belá preberá záväzné časti ÚPN VÚC ŽK týkajúce sa verejnoprospešných stavieb a zásad rozvoja do svojej záväznej časti. Konkrétne sa jedná o verejnoprospešné stavby vyplývajúce z ÚPN VÚC ŽK:

1. Stavby na monitorovanie stavu životného prostredia (prevzaté z aktualizácie ÚPN – VÚC Žilinského kraja)
2. Stavby súvisiace s plynofikáciou v okresoch Žilinského kraja (prevzaté zaktualizovaného ÚPN – VÚC Žilinského kraja)

Návrh územného plánu obce Belá vychádza v zásade zo záväzných častí ÚPN VÚC ŽK v oblasti malého a stredného podnikanie v oblasti zdravotníctva, sociálnej starostlivosti citované v ÚPN VÚC ŽK:

„2.10 podporovať malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva a to najmä v územiach vzdialenejších od sídelných centier,

2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnotecnickú základňu v regiónoch,“

c) Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

tabuľka č. 1: Retrospektívny vývoj obyvateľov obce Belá od roku 1910:

ROK	POČET OBYVATEĽOV	PRÍRASTOK (ÚBYTOK)	INDEX RASTU
1910	2536	0	100
1921	2560	24	100,95
1930	2776	216	109,46
1940	2879	103	113,53
1948	2602	-277	102,6
1970	3029	427	119,44
2000	3094	65	122
2001 (SODB k 26.5.2001)	3300	206	130,13
2004	3346	46	131,94

V roku 1910 žilo v obci Belá 2536 obyvateľov. Za posledných 101 rokov vzrástol počet obyvateľov obce Belá o 810 osôb (index rastu dosahuje 131,94%). Priemerný ročný prírastok obyvateľstva od roku 1910 (2536) do roku 2004 (3346) predstavuje 8,9 osôb.

tabuľka č. 2: Pohyb obyvateľstva prirodzenou menou a na základe migrácie v roku 2000:

ROK	ŽIVONARODENÍ	ZOMRELÍ	PRIRODZENÝ PRÍRASTOK (ÚBYTOK)	MIGRAČNÉ SALDO	CELKOVÝ PRÍRASTOK
2000	46	27	19	+7	+26

V poslednom období sa počet obyvateľov zvýšil hlavne vďaka prirodzenej mene obyvateľstva.

c.1.1) Predpokladaný demografický vývoj

Vývoj stavu obyvateľov v posledných troch rokoch nasvedčuje tomu, že je záujem o bývanie v obci. Na základe získaných informácií o zámeroch výstavby rodinných domov v obci je pravdepodobné, že tento trend bude pokračovať. Predpokladáme, že do roku 2020 sa počet obyvateľov zvýši o **400 obyvateľov**, čo predstavuje medziročný rast o 25 osôb. Nárast počtu obyvateľov predpokladáme prirodzenou menou a migráciou z okolitých obcí.

Predpokladaný prirodzený prírastok bude predstavovať 240 obyvateľov čo je 64% z celkového predpokladaného prírastku.

Na nasledujúcej strane nasleduje tabuľka: Zloženie obyvateľstva podľa základných charakteristických vekových skupín k 31. 12. 2004.

Vekové zloženie obyvateľstva podľa pohlavia											
Vek	Pohlavie			Vek, veková skupina	Pohlavie			Vek, vek. skupina, ukazovateľ	Pohlavie		
	muži	ženy	spolu		muži	ženy	spolu		muži	ženy	spolu
Spolu	1 646	1 700	3 346					Spolu	1 646	1 700	3 346
0	12	20	32	50	22	22	44	0	12	20	32
1	18	25	43	51	18	16	34	1 - 4	72	97	169
2	14	21	35	52	21	21	42	5 - 9	111	135	246
3	21	25	46	53	21	13	34	10 - 14	147	163	310
4	19	26	45	54	19	13	32	15 - 19	152	139	291
5	27	26	53	55	19	16	35	20 - 24	135	131	266
6	18	28	46	56	17	20	37	25 - 29	142	140	282
7	21	29	50	57	15	18	33	30 - 34	148	129	277
8	23	33	56	58	10	9	19	35 - 39	102	95	197
9	22	19	41	59	12	10	22	40 - 44	132	100	232
10	29	27	56	60	10	12	22	45 - 49	140	127	267
11	31	30	61	61	12	13	25	50 - 54	101	85	186
12	33	31	64	62	7	8	15	55 - 59	73	73	146
13	25	39	64	63	17	13	30	60 - 64	62	61	123
14	29	36	65	64	16	15	31	65 - 69	39	45	84
15	30	35	65	65	9	5	14	70 - 74	32	58	90
16	32	27	59	66	10	7	17	75 - 79	26	50	76
17	32	26	58	67	5	7	12	80 - 84	16	39	55
18	31	24	55	68	7	14	21	85 - 89	3	8	11
19	27	27	54	69	8	12	20	90 - 94	0	2	2
20	22	26	48	70	7	8	15	95 - 99	1	3	4
21	20	24	44	71	7	8	15	100 ⁺	0	0	0
22	43	18	61	72	6	10	16				
23	27	24	51	73	6	15	21	85 ⁺	4	13	17
24	23	39	62	74	6	17	23				
25	35	30	65	75	4	14	18	0 - 17	436	503	939
26	23	26	49	76	7	13	20	18 ⁺	1 210	1 197	2 407
27	39	25	64	77	9	9	18				
28	25	31	56	78	4	8	12	0 - 2	44	66	110
29	20	28	48	79	2	6	8	3 - 5	67	77	144
30	27	29	56	80	4	8	12	6 - 14	231	272	503
31	29	22	51	81	2	9	11				
32	28	23	51	82	2	8	10	0 - 14	342	415	757
33	36	28	64	83	5	6	11	15 - 59M/54Ž	1 125	946	2 071
34	28	27	55	84	3	8	11	60 ⁺ M/55 ⁺ Ž	179	339	518
35	18	17	35	85	0	3	3				
36	22	17	39	86	1	3	4	15 - 49 Ž		861	
37	29	19	48	87	1	0	1				
38	21	21	42	88	1	2	3	Štruktúra v %			
39	12	21	33	89	0	0	0	0 - 14	20,78	24,41	22,62
40	27	14	41	90	0	0	0	15 - 59M/54Ž	68,35	55,65	61,89
41	30	25	55	91	0	0	0	60 ⁺ M/55 ⁺ Ž	10,87	19,94	15,48
42	25	22	47	92	0	2	2				
43	27	11	38	93	0	0	0	Priemerný vek	33,64	34,49	34,07
44	23	28	51	94	0	0	0	Index starnutia	52,34	81,69	68,43
45	19	29	48	95	0	1	1				
46	29	19	48	96	0	1	1				
47	30	34	64	97	0	0	0				
48	32	20	52	98	0	0	0				
49	30	25	55	99	1	1	2				
				100 ⁺	0	0	0				

V obci Belá žije progresívny typ populácie, ktorý je charakterizovaný vyšším zastúpením predproduktívneho veku ako je zastúpenie podproduktívneho veku. Index vitality má hodnotu 146,13. Obyvateľstvo obce je schopné rásť prirodzenou menou.

c.2) Ekonomicky aktívne obyvateľstvo a nezamestnanosť

Ku sčítaniu ľudu k 25.05.2001 žilo v obci 1 606 ekonomicky aktívnych osôb, z toho 737 žien. Z celkového počtu obyvateľov je podiel ekonomicky aktívnych osôb viac ako 48,6%. Nízka

hospodárska základňa obce má za následok, že 891 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo predstavuje 55,47%, odchádza za prácou do iných sídiel. Iba 44,53% obyvateľov pracuje v obci.

tabuľka č. 3: Ekonomická aktivita obyvateľstva v roku 2001:

	EKONOMICKY AKTÍVNI	
	CELKOM	Z TOHO ROBOTNÍCI
muži	869	611
ženy	737	392
spolu	1 606	1 003
v %	100	62,5

tabuľka č. 4: Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva:

ODVETVIE HOSPODÁRSTVA	EKONOMICKY AKTÍVNE OSOBY			
	MUŽI	ŽENY	SPOLU	Z TOHO ODCHÁDZA DO ZAMESTNANIA
Belá	12	7	19	6
Polnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby				
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	3	11	14	8
Rybolov, chov rýb	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	3	0	3	2
Priemyselná výroba	75	160	235	134
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	27	10	37	34
Stavebníctvo	372	16	388	297
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	38	130	168	80
Hotely a reštaurácie	16	40	56	21
Doprava, skladovanie a spoje	40	38	78	54
Peňažníctvo a poisťovníctvo	2	5	7	4
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj	21	23	44	30
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	33	32	65	23
Školstvo	8	53	61	27
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	2	97	99	65
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	30	22	52	10
Súkromné domácnosti s domácim personálom	0	2	2	2
Exteritoriálne organizácie a združenia	-	-	-	-
EA bez udania odvetví	187	91	278	94
Spolu	869	737	1 606	891

c.3) Bytový fond

Ku sčítaniu ľudu k 26.05.2001 mala obec Belá 779 trvalo obývaných bytov, z toho 766 v rodinných domoch (98,3%) a 12 v bytových domoch (1,5%) Počet domov v obci predstavoval 934 z toho 769 bolo obývaných a 165 neobývaných.

Úroveň bývania v obci Belá v porovnaní s úrovňou v okrese Žilina je v niektorých ukazovateľoch len o málo nižšia. Obložnosť bytu má hodnotu 3,44.

tabuľka č. 5:Domy, byty a ukazovatele bývania:

POČET	RODINNÉ DOMY	BYTOVÉ DOMY	OSTATNÉ BUDOVY	DOMO- VÝ FOND SPOLU
Domov spolu	930	2	2	934
Trvale obývaných domov	766	2	1	769
v %	99,6	0,3	0,1	100
v tom vlastníctvo:				
štátu	-	-	-	-
bytového družstva	-	-	-	-
obce	-	-	-	-
fyzickej osoby	754	1	0	755
právnickej osoby	-	-	-	-
ostatných	12	1	1	14
s 1-2 nadzemnými podlažiami a nezistené	766	1	1	768
s 3-4 nadzemnými podlažiami	0	1	0	1
s 5+ nadzemnými podlažiami	-	-	-	-
Ubytovacích zariadení bez bytu	-	-	-	-
Neobývaných domov	164	0	1	165
z toho: určených na rekreáciu	46	0	0	46
Priemerný vek domu	34	31	48	34
Bytov spolu	931	12	2	945
v tom: trvale obývané	766	12	1	779
v %	98,3	1,5	0,1	100
z toho družstevné	0	2	0	2
byty vo vlastníctve občana v bytovom dome	0	10	0	10
neobývané	165	0	1	166
neobývané z dôvodu zmeny užívateľa	15	0	0	15
neobývané, určené na rekreáciu	45	0	0	45
neobývané, uvoľnené na prestavbu	19	0	0	19
neobývané, nespôsobilé na bývanie	21	0	0	21
neobývané po kolaudácii	5	0	0	5
neobývané v pozostalostnom alebo súdnom konaní	29	0	0	29
neobývané z iných dôvodov	28	0	1	29
nezistené	3	0	0	3
Trvale obývané byty:				
Materiál nosných múrov: kameň, tehly	640	12	1	653
drevo	94	0	0	94
nepálené tehly	6	0	0	6
ostatné a nezistené	26	0	0	26
Veľkosť bytu: 1 obytná miestnosť	68	2	0	70
2 izby	135	2	0	137
3 izby	152	4	0	156
4 izby	164	4	0	168
5+ izieb	247	0	1	248
POČET	RODINNÉ DOMY	BYTOVÉ DOMY	OSTATNÉ BUDOVY	DOMO- VÝ FOND SPOLU
Bývajúcich osôb	3 252	43	0	3 295
Počet CD	1 081	15	0	1 096
Počet HD	799	13	0	812
Obytné miestnosti	2 841	34	5	2 880
Počet osôb na 1: byt	4,25	3,58	0	4,23

obytné miestnosti	1,14	1,26	0	1,14
CD	3,01	2,87	-	3,01
HD	4,07	3,31	-	4,06
Obytná plocha bytu v m ²	50 828	522	80	51 430
Celková plocha bytu v m ²	76 225	743	118	77 086
Priemerný počet:				
- m ² obytnej plochy na 1 byt	66,4	43,5	80	66
- m ² celkovej plochy na 1 byt	99,5	61,9	118	99
- m ² obytnej plochy na 1 osobu	15,6	12,1	-	15,6
- obytných miestností na 1 byt	3,71	2,83	5	3,7

Najvyšší podiel neobývaných bytov tvoria byty, ktoré sú určené na rekreáciu - 45 bytov čo je 27 % zo všetkých neobývaných bytov.

tabuľka č. 6: Trvalé obývané byty podľa druhu budovy, podľa obdobia výstavby a kategórie bytu:

OBDOBIE VÝSTAVBY	RODINNÉ DOMY	BYTOVÉ DOMY	OSTATNÉ BUDOVY	DOMOVÝ FOND SPOLU
Úhrn	15	0	0	15
- 1899 a nezistené				
1900 - 1919	10	0	0	10
1920 - 1945	53	0	0	53
1946 - 1970	318	6	1	325
1971 - 1980	153	6	0	159
1981 - 1990	123	0	0	123
1991 - 2001	94	0	0	94
spolu	766	12	1	779
%	98,3	1,5	0,1	100
Úhrn - z toho 1996 - 2001	48	0	0	48

V obci Belá prevládajú byty postavené v období rokov 1946 až 1970 a tvoria až 41,5% z celkového počtu trvalo obývaných bytov.

c.3.1) Predpokladaný vývoj bytového fondu do roku 2020

Vývoj bytového fondu je v súčasnosti veľmi perspektívny. V obci je v súčasnosti rozostavaných niekoľko rodinných domov. Časť rodinných domov sa rekonštruuje. Na základe predpokladaného vývoja obyvateľstva bude vývoj bytového fondu pravdepodobne podľa nasledujúcej tabuľky.

Predpokladaný vývoj bytového fondu

Počet obyvateľov k 31. 12. 2004	3346
Predpokladaný prírastok obyvateľov r. 2004 –2020	400
Počet obyvateľov k 2020	3746
Stav bytového fondu (obývané byty)	779 bytov
Celkový úbytok z dôvodu veku domov	-22 bytov
Potreba v roku 2020 pre počet obyvateľov (3746) pri obložnosti 3,3 osoby na jeden byt	1135 bytov
Z toho prestavby a získanie bytov z neobývaného byt fondu	98 bytov
Potreba výstavby nových bytov	280 bytov

Náhrada starých nevyhovujúcich bytov bude pravdepodobne riešená formou stavebných úprav existujúcich objektov, prestavbami hospodárskych budov a výstavbou nových domov. Predpokladaný počet domov v roku 2020 je iba teoretický a naplnenie počtu bude závislé na ekonomickej sile obyvateľov a podmienkach vytvorených pre výstavbu.

Poznámka: Údaje použité v tejto kapitole boli prevzaté zo ŠÚ SR

d) Širšie vzťahy a záujmové územie

d.1) Záujmové územie obce Belá

Záujmové územie obce je také územie, v ktorom prevládajú súčasné alebo výhľadové vzťahy k obci, a ktorého usporiadanie musí byť riešené vo vzájomnej funkčnej a technickej závislosti s obcou aj keď nie v takej miere podrobnosti ako vlastné riešené územie. Znamená to, že ide o územie mimo riešeného územia obce, mimo jeho kataster.

V prípade územného plánu obce Belá obstarávateľ považuje za záujmové územie obce nasledovné územie:

Časť územia obce Terchová – Vyšné Kamence, predovšetkým z titulu zabezpečenia komplexného rozvoja obytných území, rekreačných území a zachovania krajinárskych a prírodnoekologických hodnôt. Katastrálna hranica t.j. aj hranica riešeného územia delí ucelenú miestnu zastavanú časť Vyšné Kamence takmer na dve rovnocenné polovice. Riešiť len jednu, prislúchajúcu do obce Belá by bolo nelogické. V lokalite Vyšné Kamence sú možnosti bytovej výstavby. Na sever od Varínky, v priestore od komunikačného napojenia tejto časti osídlenia na cestu II/583 Žilina – Párnica je v k. ú. Belá vytvorený základ novej IBV. Je to plocha od tohoto miesta napojenia po hranicu Nižných Kamencov prechádzajúcu potokom Varínka. Nezastavané parcely predstavujú možnosť výstavby cca 12-15 RD, ďalšie sú v k. ú. Terchová južne od toku Varínky, cca 3 RD a 4 RD v Podoline, čo pre potreby Vyšných Kamencov vzhľadom k demografickým danostiam postačuje do návrhového obdobia.

Obec Belá sa nachádza vo východnej časti Žilinskej kotliny. Na severe susedí s katastrálnym územím obce Lutiše, s obcou Terchová (k.ú. Horná Tižina). Na východe má spoločnú hranicu s obcou Terchová (k.ú. Terchová). Na juhu susedí s katastrálnym územím obce Turany a Západným susedom katastrálneho územia Belá sú katastrálne územia obcí Krasňany, Dolná Tižina, Stráža a Lysica.

Katastrálna hranica obce je väčšinou vedená hrebeňovitými úsekmi lesných masívov, oddeľujúcich osídlené doliny, a len v časti oddeľujúcej k.ú. Stráža a Lysica ide o údolnú polohu katastrálnej hranice teda aj hranice riešeného územia.

Obec má výmeru 3861 ha.

Poloha obce voči špecificky chráneným územiám

Obec Belá má v rámci katastra územia vymedzené územie Národného parku Malá Fatra, ktoré je zaradené do 3° ochrany a má definované aj ochranné pásmo, ktoré zasahuje aj do zastavanej časti obce (2° ochrany). Okrem toho sa na území katastra nachádzajú významné genofondové lokality a ekologicky významné segmenty.

d.2) Technická infraštruktúra - širšie vzťahy

1. Doprava

Územie obce je napojené na nadradený komunikačný systém (I/11, I/18, I/70) prostredníctvom cesty II/583 Žilina – Terchová – Párnica. Cesta II/583 sa napája na cestu I/11 (Žilina – Čadca – štátna hranica SR/ČR) a cestu I/70 (Kraľovany – Párnica – Dolný Kubín).

Na železničnú trať zostáva najbližšie možné napojenie v železničnej stanici Varín. Dostupnosť k letisku je najbližšia v Dolnom Hričove - letisko Žilina.

2. Zásobovanie vodou

V obci Belá je vybudovaný vodovodný systém s príslušným obecným vodovodom napojeným na vlastný vodojem s obsahom 2x200 m³.

3. Odkanalizovanie

V obci Belá sa v súčasnosti buduje splaškový kanalizačný systém.

4. Plynovodné siete

Zdrojom zemného plynu pre riešené územie obce Belá je VTL plynovod Severné Slovensko o parametroch DN 500 PN 64, ktorý prechádza južnou časťou súčasného zastavaného územia obce, a ktorý bol uvedený do prevádzky v roku 1979. V obci sa nachádzajú dve regulačné stanice plynu VTL/STL lokalizované južne od zastavaného územia.

5. Elektrická energia

Územie obce Belá vrátane jej miestnej časti Kubíková, Zlieň, Nižné Kamence a Vyšné Kamence je zásobované elektrickou energiou z transformovne 110/22 kV Priemyselný park KIA, po 22 kV vzdušnom vedení č. 234 Žilina – Zázrivá.

6. Pošta

Poskytovanie poštových služieb pre obyvateľstvo zabezpečuje poštová prevádzka, ktorá je organizačne začlenená pod Regionálne poštové centrum RPC Žilina riadené ústredím Slovenskej pošty a.s.. Poštová prevádzka je umiestnená v združenom objekte obecného úradu s troma priehradkami. Dodávanie zásielok je zabezpečené poštovými doručovateľmi.

7. Telefonizácia

Telekomunikačné služby, podľa súčasnej štruktúry Slovak Telecom a.s. zabezpečuje Centrum sieťovej infraštruktúry Žilina, prislúchajúce do Regionálneho centra RCSI Žilina.

V obci je zriadená digitálna ústredňa RSU v združenom objekte OÚ, na ktorú sú pripojené aj obce Dolná Tižina, Lysica a Stráža. Miestna telefónna sieť je prevedená v kombinácii káblový rozvod v zemi a vzdušný závesný kábel po drevených stĺpoch.

8. Diaľkové káble

Riešeným územím v smerovaní západ – sever prechádzajú trasy diaľkových káblov:

- metalický kábel DK Žilina – Dolný Kubín
- koaxiálny kábel DKK Žilina – Dolný Kubín
- optický DOK Žilina - Terchová

a v smere severnom prípojný optický kábel PDOK Belá – Lutiše

e) Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Územie obce môžeme z hľadiska členenia na jednotky rozdeliť na dve základné časti: zastavané územie obce – zastavané územie a ostatné územie katastra.

Zásadou pri navrhovaní funkčno-priestorového usporiadania bolo zoskupovanie príbuzných funkcií a vytváranie ucelených funkčných zón. Táto zásada je dôležitá hlavne z hľadiska vytvárania vhodných podmienok pre jednotlivé funkčné zložky a jednoznačného definovania regulatívov funkčných zón. Zároveň sa lepšie dokážu oddeliť funkcie, ktoré sa navzájom negatívne ovplyvňujú. Funkcie s negatívnejším vplyvom na životné prostredie navrhujeme oddelovať od obytných zón izolačnou zeleňou, bariérami – hlavne hlukovými, alebo vytvoriť opatrenia na strane obytnej zóny, ktoré zmierňujú negatívne dopady na životné prostredie.

Navrhované funkčné využitie je bez negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Rekreačné aktivity so zameraním na šport (lyžovanie, kolektívne a individ. športy – volejbal, basketbal, cyklistika, tenis a pod.) navrhujeme sústrediť do polohy Bránice, kde sú už v súčasnosti zárodoky rekreačného využitia. Túto lokalitu sme navrhli hlavne s dôvodu, že je oddelená od zastavaného územia obce, je svojimi okolitými vzťahmi na prístupovú cestu a pohorie Malej Fatry dobre identifikovateľná a má aj možnosti pre rozvoj lyžovania a iných športov.

Navrhované funkcie bývania nadväzujú na už existujúce plochy IBV, alebo využívajú plochy, ktoré svojim oslnením, svažitosťou a prístupom vyhovujú pre tento účel.

e.1) Urbanistická kompozícia obce

Za základ urbanistickej kompozície je nutné i naďalej považovať hlavné osi obce v smere sever-juh, zhmotnenú trasou potoka Belianka resp. trasou miestnej komunikácie a východno-západnú kompozičnú os obce ako smerovanie cesty II/583 Žilina - Terchová obostavanej koncentrovanej obytnej zástavbou. Na krížení týchto osí je už dnes založený neusporiadaný ústredný priestor obce s dominantným pôsobením hmoty objektu kostola, čo navrhujeme akceptovať pri riadení výstavby do roku 2020. Ústredný priestor obce si zachová svoje východno-západné orientovanie. Na ústredný priestor treba vypracovať urbanisticko-architektonickú štúdiu centra.

Kompozičnú skladbu katastrálneho územia budú i naďalej dotvárať mozaikovitité enklávy osadného osídlenia, so slabnúcou intenzitou urbanizovaných území úmerne rastúcej vzdialenosti od hlavnej osi sídla a kompaktné satelity osídlenia Nižné a Vyšné Kamence a Kubíková.

V každej samostatnej časti obce (ako napr. Kamence, Kubíková) navrhujeme vytvoriť a esteticky upraviť podružné verejné priestory zvolené pri objektoch občianskej vybavenosti, alebo esteticky a urbanisticky zaujímavých štruktúrach. Na tieto priestory je potom vhodné viazať ďalšie (nové) prvky základnej občianskej vybavenosti, drobnej výroby, zástávok hromadnej dopravy a nástupných priestorov do lokalít cestovného ruchu, rekreácie a turizmu (Nižné, Vyšné Kamence).

Z hľadiska významných exponovaných panoramatických pohľadov a priehľadov treba venovať osobitnú pozornosť nástupnému priestoru do obce v smere od obce Stráža a Lysica, ako i do priestoru Bránic. Pri nástupe od obce Stráža navrhujeme zachovať dominantné pôsobenie kostola a zabrániť zastavaniu pravého svahu rodinnou zástavbou. Preto navrhujeme v tejto časti umiestniť obecný park, koncipovaný tak, aby ani stromy nazatienili siluetu kostola.

e.1.1) Kompozičné osi

Hlavná os obce: v smere sever-juh, zhmotnená trasou potoka Belianka a východno-západnú kompozičnú os obce - trasa cesty II/583 Žilina – Terchová. Na krížení týchto osí je už dnes založený neusporiadaný ústredný priestor obce s dominantným pôsobením hmoty objektu kostola

e.1.2) Dominanty:

Hlavnou dominantou obce ostane hmota kostola. Ako dominanty je možné z globálneho pohľadu chápať aj blízke hrebene Malej Fatry.

f) Návrh funkčného využitia územia obce

f.1.1) Funkčné členenie a funkčné využitie – stav

Obec Belá je tvorená jadrovým územím (centrálne zastavaná časť obce) a menšími osadami. Centrálne zastavaná časť obce Belá tvorí ucelenú kompaktnú urbanistickú štruktúru bohatú na funkčné využitie a rôznorodú čo do architektúry objektov. Medzi väčšie osady patria Nižné a Vyšné Kamence, Kubíková. Ostatné osady sú podstatne menšie a tvoria ich zoskupenia iba 3 až päť domov. V súčasnosti sú už mnohé domy využívané iba na rekreačné účely. V osade Vyšné Kamence dochádza k zrastaniu zastavaného územia obce Belá a Terchová.

Kataster obce Belá je z hľadiska zastavanosti územia členený na dve časti: územie zastavané – zastavané územie a osady a územie nezastavané – extravilán. Z hľadiska funkčného zónovania môžeme územie katastra rozdeliť na tieto zóny:

- Zmiešaná zóna bývania a vybavenosti – celá obec – zastavané územie bez zóny výroby
- Zóny poľnohospodárskej a priemyselnej výroby (bývalé poľnohosp. družstvo)
- obytné a rekreačné osady – Kubíková, Nižné Kamence, Zlieň
- zóna voľnej poľnohospodárskej krajiny
- zóna lesnej krajiny - lesy
- zóna ochrany prírody – NP M. Fatra a zákonom chránené lokality v 3°- 5°ochrany

Zástavba v obci je situovaná okolo miestneho Belianskeho potoka. Tvoria ju jednopodlažné a dvojpodlažné domy. Koridor potoka lemuje miestami krovitá a stromová zeleň. Zastavané územie obce má dĺžku cca 2,5 km a šírku 1,5 km.

Obec nemá jednoznačne definované jadro vo forme pobytového námestia. Náznak námestia je možné identifikovať v polohe, kde sa križuje Beliansky potok a cesta II/583. V iných polohách má Belá k dispozícii menšie urbanistické priestory, ktoré však nie sú dostatočne voľné pre vytvorenie námestia. V rokoch 1970-1996 pri výstavbe rodinných domov severne od cesty II/583 (v nive Varínky) vznikla v jadre tejto zástavby plocha primeraná na formovanie nového námestia obce. Tým, že po obvode tejto plochy sú realizované iba rodinné domy nie je táto plocha využiteľná pre formovanie námestia.

Na základe terénneho prieskumu a pripravovaných zámerov (prekládka cesty II/583) sa javí, že obecný rink môže vzniknúť v priestore medzi hostincom U Kubíka a súčasným obecným úradom.

Belá je z hľadiska funkčného členenia rozmanitejšia v zastavanom území, kde sú zastúpené viaceré funkčné plochy. Náznak určitého zónovania – zoskupovania jednotlivých rovnakých, alebo príbuzných funkcií je možné postrehnúť v celej centrálnej časti obce a v polohe pri družstve. Bývanie tvorí ucelenú funkčnú zónu, ktorá je v ťažisku doplnená občianskou vybavenosťou. Vybavenosť sa sústreďuje okolo hlavnej cesty (II/583) a v polohách, ktoré na ňu priamo nadväzujú. Futbalové ihrisko a cintorín sú umiestnené na okrajoch obytnej zástavby

Z hľadiska funkčného využitia územia má obec primárnu obytnú funkciu. Ako doplnkové funkcie sú v prvom rade výrobná funkcia vo forme poľnohospodárskej výroby a lesnej výroby a postupne sa do popredia dostáva aj funkcia rekreácie, CR a turizmu. Občianska vybavenosť je

koncentrovaná v ťažisku obce. Základná občianska vybavenosť je v celku postačujúca. Obec má materskú školu, základnú školu, základnú umeleckú školu, obecný úrad hasičskú zbrojnicu, niekoľko prevádzok predajní potravín, pohostinstvá, futbalové ihrisko, penzióny, hotel.

Obec má funkčné väzby na Žilinu.

Rekreácia v Beleji sa orientuje v prevažnej miere na chalupnícku a chatársku formu (Kubíková, Bránica). Na rekreačné účely a rekreačné služby určené pre voľný cestovný ruch sa v súčasnosti budujú ubytovacie kapacity vo forme malých penziónov s celoročným využitím. Obec Belá tým, že susedí s Terchovou a Vrátnou dolinou, kde sú vybudované zariadenia pre zimnú lyžiarsku rekreáciu, stáva sa územím s obrovským potenciálom pre ubytovanie turistov a poskytovanie služieb.

f.2) Funkčné využitie - návrh

Koncept ÚPN O Bela je vypracovaný na základe zadania. Jednotlivé funkčné zámery vychádzajú z predpokladanej potreby výstavby rodinných domov a potreby stabilizovania počtu obyvateľov v obci formou vytvorenia motivačných aktivít súvisiacich hlavne s rozvojom rekreácie a cestovného ruchu. Zjednodušene povedané pre rozvoj do roku 2020 potrebuje obec investičné akcie na oživenie a zatraktívnenie svojho urbanistického priestoru.

Otázku výstavby nových bytov navrhujeme riešiť formou rodinných domov v lokalitách Nižné Ohrady, Horné Ohrady, Diel, Flaky a vrámci prieluk v obci. Okrem toho navrhujeme využiť časť územia za Varínkou v Kamencoch pre rozvoj bývania vo forme rodinných domov. Funkčné využitie územia môže byť doplnené aj rekreačnými objektmi. Výhodou lokality je dostupnosť k obci Terchová – východiskový bod rekreácie, dostupnosť inžinierskych sietí, čisté životné prostredie.

Pre motiváciu bývania v obci navrhujeme uvažovať aj s rozvojom nízkopodlažnej bytovej výstavby v pri hospodárskom dvore PD Terchová, ktorý postupne stráca svoj význam. Perspektívne uvažujeme využiť aj časť plochy hospodárskeho dvora na nízkopodlažnú bytovú zástavbu.

Do roku 2020 predpokladáme potrebu 280 bytov vo forme individuálnej a hromadnej bytovej výstavby. Pomer medzi individuálnou a hromadnou bytovou výstavbou nešpecifikujeme zámerne, aby sa neobmedzilo rozvíjanie jednotlivých investičných zámerov. Pre hromadnú bytovú zástavbu navrhujeme využiť priestory pri hospodárskom dvore, alternatívne aj samotný hospodársky dvor. Navrhnuté lokality na rozvoj bývania majú vyššiu kapacitu pre rozvoj ako je potreba. Plochy, ktoré nebudú do roku 2020 zastavané, poslúžia ako urbanistická rezerva pre ďalšie roky.

S rozvojom sociálnej štruktúry obce úzko súvisí vytvorenie dobrých podmienok pre mladé rodiny, ale aj pre starších občanov. Pre mladé rodiny navrhujeme skvalitnenie vybavenia materskej škôlky, základnej školy, výstavbu ihriska pre deti a mládež v centre obce, doriešenie priestorov pre voľnočasové aktivity (v rámci školy, alebo OÚ). Pre určité oživenie spoločenských kontaktov navrhujeme parkové úpravy centre obce pri miestnom cintoríne. V rámci parku je možné zriadiť aj detské ihrisko, mobiliár - lavičky, verejné osvetlenie, odpočinkové plochy. Pre starších občanov navrhujeme Dom s opatrovateľskou službou, ktorý môže byť účelovo riešený vo viacerých polohách, ktoré sa hlavne po majetkoprávnej a ekonomickej stránke budú javiť v priebehu prípravy investičných zámerov ako efektívnejšie. Tento zámer navrhujeme realizovať v lokalite buď v závere obce v blízkosti otočky autobusov, alebo v kludnejších častiach zástavby obce

Rekreačný potenciál obce navrhujeme koncipovať v rozptyle v zmysle už určitých rekreačných zárodkov.

Do roku 2020 navrhujeme koncepciu rozvoja rekreácie rozdeliť do štyroch skupín z hľadiska štruktúry konzumentov rekreácie. **Prvú skupinu** tvoria domáci obyvatelia, ktorých zaujíma každodenná rekreácia sústredená do súkromných záhrad. Funkcia záhrad sa postupne mení z hospodársko-pestovateľskej na pobytovo-rekreačnú s rastúcim podielom okrasnej zelene.

Pre víkendovú rekreáciu je možné využívať lokality v okolí bohaté na lesy horské lúky. V lete sú to značkové turistické chodníky a v zime (v prípade, že je sneh) pre nenáročných svahy nad obcou a pre tých náročnejších stredisko vo Vrátnej (susedný kataster Terchová). **Druhú skupinu** tvoria návštevníci – chalupári a chatári, ktorých záujem je hlavne v chatových osadách a využitie sa sústreďuje na pobyt na chate a v blízkom okolí. **Tretiu skupinu** tvoria návštevníci využívajúci kataster len ako ubytovacu základňu a prípadne služby, ktoré ešte nie sú dostatočne rozvinuté. **Štvrtú skupinu** tvoria návštevníci iba prechádzajúci katastrom, nastupujúci na turistické trasy, využívajúci jeden alebo i viac služieb a odchádzajúci bez toho, aby boli ubytovaní.

Na základe hore uvedenej analýzy navrhujeme pozornosť pri rozvoji rekreácie sústrediť na každú skupinu rekreantov, s rozlíšením lokalizácie poskytovania služieb.

Pre prvú a druhú skupinu navrhujeme vytvoriť estetické prostredie vnútroobecnej urbanistickej štruktúry a prírodného prostredia chatových osád za prispenia všetkých občanov (úprava prašných komunikácií, upratovanie spoločných priestorov, úprava a udržiavanie technického stavu rodinných domov, oplotení, hospodárskych stavieb, verejnej polosúkromnej a súkromnej zelene, kosenie verejných trávnatých plôch a pod.

Pre tretiu skupinu návštevníkov navrhujeme vytvoriť najlepšie podmienky, lebo zo všetkých uvedených skupín budú najväčším ekonomickým prínosom pre podnikateľskú sféru a tým aj pre obec. Túto skupinu návštevníkov navrhujeme sústrediť do lokality Bránica a autocampu, kde navrhujeme koncentrovať aj široký sortiment služieb /požičovne bicyklov, športového náradia, solária, fitnees, sauny, vírivé vane, masáže a pod.

Štvrtú skupinu návštevníkov navrhujeme koncentrovať okolo severojužnej kompozičnej osi obce a v lokalite Nižné a Vyšné Kamence, prípadne v Bránici a Kubíkovej.

Kataster obce hlavne jeho poľnohospodárska časť poskytuje dobré podmienky pre rozvoj agroturistickej, ktorá môže na seba naviazať aj ďalšie aktivity, ako hipoterapiu, jazda na voze, v zime na saniach v konskom záprahu, vlastnoručná výroba syra, remeselné dielne, prípadne aj ukážky ľudových tancov, krojov, zvykov a podobne. Tento zámer je iba ako námet na využitie poľnohospodárskej krajiny, ktorá postupne stráca svoje ekonomické využitie.

Hospodársky potenciál obce je malý, pretože chýbajú rovinaté plochy s možnosťou vybudovania dopravného napojenia, ktoré by nezhoršovalo životné prostredie zložky bývania. Plochy sú priestorovo limitované svahmi. Pre rozvoj priemyslu nenavrhujeme vyčleniť žiadne nové plochy, hlavne z dôvodu smerovania obce k rozvoju rekreácie, čo nie je zlúčiteľné s rozvojom priemyslu. Napriek tomu nevylučujeme vznik výrobných závodov, ale treba mať na zreteli fakt ochrany obytného územia pred negatívnymi vplyvmi. Priemyselnú výrobu v obytnej zóne navrhujeme umiestniť za podmienky dodržania psycho-hygiény obytného prostredia (hluk, prach, exhaláty prípustné v obytnom území).

Poľnohospodárstvo má predpoklady fungovania len vo forme extenzívneho obhospodarovania trvalých trávnych porastov, kosenia a spásania trávy. Pestovanie plodín nemá vzhľadom na nízku úrodnosť, kvalitu a štruktúru pôdy perspektívu pre rentabilný rozvoj. Poľnohospodárstvo by malo plniť funkciu pridruženú k rekreačnej ako podporný systémový prvok. Jeho podiel by sa mal uplatniť vo forme údržby trávnatých porastov a vytváraní obrazu kultúrnej krajiny.

Lesné hospodárstvo má stanovené hranice rozvoja platným LHP. Lesy sú súčasťou aj NP Malá Fatra, čo vytvára určité omedzenia hospodárenia v lesoch. Tieto omedzenia môžu znižovať hospodárske výsledky. Do roku 2020 je v rámci lesov potrebné rešpektovať platné LHP.

V oblasti koncepcie rozvoja technickej infraštruktúry bude prioritné do roku 2020 dobudovanie splaškovej kanalizácie a vybudovanie nového vedenie 22 kV cez územie katastra obce, dobudovanie nových vetiev vodovodného potrubia a zväčšenie vodojemov.

g) Návrh ochrany kultúrnych hodnôt

g.1) Kultúrne a výtvarné hodnoty prostredia

Obec Belá sa prvý krát spomína v roku 1378. Vtedy patrila Varínskej fare, neskôr okolo roku 1483 panstvu Strečno a neskôr panstvu Starý Hrad. Tunajší valasi dostali výsady od Mateja Korvína, 1496 ich potvrdil Vladislav II.. V roku 1598 mala obec 34 domov, v roku 1720 27 daňovníkov, 1784 265 domov (270 rodín – 1550 obyvateľov). V roku 1828 mala obec 245 domov a 2229 obyvateľov. Obyvateľstvo obce pracovalo v lesoch, na poliach, boli tu pálenice mlyny. Neskôr s rozvojom priemyslu v neďalekej Žiline obyvateľstvo dochádza za prácou. V súčasnosti je množstvo pracovných príležitostí väčšie, napriek tomu časť obyvateľstva odchádza za prácou aj do susedných Čiech.

Pôvodné stavby rodinných domov boli väčšinou zrubové z jedľového, smrekového a iného dreva. Niektoré z nich sa zachovali dodnes. Terénne nerovnosti spodnej stavby vyrovnávali kamennými múrikmi lepenými hlinou. Najžiadanejší materiál na stavbu domu bola jedľa, pre svoje úžitkové vlastnosti. Murované stavby boli zriedkavejšie. Väčšinou to boli podružné hospodárske budovy, maštale, sklady a pod.

V súčasnosti je tvár obce doplnená novšími stavbami väčšinou 1-2 podlažnými dvojtraktovými, murovanými, so sedlovými, polovalbovými strechami.

Z kultúrnych pamiatok zapísaných v ústrednom zozname:

č.ÚZPF	ADRESA	SUPC	PARCELA	UNKP	VZNIK	SLOH
1319 / 0			1357/1	BOŽIA MUKA	1894	Ľudový charakt.
1318 / 0	Cintorínska ul.	299	1565	KOSTOL	1683	renesancia neskorá

Na území obce eviduje Archeologický ústav SAV väčšie množstvo archeologických lokalít z obdobia praveku a stredoveku (Žiarik, Žiarce) Na základe terénnej konfigurácie je predpoklad, že v riešenom území existujú ďalšie doposiaľ neevidované lokality. Stavebnou činnosťou resp. zemnými prácami môže dôjsť k ich porušeniu ako aj porušeniu dosiaľ neevidovaných pamiatok. Preto v územnom a stavebnom konaní stavebného úradu je potrebné požiadať o stanovisko alebo rozhodnutie príslušného špecializovaného orgánu štátnej správy v oblasti ochrany pamiatkového fondu, ktoré je podkladom pre stanovisko/rozhodnutie krajského pamiatkového úradu alebo Pamiatkového úradu SR.

g.2) Návrh ochrany

Do roku 2020 navrhujeme chrániť dobrý stavebno-technický stav a rešpektovať:

- rímskokatolícky kostol
- Božie muky

Všetky navrhované aktivity v území už procese územného rozhodnutia predložiť AÚ SAV a KPÚ v Žiline na schválenie.

V prípade, že v rámci stavebnej činnosti týkajúcej sa líniových stavieb predpokladajúcich zemné práce, z dôvodu možnosti odkrytia neznámych archeologických lokalít je potrebné ohlásenie archeologického nálezu podľa ustanovenia § 40 Zákona č. 49/2002 Z. z. a § 127 Stavebného zákona,

Pri obnove, rekonštrukcii a akejkoľvek inej stavebnej činnosti na objektoch národných kultúrnych pamiatok je potrebné rešpektovať ustanovenia § 32, Zákona č. 49/2002 Z.z.

h) Návrh riešenia bývania občianskeho vybavenia, výroby a rekreácie

h.1) Bývanie

Vývoj bývania je v súčasnosti v obci belá veľmi perspektívny. V obci je v súčasnosti rozostavaných niekoľko rodinných domov a je deklarovaný rastúci záujem o výstavbu rodinných domov. Časť rodinných domov sa už v súčasnosti rekonštruuje. V nasledujúcich tabuľkách je zachytený skutočný počet navrhovaných rodinných a bytových domov.

Navrhované rodinné domy

por. č.	Názov lokality	počet rodinných domov	počet bytov
1.	Fľaky	80	80
2.	Diel	50	50
3.	zastavané územie obce – prieluky	50	50
4.	Nižné Ohrady	60	60
5.	Horné Ohrady	50	50
6.	Nižné Kamence (15 RD + 89 RD)	104	104
7.	Vyšné Kamence	15	15
Spolu		409	409

Navrhované bytové domy

por. č.	Názov lokality	počet bytových domov	počet bytov
8.	Pri hospodárskom dvore PD Terchová	6	36
Spolu		6	36

Prehľad v kapacitách bytovej výstavby		počet rod. domov a bytových domov	počet bytov
9.	Skutočne navrhované obytné kapacity - celý kataster obce	415	445
10.	Potreba v roku 2020 pre počet obyvateľov (3746) pri obložnosti 3,3 osoby na jeden byt		1135
11.	Z toho prestavby a získanie bytov z neobývaného byt fondu		98
12.	Potreba výstavby nových bytov		280
13.	Navrhnutý počet bytov nad skutočnú potrebu – urbanistická rezerva		67

Z uvedených tabuliek vyplýva, že skutočne navrhovaný počet bytových jednotiek je o 67 vyšší ako potreba do roku 2020. Tento počet navrhujeme ponechať ako prípadnú urbanistickú rezervu pre obdobie po roku 2020. V rámci obytného územia pripúšťame aj výstavbu rekreačných objektov, penziónov, potravinových obchodov a pod. Tieto funkcie zaberú plochy pôvodne uvažované pre byty čím sa zníži disponibilný priestor pre byty. Navrhovaná urbanistická rezerva tvorí 17,7% celkovej potreby bytov. Zastavanosť územia sa bude pohybovať okolo 20%, to znamená, že z každých 1000 m² pozemku určeného na výstavbu rodinných a bytových domov

bude 200 m² zastavanej plochy (dom+nádvoria, prístupové komunikácie a spevnené plochy). Hustota obyvateľov bude cca 40-50 na hektár, čo zodpovedá obytným štruktúram s rodinnou zástavbou. V jadrovom území obce bude hustota vyššia, ako v okrajových polohách (Kubíková, Nižné a Vyšné Kamence)

h.2) Občianska vybavenosť

V obci Belá je lokalizovaná základná občianska vybavenosť v dostatočnom rozsahu. Po analýze stavu a kapacít občianskej vybavenosti z ohľadom na počet trvalo žijúcich obyvateľov sme dospeli k záveru, že obec má primerane vybudovanú OV. Kapacity základnej občianskej vybavenosti budú postačovať aj v prípade, že dôjde k nárastu počtu bytov a tým aj počtu obyvateľov.

h.2.1) Školstvo

Predškolskú výchovu zabezpečuje v sídle 4 triedna materská škola s kapacitou cca 100 detí. MŠ je novom objekte umiestnenom v strede obce. Objekt je v dobrom stavebno-technickom stave. Na 1000 obyvateľov je potreba cca 40 miest v MŠ. Pre navrhovaný počet obyvateľov by bola potrebná kapacita 150 miest v MŠ. Zo súčasnej demografie vyplýva, že vo veku od 3-6 rokov je v obci cca 190 detí. Detí vo veku 5 a 6 rokov (rok pred nástupom do školy) je cca 100. Z tohto dôvodu navrhujeme zvýšiť kapacitu materskej škôlky aspoň o jednu triedu (spolu 125).

Obec má vlastnú základnú školu 1-9. Škola je umiestnená v centre obce. Má vybudovanú telocvičňu, jedáleň a školské ihrisko. Pre zvýšenie štandardu školy bol spracovaný projekt nadstavby, ktorý uvažuje s 8-mimi učebňami pre základnú a špecializovanú výuku. Kapacita školy v prípade realizácie nadstavby a stavebných úprav bude (spolu 550 žiakov) dostatočná aj pre návrhové obdobie. V súčasnosti školu navštevuje cca 531 žiakov, ale nie sú k dispozícii špecializované učebne. V ZŠ je 5 tried zameraných na športovú prípravu / futbal/, kde žiaci dosahujú v rámci kraja výborné výsledky.

Keďže spomínané triedy nie sú sústredené v jednom komplexe, snahou do budúcnosti je centralizovať materskú škôlku, základnú školu a základnú umeleckú školu do jedného už rekonštruovaného objektu.

V lokalite Kamence je umiestnená základná umelecká škola, ktorá postačuje kapacitne pre potreby do roku 2020. Základnú umeleckú školu navštevuje 91 žiakov.

h.2.2) Kultúra

Pre kultúrne a spoločenské podujatia sa využíva sála, lokalizovaná v objekte Kultúrneho domu. Jej kapacita (do 100 sedadiel) vyhovuje. Kapacitne postačuje pokryť potreby obce. Obec má knižnicu, ktorá eviduje cca 7250 knižných titulov.

Existujúci kultúrny dom bude postačovať potrebám obce pre návrhové obdobie. Treba počítať s jeho komplexnou modernizáciou, nadstavbou, aby sa posilnila jeho viacúčelnosť. Jeho nové dielčie časti potrebujú väčšie priestory. Súčasne tam musia pribudnúť nové priestory (obecný úrad, školský úrad, stavebný úrad, atď.). Spoločenský dom v Kubíkovej bude vyhovovať pre návrhové obdobie.

h.2.3) Telovýchova a šport

V súčasnej dobe má obec futbalové ihrisko (trávnatý povrch) so šatňami a sociálnymi zariadeniami. Ihrisko je vo vyhovujúcom stave. V rámci oploteného areálu ihriska je ešte rezervná plocha pre rozvoj iných športových plôch.

Zimné športy nie sú v obci prevádzkované, aj keď určité možnosti by bolo možné nájsť na svahoch Malej Fatry, kde navrhujeme 2-3 lyžiarske vleky s príslušnými lyžiarskymi zjazdovkami.

h.2.4) Zdravotníctvo

V obci sú zastúpené zdravotnícke zariadenia – (12) - lekárska služba prvej pomoci a súkromná zubná ambulancia. Doporučujeme v rámci obce zriadiť lekárne. Ostatné zdravotnícke zariadenia sú vyhovujúce.

h.2.5) Sociálna starostlivosť

Táto oblasť nie je zatiaľ v obci zastúpená. Do budúcnosti je možné uvažovať s výstavbou domu s opatrovateľskou službou pre starších spoluobčanov. Najvhodnejšia poloha sa javí v južnej časti katastra vo väzbe na lesný masív Malej Fatry, alebo v lokalite Porubky.

h.2.6) Maloobchod

V maloobchodnej sieti pôsobí niekoľko predajní potravín, ktoré sú umiestnené v centre obce a v osade Kubíková. Prevádzky sú vyhovujúce. Okrem základných potravín poskytujú sortiment najpoužívanejších priemyselných tovarov. Okrem potravinárskych predajní sú v obci tieto predajne: (2) - obuv, kožená galantéria, bicykle, (7) - textil (provizórna unimobunka), (9) - textil JADA (10) - PNS + potraviny (11) - rozličný tovar (14) - Kvety Katka Šugarová, Karma (pohrebné služby) (16) - drogéria (17) - rozličný tovar, železiarstvo (18) - zmrzlina (29) – PNS, (30) - potraviny, rozličný tovar, hostinec, (31) - rozličný tovar, večierka (4 zamestnanci) (33) - mäso, potraviny, (35) - predaj sudového vína, suveníry, (36) - bufet na ihrisku.

Do roku 2020 navrhujeme podporovať všetky podnikateľské aktivity zamerané na rozšírenie siete služieb a sortimentu maloobchodných predajní hlavne v ťažiskovom priestore obce. Predajne doporučujeme riešiť prednostne formou samoobslužného predaja aj v rámci navrhovanej obytnej zástavby. Pri umiestňovaní maloobchodných predajní treba podporovať hlavne tie, ktoré dopĺňajú chýbajúci sortiment predaja v obci a lokalizáciou sú v okruhu jadra obce dostupnosť cca 350 m – t.j. 5min, prípadne sa nachádzajú v lokalitách so sústredenou zástavbou – Nižné a Horné Ohrady, Nižné a Vyšné Kamence a Kubíková.

h.2.7) Stravovanie a ubytovanie

Stravovacie zariadenia sú v sídle zastúpené niekoľkými existujúcimi zariadeniami. Medzi najdôležitejšie patria: (15) - hostinec u Kubíka + stravovanie (4 zamestnanci, 40 stoličiek) (1) - motel Zuziak (reštaurácia, bar, ubytovanie), (26) - hostinec Ševčík (2 zamestnanci, 44 stoličiek), (42) - Penzión Mariánka v Kubíkovej, (43) – Penzióny v Nižných Kamencoch, (44) – Pizzeria Nižné Kamence a (46) – Hotel Bránica. V samotnej obci sa pripravuje niekoľko investičných akcií zameraných na ubytovanie a stravovanie. Súčasná úroveň ubytovacích a reštauračných služieb je vyhovujúca. Kapacita zodpovedá dopytu, ale kultúra prostredia (interiér, vybavenie, mobiliár) by sa mala zlepšiť. Zámer rozvoja rekreácie v obci vo forme agroturistiky ozdravovacích pobytov vyvolá potrebu skvalitnenia a rozšírenia služieb v oblasti stravovania. Zameranie stravovania by malo byť na podávanie špecialít regionálnej kuchyne a realizáciu netradičného atraktívneho prostredia pre konzumáciu jedál, trávenie voľného času a doplnkové služby.

Pre rozvoj ubytovania a stravovania je v už súčasnosti realizovaná modernizácia ATC Kamence, ktorá počítá s ubytovacou kapacitou pre 300 hostí a stravovacou kapacitou 150 stoličiek.

h.2.8) Služby

Zastúpené sú hasičskou zbrojnicou. Dobrovoľný hasičský zbor má 20 členov. Zbrojnica je dobre vybavená, ale nemá požiarne vozidlo. Do roku 2020 je potrebné vytvoriť obecný hasičský zbor na zdoľávanie požiarov a vykonávanie záchranných prác a vybudovať zodpovedajúce materiálnotechnické zabezpečenie v rozsahu potrieb obce. Do budúcnosti je vhodné pre hasičskú zbrojnicu vymedziť vhodnejšie územie a vybudovať nový moderný objekt. Z hľadiska lokalizácie doporučujeme polohu pri ceste II/583 pri hospodárskom dvore PD Terchová, alebo oproti na ploche obecných služieb (dvor na separovanie odpadov).

Belá má vybudovaný jeden cintorín s rozlohou 1,5 ha a s domom smútku. Cintorín je umiestnený na západnom okraji obce a aj v navrhovom období zostane v pôvodnej lokalite

vrátane domu smútku. S inou lokalitou na pochovávanie nie je potrebné uvažovať, keďže cintorín má dnes plošné možnosti rozvoja. V rámci služieb sú v obci umiestnené ďalšie prevádzky ako (20 a 24) – dve kaderníctva, (23) - videopožičovňa (Mažgút) (28) - pohrebné služby .

h.2.9) Administratíva

Obecný úrad sa nachádza v centre obce pri ceste II/583. Okrem obecného úradu je v budove aj prevádzka Slovenskej pošty. V obci je ďalej umiestnený (5) rímsko-katolícky farský úrad a pobočka banky. Pre návrhové obdobie je situovanie obecného úradu nevyhovujúce. Objekt je nutné navrhnuť na celkovú modernizáciu obsahujúcu aj nadstavbu formou podkrovia v sedlovej streche. Získajú sa tak aj primeranejšie možnosti pre rozvoj služieb (služby, sporiteľňa, lekáreň, pošta, atď.). Úrady by sa mohli presťahovať do zmodernizovaného kultúrneho domu.

tabuľka B-1 Prehľad jestvujúcich zariadení občianskej vybavenosti

Skupina zariadení	Jednotka zariadenia	Účelová..... jednotka	Počet účelových jednotiek	
			Súčasný stav	známe zábery
Školstvo	materská škola	miesto	101	0
	základná škola 1-9	miesto	531	550
	základná umelecká škola	miesto	100	
Kultúra	viacúčelová sála	miesto	100	0
	knižnica	m ² úž. plochy	25	0
Telovýchova	športový areál	plocha (m ²)	14000	0
	telocvičňa	plocha (m ²)	300	2,9 ha
Maloobchod	potraviny spolu	m ² úž.plochy	850	0
	nepotravinové obchody	m ² úž.plochy	560	0
Sociál. starostlivosť		miesto	0	20-30
Stravovanie a ubytovanie	ubytovne, penzióny	lôžka	40	40
	hotely	lôžka	50	0
	pohostinstvá spolu	stoličky	100	0
	hotely	stoličky	100	0
Služby	požiarna zbrojnica	m ² úž.pl.	150	0
	Dom smútku	miesta	50	0
Administratíva	obecný úrad	pracovník	6	0

h.3) Návrh riešenia zariadení výroby

h.3.1) Priemyselná výroba a sklady

Priemyselná výroba je v súčasnosti v obci zastúpená niekoľkými prevádzkami. V roku 2001 bolo na území obce Belá celkom 215 pracovných príležitostí využívaných domácim obyvateľstvom. Nasledujúca tabuľka znázorňuje prehľad vybraných odvetví hospodárstva v obci Belá ku 26.5.2001.

EKONOMICKY AKTÍVNE OSOBY					
VYBRANÉ ODVETVIA HOSPODÁRSTVA	celkový počet pracovných príležitostí v obci	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	13	12	7	19	6
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	6	3	11	14	8
Rybolov, chov rýb	0	0	0	0	0
Ťažba nerastných surovín	1	3	0	3	2
Priemyselná výroba	101	75	160	235	134
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	3	27	10	37	34
Stavebníctvo	91	372	16	388	297
	215	492	204	696	481

V obci Belá sme na základe terénneho prieskumu zistili nasledovné prevádzky:

21 - Vzorodev

25 - krajčírka dielňa, pán Lepeň - Belá - textil (50 zamestnancov)

27 - Cukrárenská výroba

34 - kovovýroba Alnus

38 - skládka, separovaný zber

39 - Roľnícke družstvo Terchová, sídlo Nová Farma Varín, okres Žilina, mechanizačné stredisko (20 zamestnancov)

40 - stavebniny Hastra s.r.o., Kragujevská Žilina, prevádzka Belá, sklad a predajňa (3 zamestnanci)

h.3.2) Návrh

Pre obdobie do roku 2020 navrhujeme udržať priemyselnú výrobu na súčasnej úrovni, s tým že nové priemyselné závody musia byť prijateľné pre obytné územie. Poľnohospodársky dvor navrhujeme využiť pre účely hromadnej bytovej výstavby.

H.4) Poľnohospodárska výroba

Pôda je základná zložka životného prostredia a je dôležité v záujme zabezpečenia potravinovej sebestačnosti štátu, zachovanie jej produkčných funkcií. Je dôležité zachovať potenciál pôdy z hľadiska jej výmery, úrodnosti a hygienickej nezávadnosti.

Priestorová druhová diferenciacia poľnohospodárskej pôdy v katastri obce Belá

Belá	Poľnohosp.	Orná	Trvalé	Ovocné	Záhrady	Celková
	pôdny fond	pôda	trávne	sady		výmera
	spolu		porasty			obce
					m^2	
	15232861	3191930	11591078	5114	444739	38609908

údaje sú zo štatistiky k roku 2000

Substrátové podmienky

Riešené katastrálne územie leží v pohorí Malá Fatra, konkrétne zaberá severovýchodný cíp Žilinskej kotliny pozdĺž rieky Varínky v kotlinovej pahorkatine /Varínsko – belianska pahorkatina/ na fluviálno – proluviálnych sedimentoch a deluviálnych svahovinách. Konkrétne grafické znázornenie je na autorskom origináli č. 1 – Substrátové podmienky (KEP, RNDr. Pavol Auxt, 2005)

Pôdne podmienky

Na fluvialno – proluviálnych sedimentoch a deluviálnych svahovinách prevažujú luvizeme a kambizeme pseudoglejové. V nivnej časti toku Varínka prevládajú hydromorfné fluvizeme až čiernice. Prevládajú pôdy stredne hlboké až hlboké, v okolí sídla je väčšie zastúpenie pôd stredne hlbokých až plytkých, stredne až silno skeletnatých.

h.4.1) Rastlinná výroba

. Základná charakteristika

Poľnohospodárstvo má spolu s lesným hospodárstvom významný podiel na funkčnom využívaní riešeného územia. Poľnohospodárske pôdy sú z hľadiska produkčných vlastností stredne produkčné a rozložené na plytko modelovaných svahoch. Štruktúra pestovaných plodín a chovu hospodárskych zvierat je priamo závislá od pôdno - klimatických podmienok, ktoré sú na území Belej vyhovujúce. Ekonomicky sú rentabilné chov hovädzieho dobytku, ošípaných, prípadne koní. Na území katastra je vhodné pestovanie obilnín, zemiakov a pod. Hektárové výnosy sú cca 3,8 t/ha pri obilovinách a 3 t/ha pri repke. Trvalé trávne porasty sa využívajú ako pastevné a kosné lúky.

Do štruktúry poľnohospodárskej výroby v súčasnosti vstupuje trhový mechanizmus a nové ekonomické podmienky.

h.4.2) Živočíšna výroba.

Štruktúra chovov, početnosť stavov, parametre úžitkovosti a produkcie jednotlivých druhov hospodárskych zvierat je daná disponibilitou objemových aj jadrových krmív, ktoré poskytuje potenciál rastlinnej produkcie po odpočítaní strát pri zbere, konzervovaní, uskladňovaní a vlastnom kŕmení. Daná je tiež podmienkami trhovej ekonomiky, kde o konkrétnom objeme a štruktúre živočíšnej výroby rozhodujú samotní agropodnikatelia. Geomorfologické členenie územia, štruktúra a pomer agrokultúr, predurčujú toto územie pre chov hovädzieho dobytku a oviec, prípadne malého počtu koní.

h.4.3) Návrh

Poľnohospodárstvo má predpoklady fungovania len vo forme extenzívneho obhospodarovania trvalých trávnych porastov, kosenia a spásania trávy. Pestovanie plodín nemá vzhľadom na nízku úrodnosť, kvalitu a štruktúru pôdy perspektívu pre rentabilný rozvoj. Poľnohospodárstvo by malo plniť funkciu pridruženú k rekreačnej ako podporný systémový prvok. Jeho podiel by sa mal uplatniť vo forme údržby trávnatých porastov a vytváraní obrazu kultúrnej krajiny.

h.5) Lesné hospodárstvo

Významnú časť prírodného potenciálu obce predstavujú lesy. Lesy v katastrálnom území Belá sú významnou zložkou životného prostredia. Poskytujú pracovné príležitosti pre obyvateľov obce priamo pri pestovných, lesoochranárskych a ťažbových činnostiach a nepriamo pri prvotnom spracovaní dreva na piliarske výrobky. Sú významným zdrojom príjmov vlastníkov lesov. Nakoľko značná časť lesov sa nachádza v chránených územiach je obmedzené ich plné hospodárske využitie. Pre hospodárenie v lesoch sú vypracované lesné hospodárske plány, ktoré regulujú ťažbu, hospodárenie a ochranu lesných pozemkov.

V katastri Belá sa nachádza 20997777 m² lesných pozemkov. (údaj zo štatistiky k roku 2000)

Pre názornosť uvádzame prehľad druhov pozemkov.

P.č.	Druh pozemku	m ²	%
1.	POL'NOHOSPODÁRSKA PŔDA SPOLU	15232861	39,46
	orná pŔda	3191930	8,27
	zahrady	444739	1,15
	ovocné sady	5114	0,01
	trvalé trávne porasty	11591078	30,02
2.	NEPOL'NOHOSPODÁRSKA PODÁ	23377047	60,54
	lesné pozemky	20997777	54,38
	vodné plochy	681881	1,77
	zastavané plochy a nádvoría	1095301	2,84
	ostatné plochy	602088	1,56
VÝMERA CELKOM		38609908	100%

Pozemky lesné tvoria 54,38% celkovej plochy katastra, čo je cca o 14,92% viac ako poľnohospodárske pozemky. Navrhované stavby zaberú zväčša poľnohospodársku pŔdu, čím sa zvýši rozdiel medzi plochami PP a lesnými pozemkami.

Väčšina pozemkov v katastrálnom území obce Belá je v súkromnom vlastníctve.

h.5.1) Charakteristika lesov v katastri obce Belá:

S pojmom "les" sa stretávame denne .Jeho definície môžu predstavovať biologické ,ekonomické i geografické hľadiská. Najlepšie a asi aj najsprávnejšie vystihuje podstatu lesa biologické hľadisko. Podľa neho je les rozsiahly súvislý súbor rastlín (prevažne stromovitého charakteru), živočíšstva a podmienok prostredia ,ktoré tvoria jednotný celok .Táto charakteristika v plnej miere vystihuje podstatu lesa ako biocenózy.

Lesy sú jedným z najväčších bohatstiev štátu a predstavujú významnú zložku životného prostredia človeka. Poskytujú trvalý a jediný obnoviteľný zdroj drevnej suroviny. Ovplyvňuje a vylepšuje podnebie, vodné a pôdne pomery , vytvára prirodzené prostredie pre faunu a flóru .

Z lesníckeho hľadiska patrí územie do lesnej oblasti č. 34a – Malá Fatra.

Semenárska oblasť pre zber semena lesných drevín

- smrek obyčajný – oblasť č. 2 – Fatransko -podtatranská,
- jedľa biela – oblasť č. 3 - Stredoslovenská
- borovica lesná - oblasť č. 2 – Podtatranská
- pre smrekovec opadavý – oblasť č. 2 - Stredoslovenská
- buk lesný - oblasť č. 3 - Stredoslovenská
- dub zimný - oblasť č. 1 - Severoslovenská
- ostatné dreviny - oblasť č. 2 – Karpatsko - podtatranská

To znamená, že na tomto území možno zalesňovať len sadenicami pochádzajúcimi zo semena z uvedených oblastí Slovenska.

Najrozšírenejší vegetačný stupeň je jedľovo – bukový, bukový a smrekovo – jedľovo – bukový. Pri vytváraní lesných vegetačných stupňov sa za rozhodujúci faktor považuje makroklima a výšková klimatická zonalita, ktoré sú príčinou odlišných ekologických podmienok prostredia lesných ekosystémov, čo sa výrazne prejavuje na druhovom zložení fytocenóz. Jednotlivé lesné vegetačné stupne sa považujú za predstaviteľov pôvodného druhového zloženia fytocenóz.

h.5.2) Návrh:

Pre obdobie do roku 2020 navrhujeme rešpektovať ustanovenia LHP. Pre hospodárenie v lese navrhujeme:

- lesný fond obhospodarovať podľa lesohospodárskych plánov pre jednotlivé lesné celky
- výmery lesnej pôdy zvýšiť na úkor pasienkov, ktoré majú silne postupujúcu sukcesiu
- permanentne revitalizovať lesy v celom katastri obce s cieľom vytvorenia vyváženého životného prostredia ako protívahy k urbanizačným zásahom do obce

- zvýšiť podiel listnatých lesných porastov s cieľom zabezpečenia ekologickej a zdravotnej stability lesa
- zamedziť šíreniu podkôrneho hmyzu (lykožrúta smrekového).
- obmedziť používanie chemických látok a skladovanie agrochemikálii,
- obmedziť vjazd a státie motorových vozidiel mimo plôch na to určených,
- obmedziť táborenie, stanovanie a zakladanie ohňa mimo tras a miest vyhradených týmto územným plánom so súhlasom orgánu ochrany prírody,
- zamedziť pestovanie cudzokrajných druhov rastlín a chov cudzokrajných druhov živočíchov mimo uzavretých objektov,
- pre ďalšie činnosti platí zákon č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

h.6) Rekreačia a cestovný ruch

h.6.1) Súčasný stav

Belá je súčasťou Žilinského kraja ktorým prechádza významný turistický tranzit. Belá leží v oblasti, ktorá má predpoklady pre rozvoj rekreácie, nakoľko je obec obklopená pohorím Malej Fatry a susedí s rázovitou obcou Terchová, kde sa nachádza lyžiarske stredisko.

Hoci Belá nie je obcou vyššieho rekreačného významu, má predpoklady stať sa cieľovým miestom rekreácie, alebo aj čiastočne ubytovacou základňou pre Terchovú.

Rekreačný potenciál Belej je primeraný prírodným danostiam. Jeho danosti a aktivity majú v súčasnosti miestny význam. Umožňujú rozvíjať predovšetkým vidiecku podhorskú rekreáciu, všetky formy turistiky a určitých polohách aj zimné lyžiarske športy, ktoré môžu byť však v strete záujmov s ochranou prírody (NP Malá Fatra).

V rámci ÚPN VÚC bolo záujmové územie Belej zaradené do rekreačného krajinného celku Varínske podolie.

Rekreačný krajinný celok	Rekreačný priestor.útvár			Funkčný		Výmera (ha)		Denná návštev. v hl. sezóne		Poznámka spôsob rozvoja
	Obec, k.ú.	ID	Druh, názov	Typ	Význ.	Stav	Návrh	Stav	Návrh	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Varínske podolie - Vrátna dolina	Terchová	11.4	AGL.RÚ Vrátna -SRTPod Sokolím -SRT Boboty -RK Štefanová -ZR Grúň -ZR Chleb - Sever	III	M	760	625	8400 Z	8400 Z	dostavba a prestavba lokality Štefanová na RK
		11.5	AGL.RÚ Techová - SRTS Diery - SRTS Hor.Nižná - ZR Osady	II	M	360	1230	1400 L	3700 Z	dostavba, nová výst. SRTS Hor. Tížiná
	Varín	11.6	SRT Jedľoviny	II	R	450	210	1500 Z	1500 Z	bez zmeny
	Nezbud. Lúčka	11.7.	SRTS Nezbud. Lúčka	II	R	-	130	-	800 L	dostavba a nová výstavba SRTS

Použité skratky:

- RK = Miesto s relaxačnými (komunálnymi) kúpeľmi – regionálneho a vyššieho významu
 SRTS = Sídelné stredisko rekreácie a turizmu (v zastavanom území a na okrajoch sídla)
 SRTS(LK) = Stredisko rekreácie a turizmu pri liečebných kúpeľoch (mimo vnútorného kúpeľ. územia)
 SRTS(RK) = Stredisko rekreácie a turizmu pri relaxačných kúpeľoch
 ZT = Základňa turizmu
 ZR = Základňa rekreácie
 AGL-RÚ = Aglomerácia rekreačných útvarov

Význam:

M = Medzinárodný

C = Celoštátny

R = Regionálny (okresný)

h.6.2) Návštevnosť územia:

Návštevnosť obce Belá vychádza z predpokladanej návštevnosti Varínskeho podolia, ktorá je uvádzaná v ÚPN VÚC Žilinského kraja v hodnotách uvedených v predchádzajúcej tabuľke. Hoci tabuľka neuvádza priame čísla predpokladané v obci Belá môžeme nami definovanú návštevnosť odhadnúť na základe súčasnej návštevnosti a pripravovanej rozvojovej aktivity podnikateľskej sféry. Predpokladaná návštevnosť pre leto a zimu bude 1800 osôb na deň. Z tejto návštevnosti je možné vypočítať potrebnú lôžkovú a stravovaciu kapacitu.

h.6.3) Lôžkové a stravovacie kapacity - stav

Obec Belá je v súčasnosti využívaná na rekreačné účely prevažne formou chalupárstva. V obci je cca 45 domov užívaných na rekreačné účely ako víkendové domy, chalupy. Ich lôžková kapacita predstavuje cca 184 lôžok. V sezóne sú obsadené iba cez víkendy, prípadne dva až tri týždne. Tento stav môže pretrvávať dlhšie obdobie, lebo záujem o turistiku a pobyt v prírode je pomerne malý. Dovolenkári uprednostňujú pobyty pri mori (7-10 dní). Pre pobyt v prírode a turistiku preferujú kratšie turnusy do 5 dní, pričom častejšie sú viazané na zimnú lyžovačku.

Osada Kubíková je už v súčasnosti využívaná na chalupnícku rekreáciu a ako rekreačno-športový priestor.

Smerom na NP Malá Fatra sa nachádza chatová oblasť, ktorá sa rozvíjala živelne. Chaty sú v obci rozmiestnené v lokalitách, ktoré sú bližšie špecifikované v nasledujúcej tabuľke.

Ubytovanie penziónového alebo hotelového typu v súčasnosti predstavuje hotel Bránica situovaný v doline Malá Bránica na hranici Národného parku Malá Fatra. V zastavanom území obce vznikajú malé penzióny a chalupy na prenájom.

tabuľka B-2 Prehľad jestvujúcich chát a chalúp podľa lokalít

Názov chatovej lokality	počet chát	poznámka
Veľká Bránica	24	
Malá Bránica	22	
Pod Šimákovou	11	
Za Bránicou	17	
Nižné Kamence - Kobrtkovia	3	
Nižné Kamence - Belovia	2	
Nižné Kamence - Mažgútovia	2	
Vyšné Kamence	2	
Hajasov Vrch	8	
Pažite	1	
Belská dolina	8	
Veľhora	20	
Kubíková	18	
Cintorínska ulica	2	
Spolu	140	
počet lôžok na chatu - priemerne	4	
Lôžková kapacita	560	

tabuľka B-3 Prehľad jestvujúcich stoličkových kapacít

Skupina zariadení	Jednotka zariadenia	Účelová..... jednotka	Počet účelových jednotiek	
			Súčasný stav	známe zámary
Stravovanie a ubytovanie	pohostinstvá spolu	stoličky	100	0
	hotely	stoličky	100	0

h.6.4) Návrh lôžkovej a stravovacej kapacity

Potreba lôžok a stoličiek pre obdobie do roku 2020 bola stanovená na základe predpokladanej návštevnosti obce a predstavuje **1620** lôžok. Lôžková kapacita bola stanovená v pomere 90:10 – ubytovaní:pasantom. Tento pomer vyplýva zo súčasnej štruktúry ubytovania, kde prevažuje chatová a chalupárska rekreácia (800 lôžok v chatách a chalupách). Pri úvahe o štruktúre formy ubytovania vychádzame zo súčasného trendu postupnej aktivizácie podnikateľskej sféry v oblasti ubytovacích a stravovacích služieb. Do roku 2020 bude postupne prevažovať rozvoj voľného cestovného ruchu nad viazaným.

tabuľka B-4 Prehľad navrhovanej lôžkovej kapacity podľa lokalít na obdobie do roku 2020

Názov lokality	počet lôžok – stav	počet lôžok - návrh
Viazaný cestovný ruch (chaty, chalupy, privát)	800	0
Voľný cestovný ruch		
Hotel Bránica	50	0
Penzióny	55	0
chata Krkavec	14	0
Kubíková	35	0
Pri ihrisku	0	62
Penzióny Kubíková	0	40
Chatky autocamp (stany, privesy)	100	200
Bránica -apartmány	0	360
Bránica chaty nové	0	160
Spolu	1054	822
Lôžková kapacita stav + návrh	1876	

tabuľka B-5 Prehľad navrhovanej stoličkovej kapacity na obdobie do roku 2020

Názov lokality	počet stoličiek – stav	počet stoličiek - návrh
pohostinstvá	100	80
Hotel Bránica	100	0
Penzióny	0	130
chata Krkavec	0	0
Kubíková	0	40
Pri ihrisku	0	50
Penzióny Kubíková	0	60
Chatky autocamp (stany, privesy)	0	150
Bránica -apartmány	0	0
Bránica chaty nové	0	160
Spolu	200	670
Stoličková kapacita stav + návrh	870	

Návrh stoličiek vychádzal zo súčtu návštevnosti 1800 osôb/deň a cca 10% počtu obyvateľov obce t.j. 374,6. Obrátkovosť jednej stoličky je 2-2,5 (osoby/stoličku). Potrebná stoličková kapacita je **870** stoličiek. Rozmiestnenie stoličkovej kapacity by malo zodpovedať predpokladanej koncentrácii návštevníkov. Predchádzajúca tabuľka zachytáva aj priestorové rozloženie stoličiek v rámci obce. Tieto údaje sú iba smerné a budú konfrontované s reálnou situáciou v obci. Budú ovplyvnené hlavne podnikateľským prostredím a rentabilitou poskytovaných služieb.

h.6.5) Konceptia rozvoja a organizácia rekreácie v obci do roku 2020

Koncepciu rozvoja rekreácie možné rozdeliť do štyroch skupín z hľadiska štruktúry konzumentov rekreácie. **Prvú skupinu** tvoria domáci obyvatelia, ktorých zaujíma každodenná rekreácia sústredená do súkromných záhrad. Funkcia záhrad sa postupne mení z hospodársko-pestovateľskej na pobytovo-rekreačnú s rastúcim podielom okrasnej zelene. Pre víkendovú rekreáciu je možné využívať lokality v okolí bohaté na lesy horské lúky. V lete sú to značkované turistické chodníky a v zime (v prípade, že je sneh) pre nenáročných svahy nad obcou a pre tých náročnejších stredisko vo Vrátnej (susedný kataster Terchová). **Druhú skupinu** tvoria návštevníci – chalupári a chatári, ktorých záujem je hlavne v chatových osadách a využitie sa sústreďuje na pobyt na chate a v blízkom okolí. **Tretiu skupinu** tvoria návštevníci využívajúci kataster len ako ubytovacia základňu a prípadne služby, ktoré ešte nie sú dostatočne rozvinuté. **Štvrtú skupinu** tvoria návštevníci iba prechádzajúci katastrom, nastupujúci na turistické trasy, využívajúci jeden alebo i viac služieb a odchádzajúci bez toho, aby boli ubytovaní.

Na základe hore uvedenej analýzy navrhujeme pozornosť pri rozvoji rekreácie sústrediť na každú skupinu rekreatantov, s rozlíšením lokalizácie poskytovania služieb.

Pre prvú a druhú skupinu navrhujeme vytvoriť estetické prostredie vnútroobecnej urbanistickej štruktúry a prírodného prostredia chatových osád za príspevku všetkých občanov (úprava prašných komunikácií, upratovanie spoločných priestorov, úprava a udržiavanie technického stavu rodinných domov, oplotení, hospodárskych stavieb, verejnej polosúkromnej a súkromnej zelene, kosenie verejných trávnatých plôch a pod.

Pre tretiu skupinu návštevníkov navrhujeme vytvoriť najlepšie podmienky, lebo zo všetkých uvedených skupín budú najväčším ekonomickým prínosom pre podnikateľskú sféru a tým aj pre obec. Túto skupinu návštevníkov navrhujeme sústrediť do lokality Bránica a autocampu, kde navrhujeme koncentrovať aj široký sortiment služieb /požičovne bicyklov, športového náradia, solária, fitnees, sauny, vírivé vane, masáže a pod.

Štvrtú skupinu návštevníkov navrhujeme koncentrovať okolo severojužnej kompozičnej osi obce a v lokalite Nižné a Vyšné Kamence, prípadne v Branici a Kubíkovej.

Priestorové členenie rekreačného územia obce Belá :

- **samostatné stredisko rekreácie a turizmu Bránica (SRT Bránica)**
- **základňa rekreácie Belská dolina (ZR Belská Dolina)**
- **sídelné stredisko rekreácie a turizmu Kubíková + osady (SRT Kubíková)**
- **sídelné stredisko rekreácie a turizmu Nižné a Vyšné Kamence. (SRT N+V Kamence)**

h.6.6) Charakteristika záujmového územia a širšieho rekreačného priestoru obce Belá

Vrátna je najrozsiahlejšie a najznámejšie rekreačno-turistické a lyžiarske centrum nadregionálneho významu v Malej Fatre. Rozprestiera sa v severnej časti podcelku Krivánska Fatra. Zahŕňa Starú dolinu, Novú dolinu a okolité územie s vrcholmi, ktoré ju ohraničujú. Obidve doliny oddeľuje vrch Grúň (989 m). Na severe ohraničuje Vrátnu masív Sokolie (1170m) - Boboty (1085m), z východnej a južnej strany dvojoblúk hlavného hrebeňa Malej Fatry s vrcholmi Veľký Rozsutec (1610 m). Stoh (1608 m), Poludňový grúň (1460 m) Chleb (1647 m) a Veľký Kriváň

(1709 m). Západnú hranicu tvorí bočný hrebeň Kraviarske (1360 m) - Baraniarky (1270). Jediný prístup motorovými vozidlami je možný zo severu, cez úzky prielom bystriny Varínka medzi Sokolím a Bobotami, nazvaný Tiesňavy.

Geologická stavba územia je veľmi pestrá, čo sa odrazilo aj v množstve a rôznorodosti povrchových tvarov na pomerne malom území. Hlavnými stavebnými jednotkami sú súvrstvia druhohorných príkrovových komplexov (vápence, dolomity, slieň, bridlice). Na južných svahoch hlavného hrebeňa sa vyskytujú i horniny malofatranskej obalovej série (kremence, bridlice...) a kryštalikum (granitoidy).

Stará dolina je výsledkom erózných procesov Varínky v málo odolných slieňoch a slienitých bridliciach krížňanského príkrovu. Vo vápencoch a dolomitoch chočského príkrovu vznikli najčlenitejšie povrchové partie s vyčnievajúcimi bralnými vrcholmi (Boboty, Sokolie), nápadne vystupujúcimi bralnými troskami (Malý Rozsutec, Veľký Rozsutec) a úzkymi skalnými dolinami (Dolné diery. Horné diery. Tiesňavy a iné). Časté sú i rozličné krasové javy, ako sú tiesňavy, vodopády, obrie hrnce, pereje, jaskynné útvary a iné. Na kryštalických horninách sa vyvinul prevažne hladko modelovaný povrch. Územie Vrátnej odvodňuje Varínka so svojim najväčším prítokom Stohovým potokom do povodia Váhu. Početné malé toky charakteru horských bystrín sú hlboko zarezané do podložia a majú prudký spád. Na viacerých miestach vznikli vodopády. V rámci Krivánskej Fatry patrí územie Vrátnej do mierne chladnej až chladnej klimatickej oblasti s priemernou júlovou teplotou +15°C. priemernou januárovou teplotou -4°C a počtom zrážok cca 1000 mm ročne, podľa desaťročného pozorovania pri chate na Grúni. Súvislá snehová pokrývka v najvyšších vrcholových partiách trvá priemerne až 180 dní v roku. Klimatické pomery sú však ovplyvnené značnými výškovými rozdielmi.

Prístup z Belej do Vrátnej je po motorových komunikáciách cez kataster Terchovej a pešo cez po značkových turistických trasách z doliny Malá Bránica cez Hole, Koniarky, Veľký Kriváň a odtiaľ do Starej doliny, alebo z doliny Malá Bránica na Kraviarske, Baraniarky sedlo Príslop a Starý dvor.

h.6.7) Rekreačné a športové vybavenie

K rekreácii neodmysliteľne patrí sieť rekreačných a športových zariadení, ktoré vytvárajú primárny motivačný, alebo doplnkový sortiment služieb pre rekreantov.

Na území Belej sa futbalové ihrisko, ktorého využitie však samo o sebe nestačí pre motiváciu rozvoja rekreácie a pri hotely Bránica tenisový kurt a menšie športové plochy.

Pre podporenie rozvoja rekreácie v obci navrhujeme realizovať dva lyžiarske vleky. Obidva by boli viazané na Hotel Bránica, kde navrhujeme riešiť aj nové ubytovacie kapacity. Súčasný vlek pri hotely navrhujeme demontovať a posunúť vyššie smerom k Malej Fatre – cca 200-250 m. Vlek má v súčasnosti 150 m. Po realizácii návrhu by mal 300-400 m a jeho kapacita by bola 900 osôb/hod. Prevýšenie predpokladáme okolo 75 m. Druhý vlek navrhujeme realizovať na severnom svahu smerujúcom k autocampu. Jeho dĺžka by bola 600 m, kapacita 1200 osôb/hod a prevýšenie 100 m. Zo zasnežovaním sa zatiaľ neuvažuje, aj keď neďaleko je k dispozícii výdatný tok Varínky.

Nástup na vleky navrhujeme podporiť záchytným parkoviskom a motelom hneď pri ceste II/583. Ubytovacie kapacity v zimnom období môže vykrývať aj blízky autocamp s chatkami. Kapacitne budú vleky schopné prepraviť za hodinu 2100 osôb, čo predstavuje pri ideálnej obrátkovosti 5 jazd/hod 420 návštevníkov. Z toho 40-50% bude pravdepodobne pasantov. Kapacitu parkoviska preto navrhujeme dimenzovať pre 50 osobných vozidiel. Lyžiarske stredisko bude mať lokálny význam a bude slúžiť na málo náročnú rodinnú lyžovačku. Položenie lyžiarskeho svahu bude však veľmi zraniteľné z ohľadom na poveternostné vplyvy, lebo nástup je vo výške 475-500 m.n.m..

h.6.8) Ďalšie motivačné aktivity pre rozvoj cestovného ruchu

V obci Belá doporučujeme rozvoj tradičných remesiel prípadne iných foriem ľudskej činnosti slúžiacej pre rozvoj turizmu a cestovného ruchu. Počas letnej sezóny by bolo vhodné rôznymi spoločenskými a kultúrnymi podujatiami podporiť rozvoj cestovného ruchu a spestriť

rekreantom ponuku aktivít aj pre prípad horšieho počasia. Pre tieto účely navrhujeme využiť kultúrny dom a iné objekty v obci. V rámci letnej rekreácie navrhujeme v okrajových polohách obce vytvoriť odpočinkové plochy s ohniskami, altánmi, plochami pre nenáročné športové hry. V centre pri škole a škôlke vybudovať detské ihriská s preliezkami pieskoviskom a pre väčšie deti okolo Varínky pri ihrisku cyklotrialovú dráhu, U-rampu, alebo iný druh miestnej atrakcie, ktorá by prilákala miestnu mládež a v čase prázdnin by bola vhodným doplnením rekreačnej ponuky.

Významný a dodnes ešte nedocenený fenomén rozvoja rekreácie je cykloturistika, ktorá má šancu pre svoj rozvoj vďaka prekrásnym scenériám okolitej prírody. Katastrálnym územím obce Belá prechádzajú cyklotrasy (Turistická mapa na voľný čas – mikroregión Terchovská dolina) :

- neznačené na teréne v smeroch :

- centrum Belá – osada Frankovci - Belianska dolina;
- centrum Belá – osada Frankovci – Bránica – Veľká Bránica;
- centrum Belá – osada Frankovci – Dolná Tižina – Krasňany – Varín;
- centrum Belá - Zlieň – Lysica – Stráža – Varín;

- značené na teréne v smeroch :

- Belá – Kubíková – Lutiška - osada Káčerovci;
- Belá – Terchová – Panská Lúka – Šípková – Nižní Hanzelovci – Bukovina – Kýčera – Ploštiny – Dolina – Zázrivá;

Ďalšie trasy je možné označiť v teréne a viesť po jestvujúcich poľných a lesných cestách. Nástupy, križenia a odbočky na cyklotrasách navrhujeme vyznačiť na informačných tabuliach aj s údajmi o dĺžke trasy, náročnosti, zaujímavostiach na trase a pod.

V rámci zimnej rekreácie niektoré z týchto cyklotrás môžu slúžiť ako lyžiarske bežecké stopy. Pre zachovanie prírodných hodnôt katastra obce Belá bude potrebné koordinovať rekreačné aktivity a činnosti so záujmami orgánov ochrany prírody a správy NP Malá Fatra pri maximálnej snahe rešpektovať kosťu ekologickej stability a všetky chránené územia – biotopy, biokoridory, biocentrá a pod.

i) Vymedzenie zastavaného územia obce

Súčasnú zastavanú územie obce je prevzaté z katastrálnych máp. Vid' grafická časť ÚPN.

i.1) Súčasnú zastavanú územie - geografický opis hraníc

severná hranica – začína na západnom konci záhrad rodinných domov pri ceste II/583 a kopíruje oplotenia rodinných domov paralelne s južným okrajom Varínky až po východný okraj oplotení rodinných domov pri styku s cestou II/583, ďalej pokračuje pozdĺž cesty II/583 a potom prechádza paralelne s južným okrajom Varínky a opäť sa vracia k ceste II/583.

Západná hranica začína západným okrajom cintorína, kopíruje západné strany oplotení rodinných domov a končí pri trafostanici na juhu obce.

Južná hranica prvá časť hranice začína pri trafostanici na juhu obce a prechádza v smere západ-východ kolmo cez hlavnú zbernú komunikáciu k Belskému potoku. Druhá časť južnej hranice začína na konci východnej hranice pri ceste II/583 a kopíruje v smere na východ ojužné okraje oplotení rodinných domov, ďalej hospodárskeho dvora a končí pri ceste II/583.

Východná hranica začína pri Belskom potoku, pokračuje jeho západným okrajom až skoro k miestu kde sa potok stretáva s hlavnou severo-hužnou komunikačnou osou a ďalej prechádza južným a východným okrajom oplotení rodinných domov až k ceste II/583,

i.2) Navrhované zastavané

Navrhované zastavané územie je doplnením pôvodného zastavaného územia o plochy určené na bývanie a rekreáciu.

Geografický opis hraníc:

severná hranica – bude upravená po južný okraj preložky II/583 a rozšírená o severnú obalovú krivku navrhovanej zástavby v lokalitách Nižné Ohrady, Zlieň a Horné Ohrady.

Západná hranica obalová krivka zástavby IBV v lokalite Fľaky

Južná hranica sa zväčšuje o južnú obalovú krivku navrhovanej zástavby v lokalitách Nižné a Horné Ohrady

Východná hranica sa zväčšuje o východnú obalovú krivku navrhovanej zástavby Horné Ohrady.

i.3) Výsledné zastavané územie

severná hranica – začína na západnom konci záhrad rodinných domov pri ceste II/583 a kopíruje oplotenia rodinných domov paralelne s južným okrajom cesty II/583 až po východný okraj oplotení rodinných domov pri styku s cestou II/583, ďalej pokračuje pozdĺž cesty II/583 a potom prechádza paralelne s južným okrajom Varínky, v severovýchodnom cípe parcely obecného podniku prechádza cez Varínku a so severu obaľuje navrhovanú zástavbu v lokalitách Nižné Ohrady, Zlieň a Horné Ohrady

Západná hranica začína západným okrajom navrhovanej zástavby Fľaky, prechádza južne k cintorínu a ďalej kopíruje západné strany oplotení rodinných domov a navrhované plochy IBV, prechádza paralelne s potokom Nigrob a končí pri trafostanici na juhu obce.

Južná hranica prvá časť južnej hranice začína pri trafostanici na juhu obce a prechádza v smere západ-východ kolmo cez hlavnú zbernú komunikáciu (sever-juh) k Belskému potoku. Druhá časť južnej hranice začína na konci východnej hranice pri ceste II/583 a v smere na juhovýchod kopíruje južné okraje oplotení rodinných domov, navrhovanej bytovej zástavby (hospodárskeho dvora), priemyslu a prechádza cez cestu II/583 kde sa napája na južnú obalovú krivku navrhovanej zástavby v lokalitách Nižné a Horné Ohrady paralelnú so severným okrajom Varínky.

Východná hranica začína pri Belskom potoku, pokračuje jeho západným okrajom až skoro k miestu kde sa potok stretáva s hlavnou severo-hužnou komunikačnou osou a ďalej prechádza južným a východným okrajom oplotení rodinných domov až k ceste II/583,

j) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

Veľkoplošné a maloplošné chránené územia, územia európskeho významu a genofondové lokality sú označené vo výkresovej časti dokumentácie

(1) Veľkoplošné chránené územia:

NP Malá Fatra

(III. stupeň ochrany)

Ochranné pásmo NP Malá Fatra

(II. stupeň ochrany)

Malá Fatra a časť územia obce Belá je súčasťou sústavy navrhovaných chránených vtáčích území SKCHVÚ 013 a koridor rieky Varínky (SKUEV0221) a Malá Fatra (SKUEV0252). sú súčasťou navrhovaných území Európskeho významu

(2) Maloplošné chránené územia:

- a) - NPR Tiesňavy (č.451, V° ochrany) – pestré skalné spoločenstvá s výskytom ohrozených druhov rastlín
- b) - NPR Veľká Bránica (č.465, V° ochrany) – zachovalé z časti pralesovité lesné porasty bukového až smrekového stupňa s prevahou bukových jedľovín
- c) – NPR Prípor (V° ochrany) – lesné spoločenstvá na vápnitom i kremencovom podloží so zachovalou výškovou stupňovitosťou od jedľovobukového až po kosodrevinový vegetačný stupeň

(3) Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov

- a) Ochranné pásma vodárenských zdrojov, §32 zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) Vodárenský zdroj Frankovia 1,2,3

(4) Pásma ochrany vodohospodárskych zariadení

- a) Verejné vodovody a verejné kanalizácie, §19 zákona č.442/2002 Z.z.

Pásma ochrany sú v zmysle zákona č.442/2002 Z.z. vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného a kanalizačného potrubia na obidve strany :

- 1,5 m pri verejnom vodovode a kanalizácii do priemeru 500 mm
- 2,5 m pri verejnom vodovode a kanalizácii nad priemer 500 mm

(5) Oprávnenia pri správe vodných tokov, §49 zákona č.364/2004 Z.z.

Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca toku využívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie sú pri vodohospodársky významnom toku Varínka pozemky do 10m od brehovej čiary; pri ostatných drobných tokoch v katastrálnom území obce Belá pozemky do 5m od brehovej čiary.

(6) V zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. je potrebné rešpektovať ochranné pásma elektrických vedení od krajných vodičov na každú stranu, resp. od zariadení :

- a) § 36, odsek (2) pre vodiče od 1 kV do 35 kV vrátane

- pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m
- pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m
- pre zavesené káblové vedenie 1 m
- pre 110 kV vedenie 15 m
- pre 220 kV vedenie 20 m
- pre 400 kV vedenie 25 m

- b) § 36, odsek (9) pre elektrické stanice vonkajšieho prevedenia

- pre 110 kV stanicu 30 m od oplotenia pozemku
- pre trafostanicu 22/0,4 kV 10 m od konštrukcie

- c) § 36, odsek (4) – v ochrannom pásme a pod vedením je zakázané

- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky

- pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča
- uskladňovať ľahko výbušné a horľavé látky
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb, majetku, elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy

(7) Ochranné a bezpečnostné pásma plynovodov dotknuté v území (podľa zákona 656/2004 Z.z.) :

- a) Ochranné pásmo na účely tohto zákona je priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je :
- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
  - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201mm do 500 mm
  - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
  - 8 m pre technologické objekty
- b) Bezpečnostné pásmo - sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je :
- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
  - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
  - 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch.

(8) Pri súbehu viacerých vedení technickej infraštruktúry rešpektovať ustanovenia STN 73 6005 – Priestorová úprava vedení technickej infraštruktúry.

(9) Ochranné pásma podľa zákona o pozemných komunikáciách (Cestný zákon) je potrebné rešpektovať na ochranu ciest a premávky na nich mimo územia zastavaného, alebo územia určeného na súvislé zastavanie :

- a) pri cestách II. triedy 25 m od osi vozovky na obe strany cesty
 b) pri cestách III. triedy 20 m od osi vozovky na obe strany cesty

(10) Ochranné pásma lanových dráh je v zmysle zákona č. 164/1996 Z.z. o dráhach

c) ochranné pásmo vlekov určené vzdialenosťou 2,5 m na každú stranu od osi lyžiarskeho vleku.

Ochranné pásmo lanových dráh je vymedzené zvislými plochami 10 m od nosného lana. Obvod dráhy je vymedzený zvislými plochami vedenými 3 m od dopravného lana. Do obvodu dráhy nesmú zasahovať žiadne prekážky, ktoré by ohrozovali bezpečnosť dopravy.

k) Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilne ochrany

k.1) Návrh riešenia záujmov obrany štátu

V obci sa nenachádzajú zariadenia , ktoré by svojim charakterom súviseli s obranou štátu.

k.2) Návrh riešenia požiarnej ochrany

Požiarňa ochrana má v obci zastúpenie v 20 člennom dobrovoľnom požiarnej zbor. Obec má vlastnú požiarnej zbrojnicu. Aktivity požiarnej zboru sa obmedzujú iba na športovo-spoločenskú činnosť. Do roku 2020 navrhujeme zintenzívniť činnosť dobrovoľného hasičského zboru.

Stálu požiarnej ochranu zabezpečuje hasičský a záchranársky zbor (Námestie Požiarnej 1) v Žiline na telefónnom čísle 150. Zásahové vozidlá sú schopné v priebehu 15-20 minút po ohlásení požiarnej zasahovať na území katastra. .

Potreba požiarnej vody

Potreba vonkajšej požiarnej vody pre obec je riešená zo zásobovacieho potrubia pitnej vody budované z ocelového, liatinové, PVC a PE potrubia. Použité dimenzie DN 200, 150, 100 a menšie. Na trase sú osadené pre potreby požiarnej vody podzemné hydranty. Keďže samotná obec sa nachádza v rozpätí 425 – 495 m n.m. a min. hladina vodojemu Belá je cca. 510 m n.m., nie je možné zásobovať obec pitnou a požiarnej vodou v jednom tlakovom pásme (podľa príslušnej normy pre navrhovanie vodovodných potrubí (STN 75 5401) je max. dovolený pretlak vo vodovodnej sieti prípustný 0,6 resp. 0,7 MPa). Preto pre dolnú časť obce je vybudovaná armatúrna šachta s redukčným ventilom. Toto 2. tlakové pásmo je určené aj pre zásobovanie obcí Lysica a Stráža.

Potrebu požiarnej vody v zastavanej časti okolo Varínky je možné riešiť aj z tejto rieky čerpaním.

Vnútornej potrebu požiarnej vody majú objekty zabezpečenú podľa platných legislatívnych predpisov formou hasiacich prístrojov a vnútorných požiarnej hydrantov.

Predbežne sa javí, že pre hasičskú zbrojnicu bude nutné vymedziť vhodnejšie územie a vybudovať materiálne a technicky zabezpečenú hasičskú zbrojnicu.

k.3) Návrh riešenia ochrany pred povodňami

Hydrologicky katastrálne územie leží v povodí rieky Váh, do ktorej sa vlieva väčší tok Varínka, predstavujúca hydrologickú os územia. V území pravobrežne priberá menší tok z miestnej časti Kubíková.

Z vodohospodárskeho hľadiska je riešené katastrálne územie dlhodobou pozitívna oblasť. Suma zrážok v priebehu roka i počas vegetačného obdobia je vyššia ako potenciálny výpar z územia. Väčšina územia má počas vegetačného obdobia prebytok vlhky 50 – 150 mm, najvyššie polohy katastra až do 400 mm.

Z dlhodobých trendov vývoja odtokových koeficientov možno pozorovať percentuálny nárast odtoku v porovnaní s množstvom zrážok. Odtokové koeficienty sa pohybujú v súčasnosti okolo 0,4 – 0,6. Potenciálny výpar v území sa pohybuje ročne v rozmedzí 450 – 600 mm.

Režim väčšiny tokov v území je typický stredohorský snehovo – dažďový, s akumuláciou vody s nízkymi stavmi v decembri až februári, vysokou vodnatosťou v marci až máji

/maximálnymi stavmi prevažne v apríli/ a nízkymi stavmi v septembri až októbri. Rozkolísanosť odtoku je daná jednak časovým rozdelením vodnatosti podľa mikroklimatických pomerov, jednak podloží, ale aj zmenou kultúr v neprospech krajinskej vegetácie tvoriacej zachytávajúce bariéry.

Využívanie krajiny poľnohospodárskou prvovýrobou eliminuje spolu s bohatými lesmi riziko záplav v obci. Okrem toho pravidelné čistenie potoka, údržba zelene a brehov je ďalším faktorom pre bezproblémový odtok zrážok z územia.

Opatrenia na ochranu územia pred povodňami:

- kosenie trvalých trávnych porastov nad obcou min . 2x ročne
- čistenie potokov v zastavanej a nezastavanej časti obce od odumretých drevín padnutých do toku
- spôsob a formu protipovodňových úprav potokov je nutné doriešiť samostatným projektom.
- realizácia protipovodňovej lokálnych zásahov do nivelety toku a primeranú úpravu koryta s maximálnym ohľadom na doprovdnú zeleň. Brehové úpravy je potrebné zosúladiť s ochranou prírody.
- ťažbu drevnej hmoty nerealizovať nad obcou formou holorubov
- v lokalite Nižné Ohrady realizovať protipovodňové opatrenia pre Q50-100 pre ochranu navrhovanej IBV

Záplavové územia (Q50 ročnej vody) sme vymedzili orientačne na mape v miestach, ktoré sú kritické voči obytnej zástavbe. Preložka cesty II/583 v úseku zastavaného územia obce bude zároveň plniť funkciu protipovodňovej hrádze na 50 ročnú vodu. Podmienkou je, aby pri realizácii projektovej prípravy tejto komunikácie bolo s týmto faktom počítané. Problémy na vodných tokoch sú v súčasnosti nevyspytateľné z dôvodu intenzívnych lokálnych zrážok, ktoré dokážu z bezvýznamného potoka, rigola urobiť dravú rieku. Preto navrhujeme dôsledne dodržiavať horeuvedené opatrenia.

Pre prítoky Belianka, priľahlý úsek potoka Nigrob a potoka Račnica ako i priestor lokality Horné Ohrady navrhujeme spracovať študie protipovodňových opatrení a následne harmonogram postupu pri ich naplňaní.

Pri realizácii protipovodňovej ochrany Varínky bude dôležité skĺbiť záujmy protipovodňovej ochrany s krajinoekologickým odporúčaním na udržiavanie súčasnej sprievodnej vegetácie toku, monitorovanie, na periodické zmladzovanie, odborne ošetrovanie, prerezávanie vegetácie. V kritických úsekoch navrhujeme realizovať protipovodňové hrádze v primeranej vzdialenosti od toku, čím sa zväčší kapacita koryta. Podmienkou však je udržiavanie dobrého zdravotného stavu sprievodnej brehovej zelene a technického stavu meandrov, aby nedochádzalo počas privalových dažďov k vyvráteniu stromov do koryta, prehradeniu a zahataniu odtoku, čím by sa mohli vytvárať povodňové vlny s extrémnou silou a nepomohli by ani ochranné hrádze.

k.4) Návrh riešenia civilnej ochrany

Na území obce Belá sa rieši ukrytie obyvateľstva podľa Analýzy územia republiky z hľadiska možných mimoriadnych udalostí a brannej pohotovosti štátu v územných obvodoch okresov.

K ohrozeniu obyvateľstva obce môže dôjsť v mimoriadnych prípadoch vplyvom živelných udalostí ako sú prietrž mračien, veterná smršť, alebo mimoriadnych udalostí na ceste II. triedy. V obci sa nenachádzajú prevádzky, ktoré by svojim charakterom vytvárali riziko ohrozenia obyvateľstva v prípade havárie technológie.

Ochranu obyvateľstva navrhujeme:

- a) v odolných úkrytoch v objektoch orgánov samosprávy pre 100 % počtu zamestnancov, ktorí budú v prípade vzniku mimoriadnej udalosti zabezpečovať riadenie alebo vykonávanie záchranných lokalizačných a likvidačných prác (umiestniť v navrhovanej dostavbe budovy obecného úradu – suterénna časť)

- b) v plynotesných alebo jednoduchých úkrytoch v bytových domoch pre 100 % počtu obyvateľov bytového domu, (komisionálne určené časti bytových domov)
- c) v jednoduchých úkrytoch v objektoch individuálnej bytovej výstavby pre 100 % počtu obyvateľov. "(suterény rodinných domov usposobené na ochranu)

Zákon č. 42/1998 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom Národnej rady Slovenskej republiky zo 4. júla 1996 č. 222/1996 Z.z. a zákonom zo 7. apríla 1998 č. 117/1998 Z.z. v § 15 určuje pôsobnosť obce v procese ochrany obyvateľstva. Z uvedeného zákona vyplývajú nasledovné povinnosti pre obec, ktoré uvádzame pre názornosť:

1) Obec

- a) vypracúva plán ochrany obyvateľstva, oboznamuje sa s havarijnými plánmi podnikov a prevádzok na svojom území a informuje obyvateľstvo o postupe pri mimoriadnej udalosti,
- b) koordinuje plnenie úloh v súčinnosti s právnickými osobami, podnikateľmi a s ostatnými fyzickými osobami,
- c) riadi záchranné, lokalizačné a likvidačné práce, ak nepatria do pôsobnosti orgánov štátnej správy, právnických osôb alebo podnikateľov na území obce,
- d) uskladňuje, ošetruje a zabezpečuje výdaj materiálu civilnej ochrany jednotkám civilnej ochrany zriadeným obcou a prostriedkov individuálnej ochrany obyvateľstvu obce, pre ktoré tieto prostriedky nezabezpečujú právnické osoby alebo podnikatelia; prostriedkami individuálnej ochrany sa rozumie prostriedky na ochranu dýchacích ciest a očí proti účinkom nebezpečných látok najmä počas vyhlásenia brannej pohotovosti štátu,
- e) podľa potreby určuje vhodné ochranné stavby použiteľné na verejné úkryty a zabezpečuje ich potrebné úpravy,
- f) vykonáva hlásnu službu na území obce a poskytuje nevyhnutnú a okamžitú pomoc v núdzi, najmä prístrešie, stravu alebo inú materiálnu pomoc obyvateľstvu obce a osobám nachádzajúcim sa na území obce,
- g) plánuje, vyhlasuje, riadi a zabezpečuje evakuáciu osôb a vytvára základné podmienky na poskytnutie núdzového ubytovania a stravovania postihnutých a evakuovaných osôb z iných obcí,
- h) vytvára jednotky civilnej ochrany z obyvateľstva obce podľa rozhodnutia 16a) okresného úradu a zabezpečuje ich akcieschopnosť,
- i) zabezpečuje a vykonáva prípravu jednotiek civilnej ochrany obce a v spolupráci s verejnoprávnymi inštitúciami s humanitným poslaním zabezpečuje prípravu obyvateľstva na sebaobranu a vzájomnú pomoc,
- j) vyhlasuje a odvoláva mimoriadnu situáciu a ustanovuje režim života obyvateľstva na území obce v prípade vzniku mimoriadnej udalosti a neodkladne o tom informuje okresný úrad,
- k) vedie evidenciu evakuovaných osôb a zoznamy evakuovaných osôb podliehajúcich brannej povinnosti s uvedením evakuačného miesta odovzdáva príslušnej vojenskej správe,
- l) hospodári s pridelenými finančnými prostriedkami na civilnú ochranu,
- m) vyžaduje náhradu skutočných výdavkov vynaložených na civilnú ochranu, ktoré sa financujú zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu miestne príslušného okresného úradu.

1) Obec je povinná uhrádzať z vlastných zdrojov výdavky spojené s uskladnením materiálu civilnej ochrany, s prípravou na civilnú ochranu a výdavky spojené s udržiavaním ochranných stavieb civilnej ochrany. Výdavky nezahŕňajú odmeny pre skladníka, lektora a výdavky na rekonštrukcie, prestavby ochranných stavieb, periodické revízie, obmeny technického zariadenia a odstraňovanie následkov ich poškodenia mimoriadnou udalosťou.

Spôsob ochrany obyvateľstva riešiť podľa:

§4 odstavec 3 zákona 42/1994: Pri spracúvaní územného plánu a územného projektu zóny ich obstarávatelia v spolupráci s ministerstvom vnútra určia rozsah povinnej výstavby

§ 15 odstavec 1 písmeno e) zákona 42/1994: podľa potreby určuje vhodné ochranné stavby použiteľné na verejné úkryty a zabezpečuje ich potrebné úpravy,

§ 15 odstavec 1 písmeno f) zákona 42/1994: vykonáva hlásnu službu na území obce a poskytuje nevyhnutnú a okamžitú pomoc v núdzi, najmä prístrešie, stravu alebo inú materiálnu pomoc obyvateľstvu obce a osobám nachádzajúcim sa na území obce,

V súvislosti s civilnou ochranou obyvateľstva navrhujeme, aby každoročne bol komisionálne kontrolovaný stav korýt potokov a prípadné nedostatky, defekty malého rozsahu (padnuté kmene, konáre, odpad a pod.) boli okamžite odstránené. V prípade povolenia stavieb do územia, kde hrozí vybreženie vodných tokov, je potrebné stanovisko správcu toku. V súvislosti s ochranou a prevenciou pred nehodami na cestách je nevyhnutné realizovať kontroly technického stavu cestného telesa a zariadení podieľajúcich sa na bezpečnej premávke všetkých uvedených dopravných koridorov.

I) Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny v rátane prvkov ÚSES a ekostabilizačných opatrení

Problematika tvorby krajiny je riešená samostatným krajino-ekologickým plánom, ktorého výsledky sú použité v tomto elaboráte, ale tvoria samostatnú prílohu spracovanú vo fáze prieskumov a rozborov.

Územie sídla spadá do okresu Žilina, pre ktorý bol vypracovaný regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žilina (ďalej iba RÚSES). Výsledky aktualizácie RÚSES-u (Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto, SAŽP Bratislava, Zodpovedný riešiteľ: Ing. Marta Hajniková, 2007) sú premietnuté do grafickej časti mapy 1:10000. (výkres č.2).

I.1) Zhodnotenie územia z hľadiska "územného systému ekol. stability"

Návrh ochrany prírody vychádzal z aktualizovaného RÚSES-u okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto. RÚSES nebol vypracovaný. V rámci prieskumov a rozborov sa vypracoval krajinoekologický plán, ktorý reaguje na ochranu prírody podľa RÚSES a zároveň odráža vlastné poznatky získané terénnym prieskumom. Obec má rozvojové zámery na územiach kde pravdepodobne nedôjde k ohrozeniu žiadnych druhov rastlín a živočíchov. Navrhované lokality určené na zástavbu nie sú v rozpore z ochranou prírody deklarovanou v RÚSES-e a KEP. Značná časť územia navrhovaného na zástavbu leží vo väzbe na zastavané územie obce, kde je určitý záujem ochrany prírody, ktorý vyplýva z ochranného pásma NP Malá Fatra (podľa zákona 543/2002 Z.z o ochrane prírody a krajiny - 2° ochrany. Treba však zdôrazniť, že výstavba vo vybraných lokalitách neohrozí ekologickú stabilitu územia obce, prípadne jej okolia.

I.2) Ochrana prírody

I.2.1) Legislatívna ochrana prírody

Pre územnú ochranu prírody a krajiny sa ustanovuje päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje.

Územnou ochranou prírody sa v zmysle zákona rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny vo vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany.

Zákon rozlišuje 5 kategórií územnej ochrany:

- chránená krajinná oblasť (CHKO) - na území platí druhý stupeň ochrany
- národný park (NP) - na území platí tretí stupeň ochrany, na území ochranného pásma druhý stupeň ochrany
- chránený areál (CHA) - na území platí štvrtý stupeň ochrany, na území ochranného pásma platí tretí stupeň ochrany
- prírodná rezervácia (PR), platí piaty stupeň ochrany, na území ochranného pásma štvrtý stupeň ochrany, ak ochranné pásmo nebolo vyhlásené, je ním v zmysle zákona územie do vzdialenosti 100 m von od hranice - platí v ňom tretí stupeň ochrany
- prírodná pamiatka (PP), resp. národná prírodná pamiatka (NPP) - na území platí štvrtý, alebo piaty stupeň ochrany

Územie katastra Belej z hľadiska ochrany prírody na základe legislatívnej ochrany vyplývajúcej zo zákona 543 z 25. júna 2002 O ochrane prírody a krajiny patrí do **2° ochrany** – ochranné pásmo NP Malá Fatra a **3° ochrany** NP Malá Fatra – Krivánska časť.

V katastrálnom území sa nachádzajú veľkoplošné ani maloplošné chránené územia:

Národné parky a prírodné rezervácie

NP Malá Fatra

Do svoho založenia vedený ako CHKO od roku 1967. Vyhlásený bol 18.1.1988. Jeho výmera je 22630 ha. Výmera ochranného pásma : 23262 ha.

Prírodné rezervácie

NPR Tiesňavy (5° ochrany) – pestré skalné spoločenstvá s výskytom ohrozených druhov rastlín

NPR Veľká Bránica (5° ochrany) – zachovalé z časti pralesovité lesné porasty bukového až smrekového stupňa s prevahou bukových jedľovín

NPR Prípor (5° ochrany) – lesné spoločenstvá na vápnitom i kremencovom podloží so zachovalou výškovou stupňovitou od jedľovobukového až po kosodrevinový vegetačný stupeň

I.2.2) Genofondové lokality

Aktualizovaný zoznam genofondových lokalít okresu Žilina (priemet v obci Belá)

aktualizované číslo	pôvod. číslo	názov	charakteristika
ZA 14	31.	Panské Zliene	Lúčne a pasienkové biotopy s prirodzeným druhovým zložením, mokradami a s výskytom ohrozených druhov rastlín
ZA 16	nová	Kubíková, mokrade pri Kocinách	Mokradné spoločenstvá s vysokou hladinou podzemnej vody, výskytom chránených druhov rastlín z čeľade Orchidaceae, svahové penovcové prameniská s <i>Pinguicula vulgaris</i> .
ZA 17	33. 34. zlúčené	Okrúhlica Mravečník	Zachovalé lesné i nelesné rastlinné spoločenstvá, svahové prameniská. Výskyt ohrozených druhov rastlín (Chrtek, Chrtková-Žertová 1967)
ZA 22	83.	Varínka pri Stráži	Pionierske spoločenstvá na nivných náplavách, podhorské vrbiny s dominantnou <i>Salix purpurea</i> a <i>S. elegnos</i> , <i>Calamintha acinos</i> (Chrtek, Chrtková – Žertová 1967) Výskyt <i>Myricaria germanica</i> nepotvrdený.
ZA 23	nová	Varínka, pri ústí Bránice	Komplex zachovaných biotopov kotlinovej vegetácie – zvyšok dubo-hrabín (hraby, drieň), zachovaný lužný jaseňovo-jelšový les, meander Varínky so

			štrkovými lavicami, penovcové prameniská s chránenými druhmi rastlín.
ZA 24	nová	Belá, Mažgutovci – Belovci	Tradične obhospodarované lúčne spoločenstvá s vysokou diverzitou druhov, výskytom chránených druhov rastlín, slatiny s vysokým obsahom báz s <i>Primula farinosa</i> .
ZA 25	nová	Nížné Kamence, Chotárne	Lúky na terasách so zachovaným tradičným spôsobom obhospodarovania a výskytom chránených druhov rastlín.
ZA 26	99.	Tiesňavy (NPR)	Pestré skalné a bylinné spoločenstvá, rokliny. Výskyt ohrozených druhov rastlín i živočíchov : <i>Cypripedium calceolus</i> , <i>Crepis jacquini</i> , <i>Dryas octopetala</i> , <i>Pinguicula alpina</i> , <i>Ranunculus oreophilus</i> , <i>Gentiana clusii</i> , <i>Leontopodium alpinum</i> , <i>Primula auricula</i> , <i>Pulsatilla slavica</i> , <i>Aquilegia vulgaris</i> , <i>Pinus mugo</i> , <i>Taxus baccata</i> , <i>Aquila chrysaetos</i> , <i>Corvus corax</i> , <i>Parnassius apollo</i> (Klinda 1985), <i>Amelanchier ovalis</i> (Šachl 1985), <i>Erysimum wittmannii</i> , <i>Carex humilis</i> (Pagáč, Vanochová 1985)
ZA 35	103.	Prípor (NPR)	Lesné spoločenstvá na vápnitom i kremencovom podloží so zachovanou výškovou stĺpovitou od jedľovobukového až po kosodrevinový vegetačný stupeň (Pagáč, Vanochová 1985). Výskyt chránených a ohrozených druhov rastlín. Endemické kosodrevinové spoločenstvá so <i>Sorbus margittaiana</i> (Endemit Malej Fatry) a <i>Padus avium</i> ssp. <i>petraea</i> .
ZA 36	102.	Veľká Bránica (NPR)	Zachovalé, sčasti pralesovité lesné porasty bukového až smrekového stupňa s prevahou bukových jedlín a javorín, s prechodom do kosodreviny a alpínskych lúk (Klinda 1985)

1.2.3) Biocentrá

Biocentrá podľa RÚSES

Názov	Kategória	Geomorfologická jednotka	Charakteristika
Krivánska Fatra	biosférické Bbc	Krivánska Fatra	zahrňuje nadregionálne biocentrá Tiesňavy, Krivé, Starý hrad, Rozsutec, Chlieb, Prípor, Suchý a regionálne biocentrum Veľká Bránica
Tiesňavy	nadregionálne	Krivánska Fatra	pestré skalné a bylinné spoločenstvá, rokliny, ohrozené druhy rastlín a živočíchov
Krivé	nadregionálne	Krivánska Fatra	prírodné bukové porasty a zmiešané sutinové lesy s dubom zimným
Veľká Bránica	regionálne	Krivánska Fatra	zachovalé pralesovité lesné porasty bukového až smrekového stupňa s prevahou jedlín a javorín s prechodom do kosodreviny a alpínskych lúk

1.2.4) Biokoridory

Katastrálnym územím Belej prechádzajú dva biokoridory regionálneho významu. Terestrický prechádza okrajom lesa na rozhraní lesa a pasienkov okrajom NP Malá Fatra a hydrický trasou Varínky. Biokoridory miestneho významu ležia v trasách potokov. Stavba miestnych biokoridorov je výrazná a prejavuje sa v krajine vysokou stromovou a krovitou zeleňou.

Biokoridory podľa RÚSES

Názov	kategória	charakter
okres Žilina a Bytča		
Tok Varínka	regionálny	hydrický
ekotón Krivánskej Malej Fatry	regionálny	terestrický

V návrhu ÚPN O je potrebné rešpektovať biokoridory a zasahovať do nich iba v nevyhnutnom rozsahu potrebnom pre ochranu majetku obyvateľov z dôvodu prípadných protipovodňových úprav, technických, estetických a funkčných potrieb.

1.2.5) Súvislá európska sústava chránených území NATURA 2000

Vytvorenie sústavy osobitne chránených území NATURA 2000 na Slovensku (ďalej len sústava NATURA 2000) je implementáciou dvoch smerníc ES:

- Smernice Rady č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (smernica o vtákoch)
- Smernice Rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (smernica o biotopoch)

Vychádzajúc z uvedených smerníc tvoria sústavu NATURA 2000 dva typy území:

- Chránené vtáčie územia (Special Protection Areas - SPAs)
- Územia európskeho významu (Special Areas of Conservation - SACs)

Cieľom programu budovania sústavy NATURA 2000 je zachovanie prírodných biotopov a biotopov ohrozených druhov rastlín a živočíchov v celoeurópskom meradle. Program je postavený na prísne vedeckých princípoch. Vychádza z poznania rozšírenia biotopov a biotopov druhov daných v prílohách uvedených smerníc, na ochranu ktorých sa vyčleňujú osobitné chránené územia na základe presne stanovených kritérií.

Územia európskeho významu (SKUEV)

Navrhované územia európskeho významu (SKUEV) v rámci katastra obce Belá (v zmysle nariadenia vlády SR č. 239 zo 17. marca 2004, ktorým sa schvaľuje národný zoznam navrhovaných území európskeho významu a v zmysle výnosu MŽP č.3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu).

P.č.	Id.č. (kód)	Názov chráneného územia	Stupeň ochrany	Výmera (ha)		Katastrálne územie
				Celková	Z toho v okrese	
4	SKUEV 0252	Malá Fatra	2, 3, 5,	21928,45	8243,64	Dolná Tižina, Belá, Krasňany, Terchová, Nezbudská Lúčka, Varín (DK - Istebné, Kraľovany, Párnica, Veličná, Zázrivá MT - Lipovec, Sučany, Šútovo, Turany, Turčianske Kľačany)
7	SKUEV 0221	Varínka	2,	154,59	154,59	Dolná Tižina, Belá, Krasňany, Lysica, Stráža, Terchová, Varín

zdroj: Aktualizácia ÚPN VÚC Žilinského kraja 2005

SKUEV0252 Malá Fatra

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220), Kosodrevina (4070), Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080), Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty (6170), Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (dôležité stanovišťa vstavačovitých) (6210), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Horské kosné lúky (6520), Penovcové prameniská (7220), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánneho stupňa (8120), Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia so *Salix eleagnos* (3240), Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Kyslomilné bukové lesy (9110), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Vápnomilné bukové lesy (9150), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Horské smrekové lesy (9410), Porasty borievky obyčajnej (5130), Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (6230), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0), Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa (8160) a druhov európskeho významu: črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), vrchovka alpínska (*Tozzia carpathica*), prilbica tuhá

moravská (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*), poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), klinček lesklý (*Dianthus nitidus*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), bystruška Zawadského (*Carabus zawadzskii*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), ohniváčik (*Lycaena helle*), fúzač karpatský (*Pseudogaurotina excellens*), *Phryganophilus ruficollis*, mihula potiská (*Eudontomyzon danfordi*), hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), vlk dravý (*Canis lupus*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vydra riečna (*Lutra lutra*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*) a podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*).

SKUEV0221 Varínka

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu : Penovcové prameniská (7220), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Lužné vrbovo-topolové a jelšové lesy (91E0) a druhov európskeho významu : zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), vydra riečna (*Lutra lutra*) a netopier obyčajný (*Myotis myotis*).

Navrhované chránené vtáčie územia (nCHVÚ)

Navrhované chránené vtáčie územia v okrese Žilina (priemet v obci Belá)

P.č.	Id.č. (kód)	Názov chráneného územia	Výmera (ha)		Katastrálne územie
			Celková	Z toho v okrese	
	13	Malá Fatra	71481	30338	Horná Tižina, Terchová, Belá , Varín, Krasňany, Dolná Tižina, Strečno, Stráňavy, Nezbudská Lúčka, Višňové, Turie, Poluvsie nad Rajčankou, Stránske, Kunerad, Kamenná Poruba, Ďurčiná, Rajec, Rajecká Lesná, Fačkov (Okres Čadca: Riečnica, Okres Dolný Kubín: Zázrivá, Oravský Podzámok, Mokradská Hoľa, Kubínska Hoľa, Veličná, Kňažia, Záskanie pri Dolnom Kubíne, Veľký Bysterec, Revišné, Beňova Lehota, Párnica, Istebné, Kraľovany, Žaškov, Okres Martin: Šútovo, Turany, Sučany, Lipovec, Turčianske Kľačany, Vrútky, Priekopa, Záturčie, Martin, Bystrička, Trebstovo, Trnovo, Valča, Turčiansky Peter, Lazany, Slovany, Kláštor pod Znievom, Vrícko, Okres Námestovo: Oravská Lesná, Lomná, Hruštín, Okres Prievidza: Kľačno, Okres Ružomberok: Stankovany)

zdroj: Aktualizácia ÚPN VÚC Žilinského kraja 2005

Odôvodnenie návrhu ochrany:

Malá Fatra je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), výr skalný (*Bubo bubo*), žlna sivá (*Picus canus*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), d'ateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), muchárik bieločrký (*Ficedula albicollis*) a jedným z piatich pre hniezdenie skaliara pestrého (*Monticola saxatilis*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov rybárik riečny (*Alcedo atthis*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), d'ateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), chriaštel' poľný (*Crex crex*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), strakoš sivý (*Lanius excubitor*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), žltouchvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*),

muchár sivý (Muscicapa striata), tetrov hlucháň (Tetrao urogallus), tetrov hoľniak (Tetrao tetrix), d'ateľ trojprstý (Picoides tridactylus) a muchárik červenohrdlý (Ficedula parva).

Zastúpenie druhov:

druh	priemerný počet hniezdiacich párov	kritériové druhy	splnené kritérium
<i>Falco peregrinus</i>	5	•	K1
<i>Aquila chrysaetos</i>	8	•	K1
<i>Bubo bubo</i>	25	•	K1
<i>Picus canus</i>	120	•	K1
<i>Aegolius funereus</i>	170	•	K1
<i>Dendrocopos leucotos</i>	180	•	K1
<i>Dryocopus martius</i>	200	•	K1
<i>Ficedula albicollis</i>	4500	•	K1
<i>Monticola saxatilis</i>	7	•	K3
<i>Alcedo atthis</i>	10		>1%
<i>Ciconia nigra</i>	11		>1%
<i>Pernis apivorus</i>	25		>1%
<i>Strix uralensis</i>	30		>1%
<i>Caprimulgus europaeus</i>	40		>1%
<i>Dendrocopos syriacus</i>	40		>1%
<i>Crex crex</i>	80		>1%
<i>Glaucidium passerinum</i>	120		>1%
<i>Bonasa bonasia</i>	550		>1%
<i>Lanius excubitor</i>	10		>1%
<i>Coturnix coturnix</i>	100		>1%
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	675		>1%
<i>Muscicapa striata</i>	900		>1%
<i>Tetrao urogallus</i>	35		>1%
<i>Tetrao tetrix</i>	40		>1%
<i>Picoides tridactylus</i>	150		>1%
<i>Ficedula parva</i>	1200		>1%
<i>Aquila pomarina</i>	3		
<i>Jynx torquilla</i>	70		
<i>Streptopelia turtur</i>	80		
<i>Saxicola torquata</i>	150		
<i>Lanius collurio</i>	250		
<i>Alauda arvensis</i>	400		
<i>Sylvia nisoria</i>	+		
<i>Hirundo rustica</i>	+		

Opis hranice CHVÚ Malá Fatra je uvedený v doplňujúcich údajoch (časť „C“) tejto správy.

I.3) Krajina

V návrhovom období, v období do roku 2020 je reálny predpoklad, že krajinné prostredie v priestore obce Belá bude zamerané na bývanie, rekreáciu, cestovný ruch a s tým súvisiacu technickú a základnú i vyššiu občiansku vybavenosť. Krajinné prostredie bude poskytovať mierne zmenený obraz, ale iba v častiach, ktoré nie sú exponované. Plochy s veľkovýrobnou poľnohospodárskou činnosťou budú zredukované. Na ich úkor budú sa uplatňovať trávnaté územia s krovinou vegetáciou.

I.4) Krajinoekologické odporúčania pre ÚPN

Výsledok vypracovania optimálneho priestorového usporiadania a funkčného využívania katastrálneho územia obce Belá /KEP/ komplexne a v súlade s daným krajinoekologickým

potenciálom / a s prihliadnutím na súčasné využívanie územia/ nepriamo predstavuje zásady „ekologicky správneho rozmiestnenia“ jednotlivých štruktúrnych prvkov v krajine a tým rámcovo určuje vyhovujúce spôsoby a formy aktivít spoločnosti v území.

- *meniť /dlhodobo/ drevinové zloženie jestvujúcich monokultúr na porasty blízke štruktúrou a druhovou skladbou prírodným lesom s cieľom zvýšenia podielu odolnosti voči imisiám, zvýšiť podiel listnatých drevín domácej proveniencie*
- *obhospodarovať lesné pozemky so zreteľom na ochranu druhov fauny viažucich sa na staré odumreté stromy, v rámci výkonu hospodárskych opatrení ponechávať adekvátny počet starých stromov /odumretých/ n jednotku plochy /cca 5ks/ha/ v závislosti na ornotocenózach a ďalších špecifických podmienkach*
- *striktne dodržiavať všetky záujmy ochrany prírody a krajiny, pri hospodárskych /výroba v lesných komplexoch/, ale aj pri rekreačných aktivitách sa riadiť požiadavkami Správy Národného parku Malá Fatra, rešpektovať kosť ekologickú stabilitu /brehové porasty toku Varínka a jej menších prítokov/, ale aj rešpektovať jednotlivé prvky ÚSES*
- *od ústia Belianskej doliny v smere na Terčovú /priestor miestnych častí Malé a Veľké Kamence/ zachovať na severných úpätných svahoch Malej Fatry segmenty s historickou štruktúrou krajiny /terasové polia s medznou vegetáciou, prirodzené trvale trávne porasty, NDV, tradičné obhospodarovanie/, vytvoriť podmienky ich rekonštrukcie,*
- *prirodzený vývoj krajiny /výrazný sukcesný proces v plošne veľkých, opustených lokalitách/ v celom riešenom katastrálnom území v prevažnej miere zachovať, rešpektovať prirodzený vývoj štyroch priestorov /Belá, Kamence, Kubíková /,*
- *optimalizovať a usmerňovať ich charakteristický vývin /priestor Belá – hospodársko-sídlný priestor, Kubíková – rekreačno-športový priestor, Nižné a Vyšné Kamence – typicky vidiecky sídlný,*
- *v priestore Belá /od západnej katastrálnej hranice po Beliansku dolinu/ zachovať dominanciu poľnohospodárskej veľkovýroby na orných pôdach v kombinácii menších plôch TTP nevhodných na orné pôdy, orné pôdy obhospodarovať /orať, siať/ po vrstevnici, zabrániť odvodneniu, vylúčiť chemizáciu, možnosť aj výroby potravinových obilovín, v okolí sídla zachovať v značnej miere dostatok plôch so záhumienkami, záhradami a sadmi, ako výrazného diverzifikačného prvku v krajine – plynulejší prechod sídla do okolitej krajiny*
- *v sídle Belá uspokojovať možné nároky na novú bytovú výstavbu v jestvujúcich miestnych prelukách a neskôr v odporúčaných plochách podľa KEP /grafické znázornenie vid' na mape č. 13 - Optimálne priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia/, vylúčiť blokujúcu „sídliakovú“ zástavbu, nevhodnú v takomto type krajinného priestoru*
- *priestor Kubíková postupne profilovať na rekreačno-športovú lokalitu, s celoročným využitím, s dobudovaním menších rekreačných zariadení penziónového typu - vid' mapa č. 13, v letnom období prírodných športovísk /volejbal nohejbal, tenis, minigolf.../, nenáročná turistika, cykloturizmus, v zimnom období – bežecké trate, aj zimný turizmus, vybudovanie nenáročnej sánkarskej dráhy s atraktívnym večerným sánkovaním a pod., v priestore zachovať dostatočné množstvo plôch so záhumienkami, záhradami a sadmi – využívať tiež formou agroturizmu*
- *Nižné a Vyšné Kamence profilovať ako priestor s konkrétnou ukážkou spôsobu hospodárenia v krajine, rekonštruovať a revitalizovať celý priestor na historický spôsob hospodárenia, môže slúžiť ako „medzizastávka“ pre návštevníkov Terchovej a Vrátnej doliny*
- *v nástupnom priestore do dolín Malá a Veľká Bránica je možnosť zriadenia menšieho informačného centra s najzákladnejšími službami, dolinu neintenzifikovať, ponechať v súčasnom stave, dolinu až po vrcholové polohy /Malý Kriváň/ využívať formou náročnejšej športovej turistiky /aj v zime/*
- *nivný priestor toku Varínka západne od Nižných Kamencov s pôvodným autokempingom rekonštruovať, doplniť nenáročnými zrubovými objektmi, kvalitným stanovým priestorom so základnými službami*

- v smere toku Varínka možnosť vytýčiť nenáročnú cykloturistickú trasu /v zime bežeckú trať/, v kontakte so sídlom Belá v širšej nive /futbalové ihrisko/ možnosť vybudovania detského dopravného ihriska, motokárovej dráhy a pod., v západnej časti od sídla v nive možnosť vybudovania akejsi miniparkovej plochy pre prechádzky rodičov s malými deťmi /aj mamičky s deťmi.../
- v priestoroch Martincovci, Hajasovci a Hlboké v súčasnosti s výrazným sukcesným procesom zachovať aspoň tieto lokality ako rekreačné
- v trase toku Varínka udržiavať súčasnú sprievodnú vegetáciu toku, monitorovať, periodicky zmladzovať, odborne ošetrovať, prerezávať, zabrániť v tejto vegetácii tvorbe menších nelegálnych skládok TKO

I.5) Strety záujmov v území

Strety záujmov ochrany prírody a rekreácie sú v oblasti Bránice, kde sa nachádzajú chaty a navrhované rekreačné zariadenia v ráttane vlekov. Primárne môže dôjsť pri výstavbe areálu chat k poškodeniu prírody, ale po sadových úpravách a zapojení sa novej vegetácie do prírodného komplexu by nové prvky v krajine boli v súlade s prírodnými prvkami.

Ďalším stretom môže byť poloha autokempu pri Varínke voči regionálnemu biokoridoru. Tieto dve funkcie môžu navzájom bezkolízne fungovať na základe dodržiavania organizačného poriadku v kempe.

m) Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

Návrh verejného dopravného

m.1) Širšie vzťahy

Územie obce Belá je napojené na nadradený komunikačný systém prostredníctvom cesty II/583 Žilina – Terchová – Párnica. Cesta II/583 je významnou komunikáciou spájajúcou turisticky atraktívne oblasti Považia a Oravy. V sieti štátnych ciest zabezpečuje prepojenie ciest I/18 a I/11 s cestou I/70 a umožňuje obsluhu regiónu, ktorým prechádza. Cesta II/583 prechádza Terchovskou dolinou a Národným parkom Malá Fatra.

Na železničnú trať zostáva najbližšie možné napojenie v železničnej stanici Varín. V obci sa nenachádza žiadne zariadenie leteckej dopravy. Najbližšie letisko sa nachádza v Dolnom Hričove.

m.2) Cestná doprava

Komunikačnou osou predmetnej obce je cesta II/583. Jej trasa je v území stabilizovaná a v zmysle STN je zaradená do funkčnej triedy B2 ako komunikácia zberná (zastavané územie). Cesta II/583 prechádza centrom obce Belá v nevyhovujúcich smerových a šírkových pomeroch (cca 7 m). Nakoľko ide o frekventovanú komunikáciu spájajúcu regióny Považia, Kysúc a Oravy v dotyku s významnou rekreačnou oblasťou Malá Fatra, je obec zaťažená hlukom, prachom a kolíziami tranzitnej dopravy s lokálnou dopravou.

V záväzných častiach aktualizovaného ÚPN – VÚC Žilinského kraja ako i vo VZN č.6/2005 ŽSK sa uvažuje o potrebe preložky cesty II/583. Novonavrhovaná trasa cesty II/583 rieši nevyhovujúci úsek v obci Belá odklonom preložky zo zastavaného územia obce na jej severný okraj k rieke Varínka, pozdĺž jej ľavého brehu. Trasa cesty II/583 Belá – obchvat je situovaná

v údolnej nive rieky Varínka, v súbehu s tokom a prechádza prevažne poľnohospodárskymi pozemkami. Cieľom stavby je zvýšiť bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky.

V trase obchvatu Belej sú navrhnuté dve úrovňové križovatky, zabezpečujúce napojenie preložky na existujúci dopravný systém. Priesečná križovatka na začiatku úseku rieši napojenie cesty III/01174 do Lysice a tiež napojenie obce Belá zo západu. Tesne pred zastavané územieom obce Belá sú navrhnuté odsadené autobusové zastávky na vozovke vo vzdialenosti 30 m vyznačením vodorovným dopravným značením a označниками. Na ceste do Lysice je autobusová zastávka „na znamenie“ vyznačená len označниками. Križovatka styková na konci úseku rieši napojenie obce Belá z východnej strany. V tesnej návaznosti na podriadenú cestu sú navrhnuté vjazdy na vedľajšie miestne komunikácie.

Na začiatku úseku v úseku prvej prechodnice je navrhnutý prechod z jestvujúceho šírkového usporiadania na usporiadanie podľa kategórie C9,5/70, nasleduje cca 200 m dlhý súbeh s pôvodnou trasou a priesečná križovatka s cestami do obcí Lysica a Belá. Na ceste z obce Belá je navrhnutý v smere na Žilinu samostatný pruh pre odbočenie vľavo podľa záverov dopravnoinžinierskeho prieskumu. Za priesečnou križovatkou na začiatku úseku je trasa preložky cesty II/583 vedená sčasti po vybudovanej ochrannej hrádzi až po Belský potok. Od križovatky s Belským potokom je trasa obchvatu vedená inundačným územím rieky Varínka v tesnejšom alebo voľnejšom kontakte okrajovými časťami obce Belá. Na konci úseku je styková križovatka tvaru „T“ a za ňou znovu v poslednej prechodnici plynulé šírkové napojenie na jestvujúci stav.

Obsluhu príľahlého územia – prístup na dvor pre zhromažďovanie a separáciu komunálneho odpadu, poľnohospodárske pozemky a do inundačného územia rieky Varínka umožňujú vjazdy resp. ponechaný úsek pôvodnej cesty II/583 na začiatku úseku. Ponechaný úsek pôvodnej cesty II/583 na konci úseku slúži na prístup do rodinných domov a ako dopravná plocha obce Belá.

Niveleta je navrhnutá s ohľadom na priebeh Q_{100} rieky Varínka. Z toho vyplýva vedenie celej trasy v násypovom telese. Niveleta v celom úseku stúpa.

Trasa preložky cesty II/583 v časti trasy využíva ako zemné teleso jestvujúcu ochrannú hrádu. Po ukončení výstavby preložky cesty II/583 bude cestné teleso tvoriť ochrannú hrádu pre celú obec Belá. V dotyku s novou zástavbou sídliska „Jamy-Kusy“ je situovanie preložky cesty oproti riešeniu z DÚR priaznivejšie, protihlukové opatrenia v zmysle hlukovej štúdie nie sú potrebné. Bez protihlukových stien je zaistený aj lepší rozhľad pre predbiehanie v trase. Po vybudovaní diela a jeho uvedení do prevádzky bude však potrebné previesť kontrolné zameranie hladín hluku. Zásahy do súkromných pozemkov sú minimalizované malými opornými múrmi s pohľadovou plochou z kameňa.

Návrh preložky cesty II/583 plne nahradí jestvujúci komunikačný systém, jestvujúca trasa cesty II/583 sa preradí do ciest III. triedy a bude slúžiť na obsluhu zastavaného územia obce Belá, resp. ako obchádzková trasa.

Podkladom pre zapracovanie riešenia preložky cesty II/583 v obci Belá bola projektová dokumentácia „II/583 Belá – obchvat“, Dopravoprojekt – Ing. I. Bekeč, DSP, 09/2002.

Na cestu II/583 sa napájajú cesta III/5201 smerom na Kubíkovú a cesta III/52025 Belá – Zlieň. Trasy ciest III. triedy sú v území stabilizované a v zmysle STN sú zaradené do funkčnej triedy B3 ako komunikácie zberne (zastavané územie), z ktorej sa vykonáva aj dopravná obsluha príľahlej zástavby. Šírka komunikácii je cca 6 m.

Na komunikačnú kostru sa napája nasledovná sieť obslužných komunikácií, ktoré umožňujú priamu obsluhu všetkých objektov :

- obslužné komunikácie jednopruhé obojsmerné so spevneným povrchom (živica), šírky cca 3,00 - 3,50 m, bez výhybní, funkčnej triedy C3;
- obslužné komunikácie dvojpruové, obosmerné so spevneným povrchom, šírky 5 - 6 m, funkčnej triedy C2 a C3;

- obslužné komunikácie sprístupňujú rozptýlenú osadnú zástavbu šírky 3 – 6 m, pričom oplotenia záhrad a dvorov sú často prekážkou dodržania normou požadovaných odbočovacích polomerov a šírkového usporiadania.

Komunikácie so živičnou úpravou sú miestami rozrušené rozkopávkami a prekopávkami z kladenia inžinierskych sietí. Z hľadiska životnosti vozovky by bolo treba tieto komunikácie vyspraviť alebo zrekonštruovať.

Na sieť obslužných komunikácií sa napájajú komunikácie, ktoré sú momentálne vo fáze výstavby (len podkladné vrstvy alebo len rezerva pozemku pod teleso komunikácie) a poľné cesty, ktoré ďalej umožňujú sprístupnenie extravilánu obce.

Niektoré úseky komunikácií nebude možné vzhľadom na nedostatočné priestorové pomery upraviť na normou požadované parametre.

Dopravnú obsluhu uvažovanej zástavby (IBV) navrhujeme riešiť miestnymi komunikáciami obslužnými funkčnej triedy C2 a C3, v šírkových parametroch kategórie MO8/40 a MO7/30. Obslužné komunikácie uvažujeme dvojpruhové, obojsmerné. V prípade komunikácií, ktoré nie sú zokruhované, končia slepo a sú dlhšie ako 100 m, uvažujeme s otáčacími kladivami.

Parametre navrhovanej kategórie miestnych komunikácií :

Funkčná trieda :	Kategória :	Parametre :	
		jazdný pruh (m)	odvodňovací prúžok (m)
C2	MO8/40	2x3,00	2x0,50
C3	MO7/30	2x3,00	-

m.3) Hromadná doprava

Autobusovú hromadnú prepravu cestujúcich zabezpečuje SAD Žilina, a.s., prevádzka Žilina. Na autobusových zastávkach sú umiestnené prístrešky pre cestujúcich. Rozmiestnenie autobusových zastávok z hľadiska dochádzkových vzdialeností je cca 500 m. Z obce Belá premáva autobusová doprava na smery Terchová – Párnica – Dolný Kubín a Žilina.

Na začiatku úseku uvažovanej preložky cesty II/583 v extraviláne obce Belá je úrovňová priesečná križovatka preložky cesty II/583 s cestou III/01174 a napojením obce v koridore pôvodnej cesty II/583. Na podradených vetvách priesečnej križovatky sú osadené autobusové zastávky so státím na jazdných pruhoch. Prímestská hromadná doprava osôb, ktorú zabezpečuje SAD Žilina, bude na svojich linkách využívať pôvodnú trasu cesty II/583 cez centrum Belá. Pre obdobie do roku 2020 poloha a rozloženie zastávok SAD vyhovuje. Do budúca je vhodné uvažovať so zastávkovými pruhmi pre autobusy SAD.

m.4) Statická doprava

Odstavovanie vozidiel v individuálnej bytovej výstavbe je zabezpečené na vlastných pozemkoch.

Parkovanie vozidiel prebieha v rámci obslužných komunikácií a spevnených plôch pri zariadeniach občianskeho vybavenia. Menšia plocha pre parkovanie sa nachádza pri Obecnom úrade a v centre oproti zastávke autobusu pri ceste II/583.

Nápočty kapacity parkovacích miest pri zariadeniach OV bude potrebné realizovať v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:2,5.

Potrebné nápočty parkovacích stojísk pre uvažovanú zástavbu (IBV) sú v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:2,5 – vid'. nasledovná tabuľka :

Tabuľka celkového počtu stojísk :

Druh Objektu:	Kapacita:	1stojisko / úč. jedn.	P _o	k _a	k _v	k _p	k _d	N = P _o . k _a . k _v . k _p . k _d (potreba stojísk)
IBV Flaky – 80RD	320 obyv.	20 obyv.	16	1,0	0,3	0,5	1,0	2,4 = 3
IBV Nižné Ohrady – 60 RD	240 obyv.	20 obyv.	12	1,0	0,3	0,5	1,0	1,8 = 2
IBV Horné Ohrady – 50 RD	200 obyv.	20 obyv.	10	1,0	0,3	0,5	1,0	1,5 = 2
IBV Nižné Kamence 15 RD	60 obyv.	20 obyv.	3	1,0	0,3	0,5	1,0	0,45 = 1
IBV Vyšné Kamence 15 RD	60 obyv.	20 obyv.	3	1,0	0,3	0,5	1,0	0,45 = 1

Posúdenie je vykonané bežným spôsobom podľa STN 73 6110.

$$N = O_o \times k_a + P_o \times k_a \times k_v \times k_p \times k_d$$

O_o – základný počet odstavných stojísk pri stupni automobilizácie 1:2,5 = 0

P_o – základný počet parkovacích stojísk

N – celkový počet stojísk v riešenom území

P_o = kapacita : 1 stojisko/účelovú jednotku

k_a = 1,0 ... stupeň automobilizácie 1:2,5 - súčiniteľ vplyvu automobilizácie výhľadový

k_v = 0,3 ... do 20 000 - súčiniteľ vplyvu veľkosti útvaru

k_p = 1,0 ... centrálna zóna (nadmestský význam)

= 0,8 ... zóna s vyššou vybavenosťou (celomestský význam)

= 0,5 ... obytná zóna (miestny význam)

- súčiniteľ vplyvu polohy riešeného územia

k_d = 1,0 ... 35 : 65 – súčiniteľ vplyvu delby prepravnej práce

Celkovo je potrebných parkovacích stojísk :

$$N = P_o \times k_a \times k_v \times k_p \times k_d$$

Vzhľadom na nízku potrebu stojísk v lokalitách zástavby, osobné automobily (návštevy) môžu parkovať priamo na navrhovaných obslužných komunikáciách.

m.5) Pešia doprava

O doprave pešej ako samostatnom druhu dopravy sa v súčasnosti hovoriť nemôže.

Chodník so spevneným povrchom jednostranný sa nachádza pozdĺž cesty II/583 po pravej strane v smere na Terchovú, od Obecného úradu takmer až po koniec obce. Chodec je vo väčšine prípadov vedený v rámci obslužných komunikácií – vid'. nová zástavba v severozápadnej časti obce (ulice Riečna, Hviezdoslavova, Mládežnícka ...) , kde je možné využívať na peší pohyb jestvujúce obslužné komunikácie, ktoré sú dostatočne široké. V stiesnených šírkových pomeroch pre pohyb chodcov je možné využívať málo zaťažené obslužné komunikácie.

Niektoré jestvujúce chodníky sú zväčša šírky cca 0,50 m, vyšliapané do rastlého terénu, bez povrchovej úpravy, prepájajúce miestne komunikácie.

Vzhľadom na to, že na navrhovaných miestnych komunikáciách uvažujeme s nízkym dopravným zaťažením (len obyvatelia uvažovanej zástavby), navrhujeme peší pohyb realizovať po týchto komunikáciách.

Na základe PD v rozsahu pre územné rozhodnutie na stavbu "IBV Belá – Nižné Ohrady – Zlieň" z 05/98 uvažujeme s obojstranným chodníkom pozdĺž navrhovanej komunikácie funkčnej triedy C2 po uvažovanú zástavbu a uvažujeme aj so samostatnými chodníkmi vedenými pozdĺž vodných tokov, ktoré budú napojené na chodník vedený smerom do centra obce.

Jednostranný chodník navrhujeme v súbehu s cestou III/5201 v lokalite Horné Ohrady. Na umožnenie bezpečného pohybu chodcov z lokalít Nižné Ohrady - Zlieň a Horné Ohrady smerom do centra obce navrhujeme realizovať chodník min. šírky 2,00 m v súbehu s cestou III/052025 a II/583 až po jestvujúci chodník.

V centre obce navrhujeme vytvoriť pešie spevnené plochy s občasou dopravnou obsluhou. Konkrétne poloha a rozsah peších plôch bude upresnený podrobnejšími dokumentáciami.

m.5.1) Cykloturistika

V letnej turistickej sezóne sú využívané jestvujúce miestne komunikácie, cesty II a III. triedy a lesné cesty.

Katastrálnym územím obce Belá prechádzajú cyklotrasy (Turistická mapa na voľný čas – mikroregión Terchovská dolina) :

- neznačené na teréne v smeroch :

centrum Belá – osada Frankovci - Belianska dolina;

centrum Belá – osada Frankovci – Bránica – Veľká Bránica;

centrum Belá – osada Frankovci – Dolná Tižina – Krasňany – Varín;

centrum Belá - Zlieň – Lysica – Stráža – Varín;

- značené na teréne v smeroch :

Belá – Kubíková – Lutiška - osada Káčerovci;

Belá – Terchová – Panská Lúka – Šípková – Nižní Hanzelovci – Bukovina – Kýčera –

Ploštiny – Dolina – Zázrivá;

V rámci návrhu ÚPN O doporučujeme vypracovať pasportizáciu cyklistických trás a na jej základe určiť cyklotrasy, ktoré budú spevnené asfaltobetónom a môžu prípadne slúžiť aj pre INLINE. Navrhujeme zahustiť sieť značených cyklotrás s vyznačením stupňa náročnosti a popisom trasy a realizovať prepojenie Terchovsko – Kysuckej (Terchová, Belá, Nižné Kamence, Bránica, Kubíková, cez Lutiše, Radôstku, Starú Bystricu, Novú Bystricu a cez Riečnickú dolinu na Zázrivsko-Kopaničiarsku (Šípková, Balátovci, Rogoňovci, Zázrivá).

m.5.2) Turistika

V letnej turistickej sezóne sa využívané jestvujúce turistické značené trasy prechádzajúce katastrom obce Belá (Turistická mapa na voľný čas – mikroregión Terchovská dolina):

- zelená trasa : Belá Bránica – Veľká Bránica – sedlo Bublén;

Belá Vyšné kamence – Lutiška – sedlo pod Zlieňom;

- žltá trasa : sedlo pod Zlieňom – Lysica – Gbeľany – Varín;

Súčasná sieť turistických trás vyhovuje aj do budúcnosti pre rozvoj cestovného ruchu. Doporučujeme na turistických trasách realizovať odpočinkové plochy (piknikové plochy, altánky, orientačné tabule), ktoré nebudú v rozpore s ochranou prírody a negatívne neovplyvnia vzhľad krajiny, mikropriestoru, prípadne nezakryjú pohľadové smery.

m.6) Ostatné dopravné zariadenia

V obci sa nenachádza žiadne dopravné zariadenie.

Ochranné pásmo

Podľa vyhlášky FMV číslo 35/1984 Zb. §15 pre úsek komunikácie mimo zastavaného územia platí ochranné pásmo pre cestu II. triedy 25 m a pre cestu III. triedy 20 m od osi cesty na obe strany.

Negatívne účinky dopravy

Vhľadom na to, že cesta II/583 prechádza centrom obce Belá a nakoľko ide o frekventovanú komunikáciu, je obec Belá zaťažovaná hlukom a prachom. Po dobudovaní preložky

cesty II/583 sa jestvujúce nepriaznivé hlukové pomery v pôvodnej trase prechádzajúcej centrom obce Belá vylepšia. Odklonom trasy dôjde k zníženiu hlučnosti a prašnosti v zastavané územie obce Belá.

Pri posudzovaní vplyvu preložky prevláda v zmysle predmetnej časti z DÚR z roku 1998 pozitívne hodnotenie. Protihlukové steny v zmysle hlukovej štúdie nie je potrebné na preložke cesty II/583 budovať. Nová zástavba sídliska Jamy – Kusy mala v stavebnom povolení podmienku rešpektovať trasu pripravovanej preložky cesty II/583 t.j. dispozície rodinných domov a konštrukčné prvky na nich danej podmienke prispôbiť. Po vybudovaní diela a jeho uvedení do prevádzky však bolo doporučené previesť kontrolné zameranie hladín hluku. Prípadné výhľadové osadenie protihlukovej clony je možné na rímse oporného múru.

m.7) Zásady rozvoja dopravy

Pri rozvoji obce Belá z hľadiska komunikačného systému bude nutné dodržiavať nasledovné regulatívy :

- prekládkou cesty II/583 mimo zastavané územie – severný okraj;
- rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie II/583 – v zastavanom území – MZ 12(11,5)/50, respektíve MZ 8,5/50
- rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie II/583 – mimo zastavané územie –C9,5/70
- pôvodnú trasu cesty II/583 (preložený úsek) cez zastavané územie rešpektovať v šírkovom usporiadaní C2 MO8/40
- realizácia obslužných miestnych komunikácií v uvažovanej zástavbe (IBV) funkčnej triedy C2 a C3, v šírkových parametroch kategórie MO8/40 a MO7,5/30;
- nápočty parkovacích miest pri objektoch občianskej vybavenosti je potrebné robiť v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:2,5;
- realizácia chodníka v súbehu s navrhovanou komunikáciou v lokalite Nižné Ohrady - Zlieň a v súbehu s cestou III/5201v lokalite Horné Ohrady a chodník v súbehu s cestou III/052026 a II/583 až po jestvujúci chodník z lokalít Nižné Ohrady - Zlieň a Horné Ohrady smerom do centra obce;
- realizácia obojstranného chodníka v lokalite Nižné Ohrady - Zlieň pozdĺž navrhovanej komunikácie funkčnej triedy C2 po uvažovanú zástavbu, realizácia samostatných chodníkov v lokalite Nižné Ohrady - Zlieň vedenými pozdĺž vodných tokov, ktoré budú napojené na chodník vedený smerom do centra obce. Jednostranný chodník navrhujeme realizovať v súbehu s cestou III/5201 v lokalite Horné Ohrady. Na umožnenie bezpečného pohybu chodcov z lokalít Nižné Ohrady - Zlieň a Horné Ohrady smerom do centra obce navrhujeme realizovať chodník min. šírky 2,00 m v súbehu s cestou III/052025 a II/583 až po jestvujúci chodník.
- chodník popri ceste II/583 v celej dĺžke cez obec.

m.8) Vodné hospodárstvo

m.8.1) Zásobovanie vodou

Súčasný stav

Kataster obce Belá sa nachádza v Terchovskej doline, v povodí rieky Varínka. Leží na hranici dvoch horstiev: Malá Fatra a Kysucká vrchovina. V katastri sa nachádza viacero obývaných lokalít a to najmä:

Názov lokality	Počet obyvateľov
Belá	2492
Nížné a Vyšné Kamence	541
Kubíková	270
Belá – celkom (SODB 2001)	3303
Belá – celkom (r.2004)	3346

Osídlenie sa vyvíjalo oddelene v lokalitách - s vlastnými zdrojmi podzemnej / pitnej vody, t.j. jednotlivé nehnuteľnosti boli zásobované z individuálnych studní. Objekt základnej školy mal taktiež vybudovanú vlastnú studňu pitnej vody.

Zvyšovaním nárokov na vybavenosť bývania a reálnym vznikom väčšieho množstva odpadových vôd (ktoré sa zneškodňovali v septikoch a žumpách), čo malo negatívny vplyv na kvalitu podzemnej vody. Preto vznikala potreba zásobovania urbanizovanejších lokalít z výdatnejších vodných zdrojov, čo si vyžadovalo vybudovať súvislú vodovodnú sieť. Vodovodná sieť sa vybuďovala v obci Belá (odkiaľ je zabezpečené zásobovanie pitnej vody aj pre okolité obce Lysica, Stráža a Dolná Tižina) a v častiach obce Kamence a Kubíková.

Belá:

K dobudovaniu obecného vodovodu došlo v roku 1977. Jeho vybudovaním sa riešila nedostatok kvalitnej pitnej vody v obci Belá. Ako zdroj pitnej vody bol vybudovaný prameň Frankovia č.1, ktorý leží v Belianskej doline v katastri obce Dolná Tižina (výdatnosť 15 l.s^{-1} , poklesla vplyvom klimatických pomerov na $7,8 \text{ l.s}^{-1}$). Táto kapacita je nepriaznivo ovplyvňovaná v období minimálnych výdatností VZ a nadlimitným množstvom arzénu, ktorý sa musí znižovať na prípustnú úroveň úpravou vody). Kapacita úpravne vody je $Q - 5,0 \text{ l.s}^{-1}$, čo predstavuje využiteľnú kapacitu pitnej vody VZ Bela, pre zásobovanie všetkých napojených spotrebisk. Súčasná potreba vody pre SKV, podľa skutočných odberových pomerov v r.2006 činí $Q_p - 7,9 \text{ l.s}^{-1}$, t.z. že pri minimálnej výdatnosti VZ nie je možné pokryť požadovanú priemernú potrebu vody.

Privádzacie potrubie z VZ vedie do vodojemu Belá a následne zásobovacie potrubie do samotnej obce.

Ako zdroj vodného zdroja Frankovia č.1 je Beliansky potok. Vodný zdroj leží vo vrchnej časti Belianskej doliny, z čoho vyplýva malé povodie a následná kolísavosť výdatností počas roku. Pokiaľ vo vodnatých mesiacoch (jar, jeseň, zima) vodný zdroj sa javil ako dostatočný, v letných mesiacoch, keď nároky obce na potrebu pitnej vody vzrastala výdatnosť bola nedostatočná a zároveň kolísala i kvalita vody do nevyhovujúcej kvality. Preto sa pristúpilo k vybudovaniu ďalších vodných zdrojov v r.1998 – Frankovia č.2 (minimálna výdatnosť 13 l.s^{-1}) a a Frankovia č.3 (minimálna výdatnosť 26 l.s^{-1}), a tým aj získaniu dostatku vody pre obec Belá i pre obce Lysica, Stráža a Dolná Tižina.

Všetky 3 vodné zdroje ležia v katastri obce Dolná Tižina.

Zásobovacie potrubie je budované z oceľového, liatinové, PVC a PE potrubia. Použité dimenzie DN 200, 150, 100 a menšie. Na trase sú osadené pre potreby požiarnej vody podzemné hydranty. Keďže samotná obec sa nachádza v rozpätí 425 – 495 m n.m. a min. hladina vodojemu Belá je cca. 510 m n.m., nie je možné zásobovať obec pitnou a požiarňou vodou v jednom tlakovom pásme (podľa príslušnej normy pre navrhovanie vodovodných potrubí (STN 75 5401) je max. dovolený pretlak vo vodovodnej sieti prípustný 0,6 resp. 0,7 MPa), preto pre dolnú časť obce je vybudovaná armatúrna šachta s redukčným ventilom. Toto 2. tlakové pásmo je určené aj pre zásobovanie obcí Lysica a Stráža.

Prevádzkovateľom vodovodu a vodných zdrojov je SVS, a.s. Žilina.

Rozhodujúce vodárenské objekty v obci Belá podľa výkresovej časti:

ozn.	Názov objektu	nadm. výška [m n.m.]	Poznámky, vysvetlivky
1	prameň „Frankovia č.1“	cca. 740	výdatnosť: $Q_m = 15 \text{ l.s}^{-1}$, $7,8 \text{ l.s}^{-1}$
2	prameň „Frankovia č.2“	cca. 550	výdatnosť: $Q_m = 13 \text{ l.s}^{-1}$
3	prameň „Frankovia č.3“	cca. 550	výdatnosť: $Q_m = 26 \text{ l.s}^{-1}$
4	privádzacie potrubie: VZ Frankovia 1 - preruš.komora		- PVC DN 200, dĺžka 690 m
5	privádzacie potrubia: VZ Frankovia 2,3 preruš.komora		- oc. DN 150, dĺžka 140 m (pr. Fr.2) - oc. DN 150, dĺžka 80 m (pr. Fr.3)
6	Prerušovacia komora	cca. 550	
7	privádz.potrubie: preruš. komora – VDJ Belá		- oc. DN 200, dĺžka 1320 m
8	privádz.potrubie: VDJ Belá – VDJ D.Tížina		- PE DN 150, dĺžka 2480 m - napojenie pre VDJ Belá v armatúrnej šachte (vybudované v r.2005)
9	VDJ Belá s úpravňou vody	cca. 510	$V = 2 \times 200 \text{ m}^3$ $H_{\min} = 508,00 \text{ m n.m.}$ $H_{\max} = 511,70 \text{ m n.m.}$
10	zásobovacie potrubie pre obec I. tlakové pásmo	cca. 440 510	- oc.DN 200, PVC D 110-160, LT DN 150 - I. tlakové pásmo - tlak. pomery 0,15 – 0,7 MPa
11	redukčná šachta	cca. 440	predeľuje I. a II. tlakové pásmo - redukcia hydrostat. tlaku: 0,7 MPa => 0,4 MPa
12	zásobovacie potrubie pre obec II. tlakové pásmo	cca. 425 440	- oc.DN 100, LT DN 150 - zabezpečuje pitnú vodu pre obce Lysica a Stráža

Kamence:

Miestna časť Kamence (541 obyvateľov) má vybudovanú vodovodnú sieť. Je tvorená vodným zdrojom - prameňom, vodojemom o objeme 100 m^3 (leží na kóte cca. 496 m n.m.) a rozvodnou sieťou. Tá je budovaná z materiálu oceľ, dimenzia DN 100. Na trase sú osadené pre potreby požiarnej vody podzemné hydranty. Zásobovanie je riešené v jednom tlakovom pásme. Prevádzkovateľom vodovodu je obec Belá.

Kubíková:

Miestna časť Kubíková (270 obyvateľov) má vybudovanú vlastnú vodovodnú sieť. Je tvorená vodným zdrojom – prameňom, vodojemom o objeme 50 m^3 a rozvodnou vodovodnou sieťou. Tá bola budovaná z ocele DN 100, časom z dôvodu dožitia materiálu bola rekonštruovaná na materiál PVC a PE. Na trase sú osadené pre potreby požiarnej vody podzemné hydranty. Zásobovanie je riešené v jednom tlakovom pásme. Prevádzkovateľom vodovodu je obec Belá.

Okrem troch hlavných miestnych častí obce je zásobovanie pitnou vodou riešené aj v lokalite Bránica pre príľahlý hotel. Zásobovanie je tu riešené individuálne – z vlastnej studne. Obdobná situácia platí aj pre lokalitu Mažgutovci a Zlieň.

Bilancia potreby vody pre obyvateľstvo obce Belá (súčasný stav):
(podľa úpravy MP SR č.477/99-810 z 29.2.2000):

- **pre bytový fond** ($k_d = 1,6$; $k_h = 1,8$) – veľkosť územia od 1001 do 5000 obyv:

- Špecifická potreba vody je závislá od vybavenia bytov. Podľa úpravy navrhujem 120 l. obyv⁻¹.d⁻¹
 - pre základnú občiansku a technickú vybavenosť – pre obec predstavuje 25 l.os⁻¹.d⁻¹

Ozn.	Popis	Počet b.j.	Počet MJ/b.j.	MJ	počet MJ	Špec. Potreba [l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	Qd [m ³ .d ⁻¹]	Qd [l.s ⁻¹]	kd	Qd,max [m ³ .d ⁻¹]	Qd,max [l.s ⁻¹]	kh	Qh,max [l.s ⁻¹]	počet dní [d.rok ⁻¹]	Qr [m ³ .rok ⁻¹]
	Bytová výstavba + OV			obyv.	3346										
1	- z toho – centrálna časť			obyv.	2525	145	366,1	4,2	1,6	585,8	6,78	1,8	12,20	365	133636
2	- Kubiková			obyv.	270	145	39,2	0,5	1,6	62,6	0,73	1,8	1,31	365	14290
3	- Nižné a Vyšné Kamence			obyv.	551	145	79,9	0,9	1,6	127,8	1,48	1,8	2,66	365	29162
Potreba pitnej vody pre bytovú výstavbu							485,2	5,62		776,3	8,98		16,17		177087,05
	Cestovný ruch (súčasný stav)														
	Centrálna časť														
4	- chaty, chalupy, privát			lôžko	600	60	36,0	0,4	1,6	57,6	0,67	1,8	1,20	365	13140
5	- Penzióny			lôžko	55	150	8,3	0,1	1,6	13,2	0,15	1,8	0,28	365	3011
6	- chata Kírkavec			lôžko	14	100	1,4	0,0	1,6	2,2	0,03	1,8	0,05	365	511
	Kubiková														
7	- chaty, chalupy, privát			lôžko	70	60	4,2	0,0	1,6	6,7	0,08	1,8	0,14	365	1533
8	- Kubiková			lôžko	35	100	3,5	0,0	1,6	5,6	0,06	1,8	0,12	365	1278
	Nižné a Vyšné Kamence														
9	- chaty, chalupy, privát			lôžko	130	60	7,8	0,1	1,6	12,5	0,14	1,8	0,26	365	2847
	Bránica														
10	- Hotel Bránica (****)			lôžko	50	500	25,0	0,3	1,6	40,0	0,46	1,8	0,83	365	9125
11	- stolička	100		zamestn.	14	450	6,3	0,1	1,6	10,1	0,12	1,8	0,21	365	2300
Potreba pitnej vody pre zariadenia cestovného ruchu							92,5	1,1		147,9	1,7		3,1	2920,0	33744,3
Potreba pitnej vody – celkom							577,6	6,7		924,2	10,7		19,3	2920,0	210831,3
Potreba pitnej vody – celkom (centrálna časť)							411,8	4,8		658,8	7,6		13,7	1460,0	150297,9
Potreba pitnej vody – celkom (Kubiková)							46,9	0,5		75,0	0,9		1,6	1095,0	17100,3
Potreba pitnej vody – celkom (Nižné a Vyšné Kamence)							87,7	1,0		140,3	1,6		2,9	730,0	32008,7
Potreba pitnej vody – celkom (Bránica)							31,3	0,4		50,1	0,6		1,0	730,0	11424,5

Vo výpočte je občianskou a technickou vybavenosťou myslená vybavenosť základná, prislúchajúca k výstavbe

Priemer. denná spotreba: $Q_p = 577\ 600\ \text{l.deň}^{-1} = 6,7\ \text{l.s}^{-1}$
 Max. denná potreba : $Q_m = 924\ 200\ \text{l.deň}^{-1} = 10,7\ \text{l.s}^{-1}$
 Max. hodinová potreba : $Q_h = 19,3\ \text{l.s}^{-1}$
 Ročná spotreba : $Q_{\text{ročné}} = 210\ 831\ \text{m}^3.\text{rok}^{-1}$

Navrhovaný stav

Uvažované nové lokality budú tvorené územiami pre bytovú výstavbu, občiansku vybavenosť a pre zariadenia cestovného ruchu. V súvislosti s novou výstavbou bude potrebné rozšíriť existujúci vodovodný systém tak, aby zabezpečil potrebu pitnej a požiarnej vody pre nové objekty.

Zoznam nových navrhovaných lokalít pre bytovú výstavbu:

Názov lokality	Počet B.J.
Belá - Flaky	80 RD
Belá - Diel	50 RD
Belá – Nižné Ohrady, Zlieň	60 RD
Belá – Horné Ohrady	50 RD
Belá – Horné Ohrady (výhľad)	10 RD
Belá – Nižné Kamence	15 RD
Belá – Vyšné Kamence	15 RD
Prírastok výstavby nových bytov spolu	280

Okrem horeuvedených lokalít bude bytový fond tvorený aj z bytov prestavby a neobývaného súčasného fondu (98 bytov).

Belá – Flaky

Lokalita leží v severnej časti centra obce. Keďže leží v nižšie položenej časti obce (420 – 445 m n.m.), bude zásobovaná z miestneho vodovodného systému II. tlakového pásma. Rozšírenie by sa realizovalo prepojením na už vybudovaný vodovod LT DN 100, z materiálu

polyetylén DN 100 resp. 80 (STN 755401 stanovuje maximálny pretlak vo vodovodnej sieti 0,6 MPa).

Belá – Diel

Lokalita leží vo výškovo stredne položenej časti centrálnej časti obce (465 – 485 m n.m.). Bude zásobovaná z miestneho vodovodného systému I. tlakového pásma. Rozšírenie by sa realizovalo prepojením na už vybudovaný vodovod LT DN 100, z materiálu polyetylén DN 100 resp. 80.

Belá – Nižné Ohrady, Zlieň, Horné Ohrady

Lokality ležia v severo-východnej časti centra obce (445 – 465 m n.m.). Vzhľadom na rozsah zástavby, preferujeme napojenie na vodovodný systém z centrálnej časti obce z vodojemu Belá. Napojenie by sa realizovalo prepojom pri miestnom poľnohospodárskom družstve. Odtiaľ by vodovodné rozvodné potrubie pokračovalo až po lokalitu Horné Ohrady (celk. dĺžka cca 2,1 km). Zároveň by sa vytvoril predpoklad pre zásobovanie pitnou vodou už jestvujúcej zástavby v miestnej časti Zlieň.

Belá – Nižné a Vyšné Kamence

Lokalita sa nachádza vo východnej časti katastra. Výstavba v lokalite budú tvoriť obytné plochy (tvorené rodinnými domami) a objektmi cestovného ruchu (autokemping).

Bytová výstavba sa nachádza v priestore jestvujúcej zástavby. Rozvod vody je tu už zabezpečený.

Autokemping bude tvorený 300 lôžkami a 150 stoličkami. Rozšírenie by sa realizovalo prepojením na už vybudované vodovody OC. DN 100, z materiálu polyetylén DN 80. Autokemping sa nachádza v nadmorskej výške cca. 465 - 470 m.n.m., čo predstavuje hydrostatický tlak vo vodovodnom systéme cca. 0,26 - 0,31 MPa. Z tohto dôvodu pri zabezpečovaní ich zásobovania budú vo vodovodnej sieti dostatočné tlaky (STN 755401 stanovuje maximálny a minimálny pretlak vo vodovodnej sieti 0,6 MPa resp. 0,25 MPa).

Problémom celej lokality Belá-Kamence je problémová z pohľadu zásobovania pitnou vodou. Vodovodný systém je tvorený vodným zdrojom - prameňom, vodojemom o objeme 100 m³ (leží na kóte cca. 496 m n.m.) a rozvodnou sieťou. Tá je budovaná z materiálu oceľ, dimenzia DN 100. Vodný zdroj pre navrhované rozšírenie výstavby sa javí ako nedostatočný (to isté platí aj pre súčasný stav). Preto ako dostatočné riešenie pre budúcnosť pripadá do úvahy riešenie:

rozšírenie miestneho vodovodného systému (zabezpečenie vyššej výdatnosti vodného zdroja ($Q_{min} = 2,4 \text{ l.s}^{-1}$) a zväčšenie kapacity vodojemu, ktorý už v súčasnosti je na hranici využitia). Pôvodne uvažované využitie VZ Kriváňska Rizňa je blokovaná povoleným odberom 15 l/s, čo postačuje len pre potreby obce Terchová. Spoločnosť SeVaK zabezpečujúca pitnú vodu pre obec predpokladá rozšírenie kapacity VZ v rokoch 2013-2015 formou prepojenia SKV Belá a SKV Žilina.. Do tejto doby bude potrebné riešiť zvýšenie kapacity VZ formou rozšírenia vlastných zdrojov.

Belá – Kubíková

V lokalite sa uvažuje s budovaním objektov pre rekreáciu v dvoch zónach. Keďže sa nachádzajú vo väčšej nadmorskej výške ako je vodojem vybudovaný vodojem, navrhujem riešiť ich zásobovanie pitnou vodou:

individuálne – vybudovaním vlastných vodných zdrojov

napojením na miestny vodovodný systém – potreba vybudovať ATS (automatickú tlakovú stanicu)

Potrebu požiarnej vody zabezpečiť podľa vyhlášky Ministerstva vnútra SR č. 699/2004 Z.z., resp. prispôbiť veľkosť zástavby tak, aby nevyvstala povinnosť zabezpečenia požiarnej vody (požiarne úseky musia mať plochu menej ako 30 m² – neplatí pre stavby na bývanie a ubytovanie skupiny B).

Belá – Bránica

Lokalita leží odľahle od súvislej zástavby obce, preto je tu zásobovanie pitnou vodou riešené individuálne – z vlastného vodného zdroja. V súvislosti s navrhovanou zástavbou bude potrebné zvýšiť požiadavky na vodovodný systém (zabezpečenie vyššej výdatnosti vodného zdroja a zväčšenie kapacity vodojemu).

Lokality (okrem Bránice) sa nachádzajú v zastavanom území obce, z čoho vyplýva jednoduchá možnosť napojenia sa na existujúci vodovodný systém a bezproblémovosť pri zabezpečovaní ich zásobovania dostatočnými tlakmi (STN 755401 stanovuje maximálny pretlak vo vodovodnej sieti 0,6 MPa, minimálny 0,25 MPa resp. 0,15 MPa (znížením zástavby do výšky 2 nadzemných podlaží v mieste pripojenia prípojky).

Na trasách budú osadené podzemné a nadzemné požiarne hydranty (závisí od druhu zástavby), rozmiestnenie podľa príslušnej STN 92 0400 a vyhlášky Ministerstva vnútra SR č. 699/2004 Z.z.. Umiestniť ich tak, aby plnili aj prevádzkové požiadavky určené pre vodovodnú sieť. Pri návrhu zástavby odporúčame rešpektovať kapacitné parametre vodovodného systému pre zabezpečenie požiarnej vody.

Jednotlivé nehnuteľnosti budú napojené na verejný vodovod pomocou vodovodných prípojok, ktoré budú ukončené na hranici nehnuteľnosti v jej vnútri. Tu bude osadená vodomerná zostava spolu s fakturačným vodomermom.

Vybudovaná vodovodná sieť musí byť v súlade s platnými normami. Navrhovaná vodovodná sieť bude zásobovať obec len pitnou a požiarou vodou. Kvalita pitnej vody zodpovedá príslušnému Nariadeniu vlády SR č.354/2006 Z.z.

Bilancia potreby vody pre obyvateľstvo obce Belá (navrhovaný stav):
(podľa úpravy MP SR č.477/99-810 z 29.2.2000):

- **pre bytový fond** ($k_d = 1,6$; $k_h = 1,8$) – veľkosť územia od 1001 do 5000 obyv:
  - Špecifická potreba vody je závislá od vybavenia bytov. Podľa úpravy navrhujem 120 l. obyv⁻¹.d⁻¹ (súčasná zástavba) a 150 l. obyv⁻¹.d⁻¹ (navrhovaná zástavba)
- **pre základnú občiansku a technickú vybavenosť** – pre obec predstavuje 25 l.os⁻¹.d⁻¹

Ozn.	Popis	Počet b.j.	Počet MJ/b.j.	MJ	počet MJ	Špec. Potreba [l.MJ ⁻¹ .d ⁻¹]	Qd [m ³ .d ⁻¹]	Qd [l.s ⁻¹]	kd	Qd,max [m ³ .d ⁻¹]	Qd,max [l.s ⁻¹]	kh	Qh,max [l.s ⁻¹]	počet dní [d.rok ⁻¹]	Qr [m ³ .rok ⁻¹]
Jestvujúci stav															
	Bytová výstavba (pôvodná zástavba)														
	<i>Centrálna časť</i>														
1	- pôvodná zástavba			obyv.	2525	120	303,0	3,5	1,6	484,8	5,61	1,8	10,10	365	110595
2	- navrhovaná zástavba			obyv.	330	150	49,5	0,6	1,6	79,2	0,92	1,8	1,65	365	18068
3	- OV			obyv.	2855	25	71,4	0,8	1,6	114,2	1,32	1,8	2,38	365	26052
	<i>Kubiková</i>														
4	- pôvodná + navrh. zástavba			obyv.	270	120	32,4	0,4	1,6	51,8	0,60	1,8	1,08	365	11826
5	- OV			obyv.	270	25	6,8	0,1	1,6	10,8	0,13	1,8	0,23	365	2464
	<i>Nižné a Vyšné Kamence</i>														
6	- pôvodná zástavba			obyv.	551	120	66,1	0,8	1,6	105,8	1,22	1,8	2,20	365	24134
7	- navrhovaná zástavba			obyv.	70	150	10,5	0,1	1,6	16,8	0,19	1,8	0,35	365	3833
8	- OV			obyv.	621	25	15,5	0,2	1,6	24,8	0,29	1,8	0,52	365	5667
Potreba pitnej vody pre bytovú výstavbu							555,2	6,43		888,3	10,28		18,51		202637,05
Cestovný ruch															
	<i>Centrálna časť</i>														
10	- chaty, chalupy, privat (jestv.)			lôžko	600	60	36,0	0,4	1,6	57,6	0,67	1,8	1,20	365	13140
11	- Penzióny (jestv.)			lôžko	55	150	8,3	0,1	1,6	13,2	0,15	1,8	0,28	365	3011
12	- chata Kírkavec (jestv.)			lôžko	14	100	1,4	0,0	1,6	2,2	0,03	1,8	0,05	365	511
13	- Penzióny (navrh.)	stolička	130	zamestn.	10	400	4,0	0,0	1,6	6,4	0,07	1,8	0,13	365	1460
14	- Pri ihrisku	stolička	50	zamestn.	5	300	1,5	0,0	1,6	2,4	0,03	1,8	0,05	365	548
	<i>Kubiková</i>														
15	- chaty, chalupy, privat (jestv.)			lôžko	70	60	4,2	0,0	1,6	6,7	0,08	1,8	0,14	365	1533
16	- Kubiková (navrh.)			lôžko	35	100	3,5	0,0	1,6	5,6	0,06	1,8	0,12	365	1278
17	- Penzióny (navrh.)	stolička	40	zamestn.	5	300	1,5	0,0	1,6	2,4	0,03	1,8	0,05	365	548
	<i>Nižné a Vyšné Kamence</i>														
18	- chaty, chalupy, privat (jestv.)			lôžko	130	60	7,8	0,1	1,6	12,5	0,14	1,8	0,26	365	2847
19	- autokemping			lôžko	300	100	30,0	0,3	1,6	48,0	0,56	1,8	1,00	365	10950
		stolička	150	zamestn.	10	150	1,5	0,0	1,6	2,4	0,03	1,8	0,05	365	548
	<i>Bránica</i>														
20	- Hotel Bránica (****) (jestv.)			lôžko	50	500	25,0	0,3	1,6	40,0	0,46	1,8	0,83	365	9125
		stolička	100	zamestn.	14	450	6,3	0,1	1,6	10,1	0,12	1,8	0,21	365	2300
21	- Bránica – apartmány (navrh.)			lôžko	360	300	108,0	1,3	1,6	172,8	2,00	1,8	3,60	365	39420
22	- Bránica – chaty nové (navrh.)			lôžko	160	100	16,0	0,2	1,6	25,6	0,30	1,8	0,53	365	5840
		stolička	160	zamestn.	6	450	2,7	0,0	1,6	4,3	0,05	1,8	0,09	365	986
Potreba pitnej vody pre zariadenia cestovného ruchu							275,3	3,2		440,4	5,1		9,2	6935,0	100466,3
Potreba pitnej vody – celkom							830,4	9,6		1328,7	15,4		27,7	6935,0	303103,3
Potreba pitnej vody – celkom (centrálna časť)							481,2	5,6		770,0	8,9		16,0	3285,0	175647,1
Potreba pitnej vody – celkom (Kubiková)							59,8	0,7		95,6	1,1		2,0	2555,0	21808,8
Potreba pitnej vody – celkom (Nižné a Vyšné Kamence)							131,4	1,5		210,3	2,4		4,4	2190,0	47977,4
Potreba pitnej vody – celkom (Bránica)							158,0	1,8		252,8	2,9		5,3	1825,0	57670,0

Vo výpočte je občianskou a technickou vybavenosťou myslená vybavenosť základná, prislúchajúca k výstavbe

Bilancia pitnej vody pre celú obec (navrh. stav r.2020)

Priemer. denná spotreba: $Q_p = 830\ 400\ \text{l.deň}^{-1} = 9,6\ \text{l.s}^{-1}$

Max. denná potreba : $Q_m = 1\ 328\ 700\ \text{l.deň}^{-1} = 15,4\ \text{l.s}^{-1}$

Max. hodinová potreba : $Q_h = 27,7\ \text{l.s}^{-1}$

Ročná spotreba : $Q_{\text{ročné}} = 303\ 103\ \text{m}^3.\text{rok}^{-1}$

Pokyny pre ďalší rozvoj

Ďalej rozvíjať vodovodný systém v sídle. Dožitie rozvody z oceľových pozinkovaných/asfaltojutovaných rúr nahrádzať trvanlivým – perspektívnym materiálom – polyetylénom. Pre nové vetvy uprednostniť trasovanie v komunikáciách, vyhnúť sa súkromným pozemkom s problémami vstupov pre výstavbu a obsluhu.

Posúdenie vodojemov:

Územie	Qd	Qd,max	V _{potrebné} [m ³]	V [m ³] jestv. vodojemov		
	[m ³ .d ⁻¹]	[m ³ .d ⁻¹]		VDJ Belá	VDJ Kubíková	VDJ Kamence
Belá – centrálna časť						
- súčasný stav	411,78	658,84	395,3	2x 200		
- navrhovaný stav	481,2	770	462			
Belá – Kubíková						
- súčasný stav	46,85	74,96	44,98	1x 50		
- navrhovaný stav	59,8	95,6	57,36			
Belá – Nižné a Vyšné Kamence						
- súčasný stav	87,7	140,31	84,19		1x 100	
- navrhovaný stav	131,4	210,3	126,18			
Belá – Bránica						
- súčasný stav	31,3	50,08	30,05			
- navrhovaný stav	158	252,8	151,68			

V_{potrebné} vyjadruje využitelný objem vodojemu.

Po posúdení vodojemov pre jednotlivé časti na navrhovaný stav javia ako nedostatočné. Vodojem Belá (2x 200 m³) zároveň slúži ako aj pre zásobovanie susedných obcí (Lysica a Stráža).

Preto pre navrhovaný stav (r.2020) uvažujem so zväčšením kapacity jednotlivých vodojemov nasledovne:

- VDJ Belá – pridať 1x komoru 100 m³
- VDJ Kubíková – pridať 1x komoru 50 m³
- VDJ Nižné a Vyšné – pridať 1x komoru 100 m³
- VDJ Bránica – objem vodojemu zvýšiť tak, aby celk. objem nádrží bol 200 m³
- Takto navrhnuté vodojemy sú posúdené v súlade s STN 75 5302 a STN 92 0400.

Vo vyššie položených častiach navrhovaných území, kde nie možné dosiahnuť v mieste napojenia na vodovod hydrodynamický tlak 0,25 MPa (STN 75 5401) uvažujeme vybudovanie automatickej tlakovej stanice (ATS). Týka sa to zástavby v Kubíkovej. Inak je možné zabezpečenie pitnej vody riešiť individuálne – vybudovaním vlastných vodných zdrojov.

Vodný zdroj v Kamencoch pre navrhované rozšírenie výstavby sa javí ako nedostatočný (to isté platí aj pre súčasný stav). Preto pre budúcnosť pripadajú do úvahy riešenia:

- rozvoj obce Bela je možný len za podmienky rozšírenia kapacity VZ SKV Bela, ktoré sa predpokladá v rokoch 2013 - 2015, prepojením SKV Bela na SKV Žilina (zdroj: stanovisko SEVAK 8932/66.4-85/2007/Bš).
- rozšírenie miestneho vodovodného systému (zabezpečenie vyššej výdatnosti vodného zdroja na Q_{min} = 2,4 l.s⁻¹)
- pripojenie lokalít s vlastnými VZ na centrálnu časť obce t.j. na verejný vodovod v prevádzke SEVAK bude možné až po rozšírení kapacity VZ.
- do doby rozšírenia kapacity VZ je potrebné riešiť intenzifikáciu vlastných zdrojov alebo rozšírenie kapacity z miestnych zdrojov v príslušnej oblasti
- rozvodné vodovodné siete a stokovú sieť v obci riešiť na verejných plochách (komunikáciách). Uloženie týchto vedení na neverejných plochách riešiť len v nevyhnutných prípadoch. V takýchto prípadoch bude nutné zriadenia vecného bremena.

Poznámka: Pôvodne uvažované rozšírenie kapacity VZ Bela, prepojením na vodovod Terchová (VZ Krivánska Rizňa), je blokované povoleným odberom vody z VZ Krivánska Rizňa v množstve 15,0 l.s⁻¹, ktoré je rezervované pre rozvoj obce Terchová a rekreačnej oblasti Vratná, preto nie k dispozícii pre rozvoj obce Belá.

m.8.2) Kanalizácia:

Súčasný stav

- splašková kanalizácia

V obci sa v súčasnosti nenachádza verejná splašková kanalizácia. Odpadové vody sú akumulované buď v žumpách alebo sú predčistené v septikoch, len ojedinelé v malých domových čistiarniach.

V projekte „Žilina – intenzifikácia ČOV a rozšírenie kanalizácie“ spolufinancovanom z európskeho fondu v rámci programu ISPA sa uvažuje s prepojením obce na budovaný kanalizačný systém terchovskej doliny napojený na SČOV Horný Hričov. S výstavbou sa už začalo, avšak k samotnému sfunkčneniu diela dôjde v blízkej budúcnosti. Jeho vybudovaním získa obec lepšie životné prostredie a vyššiu perspektívu ďalšieho rozvoja. Stoková sieť je uvažovaná ako gravitačná, t.j. samotná stoková sieť v obci je gravitačná (budovaná z potrubia DN 300 resp. 400). Hlavný kanalizačný zberač (Terchová – Horný Hričov) je navrhovaný v súbehu s riekou Varínka.

Uvažované odkanalizovanie je riešené pre samotnú obec a miestnu časť Kamence. Časť Kubíková, Zlieň a Mažgutovci nie je riešená, avšak je možnosť ich budúceho napojenia.

- dažďová kanalizácia

V obci nie je vybudovaný ucelený systém, nakoľko sa obec nachádza v dobrom odtokovom území, kde cez obec prechádzajú miestne recipienty. Pomocou systému povrchových priekop, jarkov a priepustov sú dažďové vody lokálne odvázané do povrchových vôd. Vzhľadom na geológiu podložia (pri blízkosti rieky Varínky) sa vody z povrchového odtoku dajú likvidovať aj do podložia – tam, kde patria.

Bilancia odpadových vôd:

Súčasný stav:

Celkový počet obyvateľov s vybudovanou žumpou, septikom resp. DČOV: 3219 (SODB 2001) (stupeň likvidácie OV - 96 %)

ÚPN rieši posúdenie daného záujmové územia s príslušnou občianskou a technickou vybavenosťou.

Potreba vody je vypočítaná podľa Úpravy MP SR č.477/99-810 z 29.2.2000.

Celková bilancia splaškových OV pre obec ($k_d = 1,6$, $k_h = 1,8$) (totožná s bilanciou pitnej vody)

Priemer. denná spotreba: $Q_p = 577\ 600\ \text{l.deň}^{-1} = 6,7\ \text{l.s}^{-1}$

Max. denná potreba : $Q_m = 924\ 200\ \text{l.deň}^{-1} = 10,7\ \text{l.s}^{-1}$

Max. hodinová potreba : $Q_h = 19,3\ \text{l.s}^{-1}$

Navrhovaný stav- splašková kanalizácia

Lokality: Belá – Flaky, Diel, Nižné Ohrady, Zlieň, Nižné a Vyšné Kamence, Bránica (lokality s možnosťou napojenia na verejnú kanalizáciu)

Potrubia jednotlivých navrhovaných vetiev bude z materiálu PVC K DN 250 resp. 300, šachty betónové DN 1000. Celé rozšírenie kanalizácie bude gravitačné. Jednotlivé nehnuteľnosti budú napojené na verejnú kanalizáciu pomocou kanalizačných prípojkov. Tie budú ukončené na

hranici parcely vo vnútri parcely revíznou šachtou (RŠ) resp. komorou. Do RŠ bude objekt napojený vnútornou kanalizáciou.

Vybudovaná stoková sieť musí byť v súlade s platnými normami a predpismi. Všetky vypúšťané odpadové vody musia byť v súlade s prevádzkovým poriadkom kanalizačnej siete, ktorého limitné hodnoty znečistenia vypúšťaných do kanalizácie stanovuje vyhláška MŽP SR č. 55/2005 Z.z.. Pre reštauračné zariadenia s kuchyňou bude potrebné predčistenie tukových odpadových vôd v lapačoch tukov.

Lokality: Belá Kubíková, Bránica, Mažgutovci (lokality bez možnosti napojenia na verejnú kanalizáciu)

Do doby vybudovania splaškovej kanalizácie v lokalite Bránica, budú musieť byť zneškodňované splaškových odpadových vôd individuálne – ČOV (ako doteraz).

Ak dôjde k vybudovaniu obecnej kanalizácie (platí pre miestnu časť Kubíková a Mažgutovci), jednotlivé nehnuteľnosti sa napoja na ňu. Vzhľadom na odľahlosť častí Kubíková a Mažgutovci od jestvujúcej zástavby napojenej na verejnú kanalizáciu, navrhujeme likvidáciu odpadových vôd riešiť individuálne – vybudovaním ČOV, resp. žump s následným odvozom na SČOV Dolný Hričov.

Limitné hodnoty pre vypúšťanie do povrchových vôd stanovuje nariadenie vlády SR č. 296/2005 Z.z..

Bilancia odpadových a dažďových vôd (návrhový stav r.2020) odpadové vody (rovnaké množstvo ako je potreba pitnej vody)

Priemer. denný prietok pre celú obec spolu:

Priemer. denná spotreba: $Q_{24} = Q_p = 830\,400 \text{ l.deň}^{-1} = 9,6 \text{ l.s}^{-1}$

Max. denná potreba: $Q_m = 1\,328\,700 \text{ l.deň}^{-1} = 15,4 \text{ l.s}^{-1}$

Max. hodinová potreba: $Q_h = 27,7 \text{ l.s}^{-1}$

Ročná spotreba: $Q_{ročné} = 303\,103 \text{ m}^3\text{.rok}^{-1}$

Navrhovaný stav - dažďové vody

(pre výpočet množstva zrážkových vôd platí aj STN 75 6101)

Ochranné pásma dotknuté v území:

- Vodovod DN do 500: 1,5 m od obrysu na obidve strany podľa zákona 442/2002 Z.z.
- Kanalizácia DN do 500: 1,5 m od obrysu na obidve strany podľa zákona 442/2002 Z.z.
- Vodárenské zdroje - vyhl. MŽP SR č. 29/2005 Z.z.
- Chránená vodohospodárska oblasť - Zákon o vodách č. 364/2004 Z.z.

Pokyny pre ďalší rozvoj

Trasy kanalizácií viesť v telese komunikácie. Splaškové odpadové vody od všetkých nehnuteľností odvádzať do splaškovej kanalizácie resp. do jej vybudovania ich akumulovať v žumpách s následným vývozom alebo čistiť v lokálnych ČOV a vyčistené OV vypúšťať do recipientov. Po vybudovaní splaškovej kanalizácie bude potrebné prepojiť domové žumpy na kanalizáciu. Vody z povrchového odtoku (z jednotlivých nehnuteľností a komunikácie) odvádzať dažďovou kanalizáciou s vyústením do miestneho recipientu.

m.8.3) Odtokové pomery

Hydrologicky katastrálne územie leží v povodí rieky Váh, do ktorej sa vlieva väčší tok Varínka, predstavujúca hydrologickú os územia. V území pravobrežne priberá menší tok z miestnej časti Kubíková.

Z vodohospodárskeho hľadiska je riešené katastrálne územie dlhodobou pozitívna oblasť. Suma zrážok v priebehu roka i počas vegetačného obdobia je vyššia ako potenciálny výpar z územia. Väčšina územia má počas vegetačného obdobia prebytok vlhky 50 – 150 mm, najvyššie polohy katastra až do 400 mm.

Z dlhodobých trendov vývoja odtokových koeficientov možno pozorovať percentuálny nárast odtoku v porovnaní s množstvom zrážok. Odtokové koeficienty sa pohybujú v súčasnosti okolo 0,4 – 0,6. Potenciálny výpar v území sa pohybuje ročne v rozmedzí 450 – 600 mm.

Režim väčšiny tokov v území je typický stredohorský snehovo – dažďový, s akumuláciou vody s nízkymi stavmi v decembri až februári, vysokou vodnatosťou v marci až máji /maximálnymi stavmi prevažne v apríli/ a nízkymi stavmi v septembri až októbri. Rozkolísanosť odtoku je daná jednak časovým rozdelením vodnatosti podľa mikroklimatických pomerov, jednak podloží, ale aj zmenou kultúr v neprospech krajinej vegetácie tvoriacej zachytávajúce bariéry.

Využívanie krajiny poľnohospodárskou prvovýrobou eliminuje spolu s bohatými lesmi riziko záplav v obci. Okrem toho pravidelné čistenie potoka, údržba zelene a brehov je ďalším faktorom pre bezproblémový odtok zrážok z územia.

m.9) Riešenie energetiky a energetických zariadení

m.9.1) Elektrická energia

Súčasný stav

Širšie vzťahy

Záujmové územie obce Belá a jej miestne časti Kubíková , Zlieň , Nižné Kamence a Vyšné Kamence je zásobované elektrickou energiou z transformovne 110/22 kV Priemyselný park KIA, po 22 kV vzdušnom vedení č. 234 Žilina – Zázrivá .

Riešené územie

Kmeňové VN vedenie č.234 a VN prípojky k trafostaniciam sú realizované vo vzdušnom prevedení po betónových stĺpoch.

Trafostanice 22/0,4 kV

Elektrická energia je dodávaná odberateľom prostredníctvom 12-tich distribučných trafostaníc o celkovom inštalovanom výkone 2970 kVA.

Návrh elektrifikácie

Základné údaje o riešenom území

V súčasnosti v jadrovom území obce Belá a v miestnych častiach Bránica a Nižné – Vyšné Kamence je zavedený zemný plyn. Miestna časť Kubíková a Zlieň nemá zavedený zemný plyn.

Vstupné údaje	E t a p a	
	Stav	Rok 2020
- trvalo obývané byty	779	1135
z toho : súčasné	779	744
navrhované		280
prestavba neobývaných		98
odpad bytov		- 22
- podielový príkon na byt (kW)	1,2	1,7 až 1,9
- vykurovanie 15 kW – z toho odber deň	10,0	10,0

- príkon pre vybavenosť podľa podobných objektov v súčasnosti

Nápočet elektrického príkonu podľa druhu odberu a územného členenie

Miestna časť - druh odberu	kW	
	2001	2020
Jadrové územie obce Belá		
1. Byty stav : 711 b.j.	853	1224
návrh : 240 b.j.		456
<i>S p o l u</i>	853	1680
2. Občianska vybavenosť		
- jestvujúca spolu	762	785
- návrh : dom opatrovateľskej služby		15
Penzión 62 lôžok, 50 stoličiek		44
<i>S p o l u</i>	762	844
3. Výroba		
- jestvujúca	<i>S p o l u</i>	90
<i>C e l k o m</i>	1685	2614
Obytné územie - Nižné a Vyšné Kamence		
1. Byty stav : 40 b.j.	48	68
návrh : 30 b.j.		57
<i>S p o l u</i>	48	125
2. Občianska vybavenosť		
- jestvujúca + ICHR spolu	116	116
- návrh : Penzióny 130 stoličiek		90
<i>S p o l u</i>	116	206
<i>C e l k o m</i>	164	331
Rekreačné územie – Kubíková		
1. Byty stav : 15 b.j.	<i>S p o l u</i>	75
2. Občianska vybavenosť		
- jestvujúca spolu + ICHR	104	104
- návrh : Penzióny 80 lôžok, 80 stoličiek		80
30 ICHR		60
<i>S p o l u</i>	104	244
<i>C e l k o m</i>	164	319
Rekreačný areál – Bránica		
1. Byty	-	-
2. Občianska vybavenosť		
- jestvujúca spolu	280	280
- návrh : apartmány 360 lôžok		180
chatky 160 lôžok, 160 stoličiek		240
autocamp 300 lôžok, 150 stoličiek		105
2 x lyžiarsky vlek		55
<i>C e l k o m</i>	280	860
Riešené územie celkom	2293	4124
<i>x koeficient 0,8</i>	1834	3300

Požiadavka územia na transformačný výkon podľa druhu odberu v kVA

Miestna časť	Stav kVA		Návrh kVA	
	Inštalovaný výkon	Potreba územia	Inštalovaný výkon	Potreba územia
Jadrové územie	1570	1700		2635
Obytné územie	1050	165		335
Rekreačné územie	350	165		320
Rekreačný areál	250	285		865
S p o l u	3220	2285		4155

Návrh riešenia elektrifikácie

V návrhovom období do roku 2020 na jestvujúcej 22 kV distribučnej sieti sa doporučuje previesť zdvojenie VN vedenia č. 234 (plán SSE, a.s. Varín – Zázrivá), v úseku Belá – Vyšné Kamence aj s použitím izolovaných VN vodičov, výstavby zahusťovacej trafostanice v lokalite „Brehy“ a premiestnenie súčasnej T4 do novej polohy k objektu základnej školy. Použitím izolovaných vodičov sa dosiahne v zastavanom území zníženie ochranného pásma na 4 m na každú stranu.

Realizáciou plánovaného zámeru - zdvojenia VN vedenia č. 234 - bude zabezpečená kvalitná dodávka elektrickej energie pre vyššie uvádzané územie.

Vo výhľade do roku 2020 pre zvýšený odber elektrickej energie cca 3,3 MW bude potrebné uvažovať s rekonštrukciou súčasných trafostaníc, resp. so zahustením ďalších trafostaníc v plochách s plánovanou výstavbou.

Transformačné stanice :

Jadrové územie obce Belá

- T3, T12 ostávajú bez zmeny, T4 návrh premiestniť
- rekonštrukcia (osadenie väčších transformátorov) T1- 400 kVA, T2- 250 kVA, T5- 400 kVA
- navrhované T13- 250 kVA (Jamy), T14- 160 kVA (Diel), T15- 160 kVA (Zlieň), T16- 160 kVA (Horné Ohrady)

Nižné Kamence, Vyšné Kamence

- T7, T8, T9 ostávajú bez zmeny

Kubíková

- T10, T11 ostávajú bez zmeny
- navrhovaná T19- 160 kVA

Rekreačné územie Bránica

- T6 ostáva bez zmeny
- navrhované kioskové T17- 630 kVA

VN 22 kV vedenia :

- rekonštrukčné práce a premiestnenie VN linky č. 234 v úseku Nižné Kamence
- VN vedenie pre T13, T14, T15, T19 ; VN kábel pre T17 ; kábel DISTRI pre T16, T18

Sekundárny rozvod :

- elektrické NN rozvody v plánovanej zástavbe sa navrhujú budovať jednoduchou mrežovou káblovou sieťou, v rozptýlenej zástavbe na okrajových územiach vzdušnou sieťou po betónových stĺpoch, čo pre daný charakter vidieckej zástavby je vyhovujúce
- rozvod pre verejné osvetlenie s káblovou NN sieťou budovať káblovým rozvodom, okrajových častiach územia budovať vzdušnou sieťou po betónových stĺpoch NN siete.

Ochranné pásma

V riešenom území sa nachádzajú len 22 kV vedenia pri ktorých je potrebné rešpektovať ich ochranné pásmo od krajných vodičov na každú stranu :

- 22 kV vedenie vzdušné ..... 10 m
- 22 kV izolované vedenie ..... 4 m
- 22 kV vedenie - závesný kábel DISTRI ..... 1 m
- 22 kV kábel v zemi ..... 1 m
- stožiarová trafostanica od konštrukcie ..... 10 m

transformačné stanice 22 / 04 kV

Označenie TS	Číslo vo Vedení	Výkon TS v kVA		Miestny názov	Poznámka
		stav	návrh		
T1 - 5109	stožiarová	250	400	Belá – Jamy	Rekonštrukcia
T2 - 5108	2 stĺpová	160	250	Belá – Nigrob	Rekonštrukcia
T3 - 5111	4 stĺpová	250	250	Frankovia – Horná	Stav
T4 - 5110	4 stĺpová	250	250	Belá – Ústredie	Premiestnenie
T5 - 5113	4 stĺpová	250	400	Belá obec I – PD	Rekonštrukcia
T6 - 5112	2 stĺpová	250	250	Belá - Bránice	Stav
T7 - 5122	stožiarová	400	400	Nižné Kamence	Stav
T8 - 5124	stožiarová	400	400	Vyšné Kamence – obec	Stav
T9 - 5121	2 stĺpová	250	250	Vyšné Kamence IBV	Stav
T10 -	2 stĺpová	100	100	Kubíková – OSC	Stav
T11 - 5119	stožiarová	250	250	Kubíková – obec	Stav
T12 - 5106	4 stĺpová	160	160	Zlieň – Farma	Stav
T13 -	2 stĺpová		250	Belá - Brehy	Návrh
T14 -	2 stĺpová		160	Belá - Diel	Návrh
T15 -	2 stĺpová		160	Belá - Zlieň	Návrh
T16 -	2 stĺpová		160	Belá – Horné Ohrady	Návrh
Spolu kVA :		2970			

m.9.2) Zásobovanie plynom

Súčasný stav

Zdrojom zemného plynu pre obec Belá je VTL plynovod Severné Slovensko DN 500 PN 64, uvedený do prevádzky v roku 1997.

V záujmovom území sú umiestnené dve regulačné stanice plynu RS1a RS 2 , s výstupným tlakom do 0,1 MPa a doregulovanie STL/NTL do 2 kPa. Rozvod zemného plynu je realizovaný dvoch tlakových pásmach :

- STL do 0,1 MPa v trase : RS 1 cez jadrové územie po DRS, ďalej smerom na Zlieň a OSC

- Nižné a Vyšné Kamence sú napojené z STL plynovodu Terchová

- NTL do 2,0 kPa pre bočné vetvy jadrového územia (staršia zástavba) a pre lokalitu Jamy s novšou zástavbou v obci Belá. Na doregulovacie zariadenie je pripojená i obec Lysica.

V riešenom území nie je plynofikovaná bytová zástavba miestnej časti Kubíková a farma Zlieň.

Na zemný plyn je toho času napojených 587 bytov IBV a HBV, 19 maloodberateľov MO v podnikateľskom segmente a občianskej vybavenosti a jeden veľkoodberateľ VO –ZŠ.

Technické parametre regulačných staníc a plynovodov neboli sprístupnené správcom týchto zariadení.

Návrh

V návrhu ÚPN O do roku 2020 sa odporúča riešené územie obce Belá a jej rozvojové územné časti pripojiť na jestvujúce plynárenské zariadenia.

Základné údaje riešeného územia

- Trvalo obývané byty ..... stav 779 b.j. z toho plynofikované : 587 b.j.

- Odpad bytov ..... 22 b.j.
- Návrh bytovej výstavby ..... 280 b.j.
- Prestavba neobývaných ..... 98 b.j.
- S p o l u byty rok 2020 ..... 1135 b.j.

Nápočet ZPN podľa druhu odberu

Druh odberu Miestna časť	Rok 2001		Rok 2020	
	m3 /h	tis.m3 /rok	m3 /h	tis.m3 /rok
Jadrové územie				
1. Byty : 580 stav / 784 návrh	928	2163	1257	3163
2. Vybavenosť				
- jestvujúca spolu	105	182	105	182
- návrh : dom opatrovateľskej služby	-	-	4	8
Penzióny 62 lôž. 50 stolič.	-	-	17	35
S p o l u	105	182	126	225
3. Výroba				
- jestvujúce prevádzky	7	14	7	14
C e l k o m	1040	2359	1390	3402
Nižné Kamence, Vyšné Kamence				
1. Byty : 35 stav / 60 návrh	56	130	96	223
2. Vybavenosť				
- jestvujúca spolu	15	30	15	30
- návrh : Penzióny 130 stoličiek	-	-	27	54
S p o l u	15	30	42	84
C e l k o m	71	160	138	307
Kubíková - bez rozvodov zemného plynu				
Rekreačne územie Bránica				
1. Byty	-	-	-	-
2. Vybavenosť				
- jestvujú spolu	15	30	15	30
- návrh : apartmány 360 lôžok	-	-	61	107
autocamp 150 stoličiek	-	-	22	22
autocamp 150 stoličiek	-	-		
C e l k o m	15	30	83	129
Riešené územie S p o l u	1126	2549	1611	3838

Návrh riešenia plynofikácie

Návrh uvažuje s nárastom odberu zemného plynu v území zo súčasných 1126 m³/hod na 1611 m³/hod. Zásobovanie obce sa ponecháva dvoma tlakovými hladinami STL 0,1 MPa a NTL 2,0 kPa.

Z dôvodu nárastu hodinových odberov zemného plynu je potrebné prehodnotiť odbornou organizáciou jestvujúce plynárenské zariadenie (výkony RS a profil potrubia – nebol sprístupnený) a toto doložiť hydraulickým prepočtom. Body napojenia na jestvujúce plynovody a technické parametre budú určené pri zahájení výstavby v danej lokalite.

Využitie zemného plynu sa navrhuje komplexne, tj. na vykurovanie, prípravu teplej úžitkovej vody a na varenie. Bytová zástavba v rozvojovom území sa navrhuje plynofikovať na cca 85%, občianska vybavenosť v dostupnej vzdialenosti na 100%. Miestna časť Belá – Kubíková, vzhľadom na nízky počet potenciálnych odberateľov a vzdialenosti od existujúcich rozvodov plynu, s plynofikáciou neuvažovať. STL rozvod vyžaduje u odberateľov inštaláciu regulátorov tlaku plynu STL/NTL.

Miestne časti Vyšné Kamence a Nižné Kamence sa ponechávajú s pripojením na rozvody plynu obce Terchová a navrhujú sa predĺžiť do lokality „autokamp“ s plánovanou výstavbou ubytovacích a stravovacích zariadení.

Nové STL rozvody zemného plynu sa navrhujú rozširovať najmä v jadrovom území obce v lokalitách „Flaky, Diel, Horné Ohrady, Dolné Ohrady“.

Súčasnú NTL sieť sa nenavrhuje ďalej rozširovať.

Poznámka

Vzhľadom na zvýšené odbery zemného plynu, doporučuje sa prehodnotenie plynárenskej sústavy STL a NTL odborným organizáciou, čo bude doložené hydraulickým prepočtom a odsúhlasenie správcom plynárenských zariadení (SPP, a.s.)

Ochranné pásma

V zmysle zákona č. 656 / 2004 Z.z. je potrebné dodržať pásmo ochrán od osi plynovodu na každú stranu :

Plynárenské zariadenie	Ochranné Pásmo	Bezpečnostné Pásmo
VTL plynovod DN 500 PN 64	12 m	150 m
VTL prípojka DN 100 PN 64	4 m	50 m
STL – NTL zastavané územie	1 m	určí prevádzkovateľ
STL voľný terén	4 m	10 m
Regulačná stanica	8 m	50 m

m.9.3) Zásobovanie teplom

Súčasný stav

Riešené územie spadá do oblasti s vonkajšou výpočtovou teplotou - 18 ° C v zmysle STN 060210 a STN 383350, so strednou dennou teplotou v januári (najchladnejší mesiac) mínus 4,0°C a dĺžkou vykurovacej sezóny 239 dní a strednou teplotou vykurovacieho obdobia + 2,9°C, má plne decentralizovaný systém zásobovania teplom.

Existujúce väčšie zdroje tepla v ZŠ, OU a zdravotnom stredisku sú použiteľné len pre potrebu vlastných objektov. Potreba tepla v obci je riešená prevažne na báze spaľovania zemného plynu, čo predstavuje z celkovej potreby tepla 77,8%. Ostatná potreba sa pokrýva pevnými palivami na 16,0% a zvyšok potreby 6,2% elektrickou energiou a inými palivami. Pevné paliva sú plne využívané v miestnej časti Belá – Kubíková, ktorá nie je splynofikovaná.

Plynové kotolne sú vybudované v objektoch ZŠ, OÚ, zdravotné stredisko, kultúrny dom, hotel Bránica a v „bytovke“ OSBD Žilina. Ostatné objekty vybavenosti potrebu tepla majú riešenú lokálnymi zdrojmi tepla (gamatky).

Bytová zástavba má potrebu tepla na 75,5 % riešenú z ústredného a etážového vykurovania, zvyšok je zabezpečovaný z lokálnych zdrojov tepla.

Z celkovej spotreby tepla bytovej zástavby cca 68940 GJ je na 80,3 % riešené spaľovaním zemného plynu, zvyšok je zabezpečovaný spaľovaním pevných palív (uhlie, drevo) a menším podielom z elektrickej energie.

Návrh

Základné údaje riešeného územia

- Trvalo obývané byty stav ..... 779 b.j. z toho plynofikované : 587 b.j.
- Odpad bytov ..... 22 b.j.
- Návrh bytovej výstavby ..... 280 b.j.
- Prestavba neobývaných ..... 98 b.j.
- S p o l u byty rok 2020 ..... 1135 b.j.
- priemerná potreba tepla na b.j. : 14 kW ; 90 Gj
- potreba tepla pre vybavenosť a prevádzky odhadom podľa prieskumu

Nápočet potrieb tepla pre etapu 2020

Miestna časť Druh odberu	Stav		Rok 2020	
	MW	GJ	MW	GJ
Jadrové územie obce				
1. Byty : 711- stav ; 951 r. 2020 S p o l u	9,954	63990	13,315	85590
2. Občianska vybavenosť				
- jestvujúca spolu	1,180	6465	1,230	6825
- návrh : Dom opatrovateľskej služby	-	-	0,030	215
Penzióny 62 lôž. 50 stol.	-	-	0,144	1036
S p o l u	1,180	6465	1,404	8076
3. Výroba jestvujúca S p o l u	0,110	700	0,110	700
C e l k o m	11,254	71155	14,829	94366
Vyšné a Nižné Kamence				
1. Byty : 40 - stav ; 70 r.2020	0,560	3600	0,980	6300
ICHR : 37 - stav	0,370	1330	0,370	1330
S p o l u	0,930	4930	1,350	7630
2. Občianska vybavenosť				
- jestvujúca spolu	0,125	896	0,125	896
- návrh : Penzióny 130 stoličiek	-	-	0,225	1620
S p o l u	0,125	896	0,350	2516
C e l k o m	1,055	5826	1,700	10146
Kubíková				
1. Byty : 15 - stav	0,210	1350	0,210	1350
ICHR : 18 - stav ; 48 r. 2020	0,180	650	0,480	1730
S p o l u	0,390	2000	0,690	3080
2. Občianska vybavenosť				
- jestvujúca spolu	0,169	1035	0,169	1035
- návrh : Penzióny 80 lôž. 80 stol.	-	-	0,150	850
S p o l u	0,169	1035	0,319	1885
C e l k o m	0,559	3035	1,009	4965
Rekreačný priestor Bránica				
1. Byty	-	-	-	-
ICHR 73 stav ; 160 lôžok - návrh	0,510	1840	0,622	2640

	<i>S p o l u</i>	0,510	1840	0,622	2640
2. Občianska vybavenosť					
	<i>- jestvujúca spolu</i>	0,120	865	0,120	865
	<i>- návrh : Autokamp 160 lôž. 160 stol.</i>	-	-	0,460	3300
	<i>Apartmenty 360 lôžok</i>	-	-	0,250	1800
	<i>S p o l u</i>	0,120	865	0,830	5965
	<i>C e l k o m</i>	0,630	2705	1,202	
ÚPN O	S p o l u	13,488	82721	18,740	116282

Návrh riešenia potrieb tepla v etape – rok 2020

Zásobovanie obce Belá a jej miestnych častí teplom sa navrhuje ponechať decentralizovaným systémom z vlastných objektových, alebo združených zdrojov tepla, využívajúcich dostupne druhy ekologických palív (zemný plyn, drevný odpad, solárna energia). Existujúce uhľové kotolne v objektoch vybavenosti sa navrhujú prebudovať na kotolne so spaľovaním zemného plynu tam, kde je dostupnosť rozvodov zemného plynu.

V neplynifikovanom území Kubíkovej riešenie potrieb tepla zamerať na spaľovanie drevných štiepkov, drevnej masy a ostatnými dostupnými palivami.

Inštalovaný výkon objektových kotolní sa navrhuje budovať len pre vlastnú potrebu objektov. V prevádzkach kde bude výroba zameraná na spracovanie dreva, sa odporúča pri riešení potrieb tepla využitie tohto odpadu z výroby.

Potrebu tepla v bytovej zástavbe IBV z kotolní UK, resp. lokálnymi vykurovacími zdrojmi prednostne s palivovou základňou zemný plyn tam, kde existujú, alebo sa plánujú rozvody zemného plynu. V území bez zemného plynu potrebu tepla riešiť spaľovaním drevnej masy a ostatnými dostupnými palivami.

Členenie palív

Etapa Územie	Potreba celkom GJ	z toho			
		ZPN GJ	HU GJ	DO GJ	EE GJ
Stav	82721	63296	13156	5639	630
<i>Podiel palív</i>	100%	76,5%	15,9%	6,8%	0,8%
Rok 2020	116282	90437	12600	12615	630
<i>Podiel palív</i>	100%	77,8%	10,8%	10,8%	0,6%

Z celkovej potreby tepla v etape rok 2020 – cca 116 282 GJ – sa navrhuje riešiť 77,8% zemným plynom (čo predstavuje spotrebu zemného plynu skoro 3 840 tis.m³ za rok – stav 2 550 tis.m³/rok), uhoľnými palivami 10,8% (stav 15,9%), drevom 10,8% a zostatok elektrickou energiou.

V navrhovanej etape zamerať sa na využívanie solárnej energie konvertormi pre prípravu teplej vody, taktiež podporujú sa všetky iniciatívy z netradičných druhov energií na získavanie tepelnej energie, čo bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia najmä v zimnom období.

Ochranné pásma

V riešenom území obce Belá sa neplánuje žiadna výstavba tepelnoenergetických zariadení vyžadujúca si ochranné pásmo.

m.10) Pošta a elektronické komunikačné siete

m.10.1) Súčasný stav

Poskytovanie poštových služieb pre obyvateľstvo zabezpečuje zriadená poštová prevádzka v objekte OÚ Belá, organizačne je začlenená pod Regionálne poštové centrum RPC Žilina, ktoré je riadené ústredím Slovenskej pošty a.s.

Telekomunikačné služby, podľa súčasnej štruktúry Slovák Telecom a.s. zabezpečuje Centrum sieťovej infraštruktúry Žilina, prislúchajúce do Regionálneho centra RCSI Žilina.

V obci je zriadená digitálna ústredňa RSU v združenom objekte OÚ, na ktorú sú pripojené aj obce Dolná Tižina, Lysica a Stráža. Miestna telefónna sieť je prevedená v kombinácii káblový rozvod v zemi a vzdušný závesný kábel po drevených stĺpoch.

Riešené územie je uspokojivo pokryté sieťou (VRS) operátorov ORANGE a T-Mobile.

Televízne vysielanie v obci sa zabezpečuje TV vykryvačom, situovaný na kóte 503 m.n.m v katastri obce Lysica. Pre rozšírený príjem televízneho vysielania v obci je realizovaná KTV, technologické zariadenie je situované v objekte OÚ, rozvod je realizovaný závesným káblovým vedením po stĺpoch NN siete.

V obci Belá a jej miestnych častiach je celoplošne realizovaný rozvod miestneho rozhlasu po oceľových trubkách, rozhlasová ústredňa je umiestnená v priestoroch obecného úradu.

Riešeným územím prechádzajú trasy optických, koaxiálnych a metalických diaľkových káblov na smere Žilina – Dolný Kubín a PDOK Belá – Lutiše.

m.10.2) Návrh riešenia

Pošta

Pre poštovú prevádzku v obci Belá nie sú známe žiadne rozvojové zámery. V poskytovaní poštových služieb sa zamerať na zvyšovanie ich kvality. Rozvoj poštovej prevádzky v obci je plne v kompetencií Slovenská pošta, a.s. a RPC Žilina.

Elektronické komunikačné siete

Telefonizácia

Tab. Základné údaje riešeného územia

Ú d a j e	E t a p a	
	Rok 2004	Rok 2020
- počet obyvateľov	3346	3746
- počet bytov celkom	779	1135
- počet telefónnych staníc HTS (r.2004)	455	1020
- hustota telefonizácie	9,0%	
- počet HTS pre navrhované byty		1 až 1,5

Tab. Nápočet HTS pre rozvoj územia do roku 2020

ÚPN O Belá	Počet obyvateľov	Počet bytov	P o č e t H T S		
			bytové	nebytové	s p o l u
Stav	3346	779	250	70	320
Návrh	400	356	405	62	467
Spolu	3746	1135	655	132	787

Riešenie navrhovaného stupňa telefonizácie

Príjem televíznych programov, vzhľadom na zriadený káblový televízny rozvod je na vyhovujúcej úrovni

Pre zabezpečenie telefonizácie riešeného územia v roku 2020 s navrhovaným počtom cca 787 HTS pre riešené územie obce Belá je potrebné riešiť :

- Rozšírenie digitálnej ústredne o cca 470 vývodných vedení
- Rozšírenie miestnej telekomunikačnej káblovej siete do rozvojových častí obce (nová výstavba bytov, občianskej vybavenosti a športových plôch), formou pripokládky k jestvujúcim miestnym káblovým trasám :
- Jadrové územie obce Belá 366 Pp, miestna časť Kamence 53 Pp, Kubíková 8 Pp, rekreačný priestor Bránica 40 Pp
- Vzdušný telefónny rozvod nahradiť za káblovú sieť zemou
- Pripojovanie telefónnych účastníkov , v sústredenej zástavbe IBV a objekty voľného a viazaného cestovného ruchu pripájať cez káblové prípojkové skrine, bytovú zástavbu v rozptyle z účastníckych stĺpových rozvádzačov závesným káblovým vedením
- Body napojenie novej zástavby budú určené v podmienkach pri začatí územno-právneho konania výstavby konkrétnej lokality (požiadavka ST, a.s.)
- Rešpektovať zámer ST, a.s. na rozšírenie portfólia služieb o dátové služby. ktoré budú určené hlavne pre podnikateľský segment a pre domácnosti, ktoré budú využívať pripojenie na internet

m.10.3) diaľkové káble

Do roku 2020 je potrebné rešpektovať, že riešeným územím prechádzajú trasy optických, koaxiálnych a metalických diaľkových káblov na smere Žilina – Dolný Kubín a PDOK Belá – Lutiše .

m.10.4) Rádiokomunikácie

Do roku 2020 navrhujeme zvážiť či rozvod miestneho rozhlasu po oceľových trubkách neumiestniť do káblov v zemi.

m.10.5) Mobilní operátori

Pre riešené územie aj naďalej zabezpečiť pokrytie sieťou mobilných operátorov T- Mobil a Orange.

n) Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

n.1) Stav životného prostredia

Na životné prostredie má vplyv hlavne činnosť človeka, ktorá nie je vždy v súlade s potrebami životného prostredia. Človek svojou činnosťou vytvára stresové javy, ktorých intenzita je odvislá od intenzity daných činností a rozlohy územia, na ktorom sa činnosť uplatňuje. najdôležitejšie činnosti ovplyvňujúce stav ŽP sa dotýkajú:

- intenzity dopravy
- zaťaženia prostredia hlukom
- znečistenia ovzdušia a poškodenie vegetácie imisiami
- znečistenia vodných tokov a podzemných vôd

- kvality štruktúry zastavané územiu - obsah a rozsah kvalitných prvkov ŽP - parky, vodné toky a plochy vysoká zeleň, plochy športu a rekreácie

n.1.1) Voda

Územie je bez výrazných znečisťovateľoch povrchových vôd. Problémom je zastavané územie, ktoré nemá vybudovanú fungujúcu splaškovú kanalizáciu a odpadové vody sú v niektorých prípadoch vypúšťané priamo do vodných tokov, alebo pôdy. K zlepšeniu tejto situácie prispeje dokončenie v súčasnosti budovanej splaškovej kanalizácie.

K plošnému znečisteniu prispieva poľnohospodárska výroba, ktorá je v súčasnosti v útlme, čím sa znižuje aj riziko znečistenia.

V rámci terénnych prieskumov sme nezistili zdroje znečistenia na poľnohospodárskom dvore.

Menšími zdrojmi znečistenia sú skládky odpadov, ktoré nie sú zabezpečené proti úniku skládkových vôd do podlažia a následne do povrchových tokov. Typické sú divoké skládky domového, hlavne však rastlinného odpadu na brehoch vodných tokov. Skládky lokalizované pri prieskumoch však boli vo väčšine prípadov bez väčšieho rizika poškodenia životného prostredia, pretože sa jednalo o konáre stromov, trávu a železný šrot v malom rozsahu. Skládky sú tak malé, že nie sú uvedené vo výkresovej časti.

n.1.2) Pôda

Územie katastra patrí do oblastí so stredným rizikom vzniku svahových deformácií. Na strmších svahoch sú zväčša trvalé trávne porasty, ktoré lepšie odolávajú prípadnej pôdnej erózii v dôsledku nadmerných zrážok. Štruktúra krajiny a pôdny kryt majú dostatočnú ekologickú stabilitu napriek jej poľnohospodárskemu využitiu. Pôda je v k.ú. Belá bez kontaminácie.

n.1.3) Vzduch

Stav ovzdušia v k.ú. by mohol byť ovplyvnený lokálnymi zdrojmi vykurovania na tuhé palivo, výfukovými plynmi z osobných automobilov a sústredeným chovom HD a ošípaných.

Obec je z veľkej časti plynofikovaná, preto je minimalizovaný vplyv lokálnych zdrojov na tuhé palivo. V čase prieskumov nebol zistený ani zápach z družstva. Ku kontaminácii ovzdušia dochádza v čase dopravnej špičky v okolí cesty II/583. Vplyv je krátkodobý a obmedzený iba na líniu cesty a v závislosti na smere vetra.

n.1.4) Charakteristika súčasného stavu odpadového hospodárstva

Obec v rámci svojho odpadového hospodárstva obce v minulých rokoch okrem zberu komunálneho odpadu ako zmesového do zberných nádob vytvorila podmienky a zabezpečovala zber týchto oddelených zložiek komunálneho odpadu:

- zber papiera za účelom jeho materiálového zhodnotenia
- zber skla za účelom jeho materiálového využitia
- zber objemového odpadu 1x za rok
- zber a spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu z údržby obecnej zelene

Vyseparované odpady sa zhromažďujú do farebných plastových vriec.

Obec prijala v roku 2001 (9.5.2001) Všeobecne záväzné nariadenia (VZN) č. 27 zo dňa 9.5.2001 o zavedení separovaného zberu a jeho likvidácii. Dňa 1.1.2002 bolo prijaté VZN o zbere, preprave a zneškodňovaní komunálneho odpadu na území obce.

Vo februári 2002 bol vypracovaný program odpadového hospodárstva (Envicosult s.r.o.), ktorý bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva.

Program odpadového hospodárstva (POH) okrem nakladania s komunálnymi odpadmi a ich oddelenými zložkami, ktoré pochádzajú od fyzických osôb (občania obce) rieši aj nakladanie s komunálnymi odpadmi vrátane oddeľovania separovaných zložiek u právnických osôb, resp. fyzických osôb oprávnených na podnikanie, ktoré majú sídlo na území obce.

Vyseparovane zložky z komunálneho odpadu v tonách

	rok 2002
Sklo	51
Plasty	8,7
Kovy	28
Papier	8,5

Opatrenia na znižovanie biologicky rozložiteľných odpadov ukladaných na skládky odpadov (citácie z POH obce Belá)

Cieľom obce bude pre nakladanie s biologicky rozložiteľnými odpadmi vytvoriť také podmienky, aby čoraz väčší podiel týchto odpadov bol z komunálnych odpadov oddelený a ďalej využitý a nedostával sa na skládky odpadov. Hlavnou motiváciou pri realizácii týchto opatrení bude na jednej strane znížiť množstvo odpadov, za ktoré je nutné platiť poplatok ako za odpady vyvážené a ukladané na skládku odpadov, a na druhej strane kompostovaním biologicky rozložiteľných odpadov získať organický substrát, ktorý je možné použiť ako humóznou zložku pri rekultivačných resp. iných sadovníckych úpravách obecných priestranstiev alebo iných pozemkov.

n.1.5) Negatívne faktory ovplyvňujúce kvalitu životného prostredia

- domové kúreniská na tuhé palivá vo vykurovacom období
- nedostatočne doriešené odkanalizovanie rodinných domov, chýba monitoring
- prašné cesty (aj prístupové k rod domom, po rozkopávkach v dôsledku plynofikácie)
- drobné výskyt odpadov v miestom toku a na brehoch

n.1.6) Pozitívne faktory ovplyvňujúce kvalitu životného prostredia

- čisté ovzdušie bez emisií a imisí
- kvalitné okolité prírodné prostredie bohaté na lesné porasty
- plynofikácia obce ako základná podmienka pre čisté ovzdušie
- likvidácia komunálnych odpadov na regionálnych skládkach
- separovaný zber odpadov
- budovanie splaškovej kanalizácie

n.2) Opatrenia v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

- a) Odkanalizovanie podstatnej časti obce do SČOV H. Hričov
- b) Úplná plynofikácia ústredia obce k návrhovému roku 2020
- c) dažďová kanalizácia so zodpovedajúcim riešením zachytávania nečistôt – hlavne ropných látok
- d) Zásahy do vodných tokov a brehov riešiť na ochranu majetku a ochranu samotných korýt pred ich deštrukciou.
- e) Segregácia druhov dopravy (samostatné pešie trasy, cyklistické trasy...)
- f) obchvat cesty II/583 v úseku zastavaného územia obce
- g) Pred realizáciou stavebných zámerov preveriť environmentálnymi štúdiami dopady na zložky životného prostredia v zmysle zákona č.127/1994 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie;.

Voda

- a) Rešpektovať existujúce známe vodné pramene ako alternatívne potenciálne vodné zdroje pre zásobovanie pitnou vodou celého resp. podstatnej časti katastrálneho územia obce Belá,

- b) Realizovať zachytávanie a likvidáciu odpadových vôd z dvora PD Terchová a farmy Zlieň v zmysle platnej legislatívy
- c) Dbáť na ekologicky šetrné resp. chemicky vhodné aplikovanie priemyselných hnojív na obhospodarovanom území s cieľom ochrany podzemných vôd,
- d) Pre úseky vodných tokov v rámci existujúcich ako i navrhovaných urbanizovaných území s negatívnymi dôsledkami erozívnej činnosti (hl. Varínka) spracovať projektovú dokumentáciu na zabránenie erózií a následne realizovať navrhnuté opatrenia na tokoch

Pôda

- a) Udržať súčasný rozsah odvodnených území v polohách mimo zastavané územie obce,
- e) Dbáť na ekologicky šetrné resp. chemicky vhodné aplikovanie priemyselných hnojív na obhospodarovanom území s cieľom ochrany pôdy
- b) Na lesnej pôde hospodáriť so zreteľom na ochranu druhov najmä fauny, viažucej sa na túto oblasť, pri ťažobnej činnosti rešpektovať záujmy ochrany prírody a krajiny (najmä biocentrá), vytvárať optimálne podmienky pre pokojný život týchto druhov (stanovištia), ponechať v týchto priestoroch dostatočný počet starých (aj odumretých) stromov v závislosti na omítočených a ďalších špecifických podmienkach,
- c) V lesných komplexoch s inou funkciou (lesy ochranné) striktne dodržiavať platnú legislatívu
- d) V odľahlejších polohách, kde sa prestalo (prestane) hospodáriť ponechať prirodzený sukcesný proces, monitorovať súčasný stav, zabrániť ďalšiemu postupu procesu – ťažšie dostupné a intenzívne nevyužívané trvalé trávne porasty najmä vo vrcholových polohách periodicky vykášať pre potreby zabránenia postupu sukcesného procesu, ale najmä zmarenia zárodku vzniku rýchleho odtoku vôd z privalových dažďov (dažďom uľahnutá vysoká tráva zabraňuje dostatočnému vsaku, urýchľuje a zintenzivňuje povrchový odtok – vznik záplav),
- e) Užívanie poľnohospodárskej pôdy realizovať hlavne formu lúčnopasienkárskoho obhospodarovania,
- f) Pri pasení hospodárskych zvierat dbať na kategórie a veľkosť stád v návaznosti na veľkosť (rozlohu) a výživnosť pasienkov)

Ovzdušie

- a) doplniť plynofikáciu zástavby rodinných domov, bytov, občianskej vybavenosti a prevádzok
- b) Povolíť aj vykurovanie s ekologickým spaľovaním zbytkov drevnej hmoty pyrolyznými procesmi (už dnes v prevádzke rodinných domov).
- c) na zníženie hladiny hluku nepovoľovať hlučné prevádzky v obytnom území a monitorovať existujúce prevádzky v zmysle platnej legislatívy
- d) Dbáť na znižovanie zápachu z chovu domácich zvierat
- e) Dbáť na znižovanie exhalátov v obytnom území na úroveň emisií zodpovedajúcich príslušným predpisom pre obytné územia.
- a) Navrhovanie peších trás, bezpečných prechodov pre chodcov a cyklistov, cyklistických trás, odstránenie líniových a bodových závad bude jedným z prvých predpokladov zlepšenia kvality životného prostredia v obci.
- b) výsadba zelene aj okolo miestnych komunikácií
- c) dodržiavať organizačné opatrenia:
  - udržiavanie čistoty a ozelenenie verejných priestorov
  - úprava a údržba povrchov prašných komunikácií

Odpady

- a) Pokračovať v nastúpenom trende zberu a likvidácie odpadov v obci - separovaný zber, zber nebezpečného odpadu (v súčasnosti pre tento účel slúži zberný a dotriedňovací dvor).
- b) Zriadiť a prevádzkovať obecné kompostovisko.
- c) V pravidelných intervaloch monitorovať územie obce s cieľom odhaľovania drobných skládok odpadov a realizovať nápravné opatrenia v zmysle platnej legislatívy (pokuty)

d) *Reagovať na vývoj situácie s odpadmi a ich vzťah k jednotlivým zložkám životného prostredia z pohľadu najaktuálnejšej legislatívy.*

o) Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

Uvedené priestory sa v katastri obce nenachádzajú.

p) Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Nové plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu v katastri obce nenavrhujeme. Určitý stupeň ochrany doporučujeme priznať zosuvným územiám dokumentovaným vo výkrese č.2. V týchto územiach je potrebné minimalizovať akékoľvek zásahy do pôdneho krytu, porastov v zmysle ich odstraňovania a pod.

q) Vyhodnotenie budúceho možného použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na stavebné a iné zámery

q.1) Prírodné podmienky

Navrhované lokality v ÚPN – O Belá patria podľa kódu do klimatického regiónu :
8 – mierne chladného, mierne vlhkého, s priemernou teplotou vzduchu v januári $-3 - -6^{\circ}\text{C}$ a s priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie $12 - 14^{\circ}\text{C}$,
9 – chladného, vlhkého, s priemernou teplotou vzduchu v januári $-4 - -6^{\circ}\text{C}$ a s priemernou teplotou vzduchu za vegetačné obdobie $12 - 13^{\circ}\text{C}$.

Na dotknutých lokalitách sa vytvorili na pôdotvorných substrátoch tieto druhy pôdy :
06 – fluvizeme typické, stredne ťažké
14 – fluvizeme, stredne ťažké až ľahké, plytké
66 – kambizeme typické kyslé na flyši, stredne ťažké až ľahké
69 – kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké
70 – kambizeme pseudoglejové na flyši, ťažké až veľmi ťažké
82 – kambizeme na flyši, na výrazných svahoch : $12 - 25^{\circ}$, stredne ťažké až ťažké
92 – rendziny typické na výrazných svahoch : $12 - 25^{\circ}$, stredne ťažké až ťažké
94 – gleje, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké.

Dotknuté BPEJ sú zaradené do týchto kvalitatívnych skupín :
5 – 0806002, 0806042
6 – 0869212, 0966415
7 – 0814062, 0869512, 0870413, 0870513
9 – 0882772, 0982672, 0982673, 0992673, 0994005.

q.2) Vyhodnotenie záberov PP

Urbanistický návrh rieši rozvoj jednotlivých funkčných zložiek v 17 lokalitách, čo je zdokumentované v tabuľke – Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde. Celková výmera lokalít v ÚPN – O Belá predstavuje 42,27 ha. Z toho je 41,21 ha poľnohospodárskej pôdy, záber nepoľnohospodárskych plôch je 1,06 ha.

Lokalita č. 1 – je určená na výstavbu rodinných domov.

Lokalita č. 2 – je určená na výstavbu rodinných domov.

Lokalita č. 3 - je určená na výstavbu rodinných domov.

Lokalita č. 4 – je určená na výstavbu rodinných domov.

Lokalita č. 5 – je určená na výstavbu rodinných domov.

Lokalita č. 6 – je určená na výstavbu rodinných domov.

Lokalita č. 7 – je určená na výstavbu rodinných domov.

Lokalita č. 8 – je určená na individuálnu chatovú výstavbu.

Lokalita č. 9 - je určená na individuálnu chatovú výstavbu.

Lokalita č. 10 – je určená na výstavbu rodinných domov.

Lokalita č. 11 - je určená na výstavbu rodinných domov.

Lokalita č. 12 – je určená na výstavbu rodinných domov.

Lokalita č. 13 - je určená na výstavbu rekreačného zariadenia a parkoviska.

Lokalita č. 14 – je určená na rozvoj rekreácie.

Lokalita č. 15 – je určená na výstavbu rodinných domov.

Lokalita č.16 – je určená na výstavbu rodinných domov v lokalite Nižné Kamence

Lokalita č.17 – je určená na výstavbu rodinných domov v lokalite Nižné Kamence

Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Lokalita číslo	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality celková v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Vykonané investičné zásahy v ha	Užívateľ poľnohosp. pôdy
				celkom v ha	z toho			
					kód/skupina BPEJ	Výmera lok v ha		
1	Belá	IBV	8,19	8,19	0806042/5	3,91	-	Roľn. družstvo Terchová
					0869512/7	4,28		
2	Belá	IBV	1,75	1,61	0814062/7	1,61	-	Súkr.osoby
3	Belá	IBV	0,39	0,39	0814062/7	0,39	-	Súkr.osoby
4	Belá	IBV	1,02	1,02	0806002/5	0,07	-	Roľn. družstvo Terchová, súkr. osoby
					0869512/7	0,95		
5	Belá	IBV	0,45	0,45	0806002/5	0,29	-	Súkr. osoby
					0814062/7	0,09		
					0869512/7	0,07		
6	Belá	IBV	2,79	2,79	0806002/5	2,79	-	Roľn. družstvo Terchová
7	Belá	IBV	0,23	0,23	0814062/7	0,23	-	Súkr. osoby
8	Belá	ICHR	1,58	1,58	0966415/7	0,60	-	Súkr. osoby
					0982672/9	0,98		
9	Belá	ICHR	1,58	1,58	0992673/9	1,10	-	Roľn. družstvo Terchová, súkr. osoby
					0994005/9	0,48		
10	Belá	IBV	0,65	0,65	0869212/6	0,47	-	Súkr. osoby
					0814062/7	0,06		
					0882772/9	0,12		
11	Belá	IBV	3,82	3,82	0806042/5	0,86	-	Roľn. družstvo Terchová, súkr. osoby
					0814062/7	2,96		
12	Belá	IBV	6,40	6,40	0806042/5	6,40	-	Roľn. družstvo Terchová
13	Belá	Rekreácia + parkovisko	0,83	0,83	0814062/7	0,71	-	Roľn. družstvo Terchová
					0870513/7	0,12		
14	Belá	Rekreácia	1,79	1,79	0870413/7	1,54	-	Roľn. družstvo Terchová
					0982673/9	0,25		
15	Belá	IBV	1,52	1,35	0814062/7	1,35	-	Súkr. osoby
16	Belá	IBV	7,66	7,00	0814062/7	6,50	-	Roľn. družstvo Terchová, súkr. osoby
					0982682/9	0,50		
17	Belá	IBV	1,62	1,53	0814062/7	1,53	-	súkr. osoby
Celkom lok. 1 - 16			42,27	41,21				

r) Hodnotenie navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie zachytáva predpokladané smery funkčného rozvoja obce. Navrhované plochy IBV sú ucelené plochy, na ktorých je možné bývanie realizovať v sústredenej forme pre väčšie skupiny stavebníkov.

Ďalšia výstavba bude možná v existujúcej štruktúre zahusťovaním, alebo prestavbami starších objektov, prípadne zvyšovaním podlažnosti. Doplnenie štruktúry je mierne predimenzované z dôvodu požiadavky zo strany obce, aby boli vytvorené viaceré variantné možnosti výstavby. Predpokladáme, že na obdobie do roku 2020 nebudú všetky lokality zastavané.

Rozvoj funkčnej vybavenosti v obci je zameraný na rekreáciu, ktorá bude pravdepodobne aj hybnou silou pre rast životnej úrovne a ekonomický rast celej obce. Rekreáciu je však potrebné držať pod určitou kapacitnou kontrolou, aby nedošlo k zhoršeniu atribútov, ktoré vytvárajú podmienky pre jej rozvoj. Pomerne vhodná orientácia rekreácie je smerom k zachyteniu

čo najväčšieho množstva návštevníkov v obci a poskytnutie okrem ubytovania aj inej atraktívnej služby.

Priemyselná výroba nemá vhodné podmienky pre rozvoj a ani by nebolo vhodné do tohto prírodne hodnotného priestoru umiestňovať výrobné prevádzky. Návrh ÚPN nevyklučuje malé priemyselné prevádzky, ale mimo obytných území. Ostatné funkčné zložky ako poľnohospodárska výroba, lesné hospodárstvo navrhujeme systematicky udržiavať na vyváženej ekonomickej úrovni.

r.1) Popis a vyhodnotenie alternatívneho riešenia ÚPN O Belá:

r.1.1) Lokalita poľnohospodársky dvor:

V koncepte sa alternatívne uvažovalo využiť plochu hospodárskeho dvora na nízkopodlažnú bytovú zástavbu. V súčasnosti dvor už nemá taký význam ako kedysi. Jeho využitie je preto riešené ako alternatíva k pôvodnej funkcii. Plocha dvora je vhodná pre bytovú výstavbu, lebo je dostatočne veľká a rovinatá na rozdiel od iných posudzovaných lokalít. Plocha je dobre prístupná z komunikácie II/583 a má primerane dobré pešie väzby na jadrové územie obce. Orientácia plochy voči svetovým stranám tiež vyhovuje danému využitiu. Negatívom alternatívneho využitia pre HBV je blízkosť priemyselného areálu na východnej strane.

r.1.2) Lokalita Kamence

V koncepte sa okrem toho alternatívne navrhlo využiť časť územia za Varínkou v Kamencoch pre rozvoj bývania vo forme rodinných domov. Kapacita lokality označenej vo výkresovej časti umožňuje výstavbu cca **89 rodinných domov**, primeranej športovej plochy a plochy pre občiansku vybavenosť. Funkčné využitie územia môže byť doplnené aj rekreačnými objektmi. Výhodou lokality je dostupnosť k obci Terchová – východiskový bod rekreácie, dostupnosť inžinierskych sietí, čisté životné prostredie.

r.2) Vybratá alternatíva

Obidve alternatívne možnosti funkčného využitia sa javia ako životaschopné za predpokladu dostatočného záujmu o výstavbu v daných lokalitách. Kapacity funkčného využitia územia sú nad rámec potrieb do roku 2020. To znamená, ak by sa začala výstavba v týchto lokalitách bolo by to na úkor niektorých iných rozvojových plôch.

V rámci v pripomienkového konania boli obe alternatívy prijaté pre navrhované funkčné využitie do roku 2020 v celom rozsahu alternovaných lokalít a v prípade, že plochy nebudú využité pre zástavbu do roku 2020, budú ponechané ako rezerva pre ďalší rozvoj po roku 2020.

s) Návrh záväznej časti

ÚPN O Belá bude po schválení slúžiť obci ako záväzný dokument pre riadenie výstavby a investičnej činnosti v obci. Záväzná časť územného plánu je z dôvodu formálnej kontinuity na následné všeobecné záväzné nariadenie (ďalej VZN) obce spracovaná v členení na časť – článok – odsek – písmeno.

ČASŤ PRVÁ

Úvodné ustanovenia

Článok 1

Rozsah platnosti ÚPN O Belá a VZN

1. Záväzná časť ÚPN O Belá platí pre celé katastrálne územie obce Belá , vymedzené vo výkresovej časti, ako riešené územie.
2. Všeobecne záväzné nariadenia upravuje rozsah platnosti Záväznej časti ÚPN O Belá
3. Všeobecne záväzné nariadenie platí do doby schválenia prípadnej aktualizácie ÚPN O, resp. do doby schválenia nového územného plánu obce.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Záväzná časť územného plánu obce – obsahujú regulatívy územného rozvoja s presne formulovanými zásadami priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce vyjadrených vo forme regulatívov obsahujúcich záväzné pravidlá, ktoré stanovujú opatrenia v území, podmienky využitia územia a umiestňovania stavieb.
2. Zásady – určujú základnú koncepciu funkčného využitia a priestorového usporiadania a vymedzeného riešeného územia obce.
3. Regulatívy – sú záväzné pravidlá vyjadrené slovne, číselne alebo graficky, ktoré regulujú funkčné využitie a priestorové usporiadanie územia.

Článok 3

Význam obce v rámci územia okresu Žilina

Belá je vidiecke sídlo strednej veľkosti. V osídlení okresu má výhodnú polohu z hľadiska využitia pre prímestské bývanie a rekreáciu

Prioritná funkcia sídla v návrhovom období (do r. 2020) bude obytná a rekreačná.

ČASŤ DRUHÁ

Článok 4

Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia na funkčné a priestorovo homogénne jednotky

1. Regulatívy priestorové

- a) pre výstavbu rodinných domov využiť prioritne prieluky a plochy nadväzujúce na zastavané plochy obce
- b) navrhované plochy IBV riešiť formou obojstrannej zástavby s využitím koridoru aj pre vedenie inžinierskych sietí
- c) rešpektovať založené pešie trasy a komunikačný systém v obci a zabezpečiť prístup k pozemkom využívaným na poľnohospodárske účely
- d) dotvoriť obec urbanistickou štruktúrou, ktorá korešponduje z pôvodnou zástavbou – t.j. izolované rodinné domy jednopodlažné, max. 2 podlažné so sedlovými, polovalbovými strechami.
- e) šírka parcely navrhovaných rodinných domov 18-20-22 metrov.
- f) uličný priestor široký minimálne 10 metrov, (medzi plotmi) – komunikácia 6 m + zelený pás, alebo chodník (podľa polohy v rámci obce) 2 m na každú stranu.
- g) domy osádzať 6 m od okraja komunikácie.
- h) vhodné šírky parciel od 16 m, menšie šírky parciel nie sú vhodné pre výstavbu izolovaných rodinných domov
- i) do roku 2020 nezastavovať územie za navrhovanú hranicu zastavaného územia, vo výstavbe pokračovať až po vyčerpaní územných rezerv v lokalitách: Flaky, Diel, Horné Ohrady, Zlieň, Vyšné a Nižné Kamence, Nad hotelom Bránica, lokality v Kubíkovej.
- j) pri potokoch a odvodňovacích rigoloch podporiť vsakovacie pásy v min. šírkach 3 m výsadbou kríkovej a stromovej zelene.
- k) rešpektovať poľnohospodársku krajinu za navrhovanou hranicou zastavaného územia s jej krajnotvorným potenciálom
- l) rozvoj sústredenej bytovej výstavby realizovať v lokalitách: Flaky, Diel, Zlieň, Horné Ohrady, Vyšné a Nižné Kamence

2. Regulatívy kompozičné:

- a) hlavná kompozičná os v smere sever-juh - trasa potoka Belianka resp. trasa miestnej komunikácie a východno-západná kompozičná os obce - cesta II/583 Žilina - Terchová
- b) Vedľajšie kompozičné osi obce
  - trasa cesty do Zlieňa.
  - trasa cesty do Kubíkovej.
  - trasa cesty do Bránice.
- e) Dominanty
  - rímskokatolícky kostol
  - blízke hrebene Malej Fatry
- f) Za ťažiskový priestor obce treba považovať neusporiadaný ústredný priestor obce pri ceste II/583 s dominantným pôsobením hmoty objektu kostola a východno-západnou orientáciou
- g) Zásady osadzovania stavieb rodinných domov v nových lokalitách
  - objekty rodinných domov situovať štítmí k uliciam.
  - osadenie domov 6 m od okraja miestnej komunikácie.

- *rodinné domy budú jednopodlažné s podkrovím s max. výškou hrebeňa strechy 10 m.*
- *sklon striech musí byť min. 35°-45°*
- *oplotenie domov min. 3 m od okraja verejnej komunikácie, v odôvodnených prípadoch je možné znížiť odstup na 1m*
- *3 metre široký pás verejnej zelene rezervovať na vedenie inžinierskych sietí ako verejnú osvetlenie, telekomunikačné rozvody, vodovod.*

3. Regulatívy funkčného usporiadania riešeného územia

- a) *Riešené územie z hľadiska funkčného usporiadania je členené na časti obce - zóny:*
- A. *Zmiešaná zóna bývania a vybavenosti – celá obec – zastavané územie bez zóny výroby*
  - B. *Zóny poľnohospodárskej a priemyselnej výroby*
  - C. *obytné a rekreačné osady*
  - D. *zóna voľnej poľnohospodárskej krajiny*
  - E. *zóna lesnej krajiny*
  - F. *zóna ochrany prírody – NP M. Fatra*
- b) *A - obytná zóna vrátane občianskej vybavenosti*
- *Základná funkcia obytná,*
  - *Doplnková funkcia – služby, rekreačná, športová a výrobná (obchody, ubytovacie a reštauračné zariadenia), bez škodlivých vplyvov na obytnú funkciu,*
  - *Prevládajúci typ stavebnej činnosti – stavebné úpravy, prístavby, nadstavby, novostavby*
  - *Spôsob zástavby – dvojtraktové izolované rodinné domy, počet podlaží max. 1+1+1 alebo 0+1+1, strecha sedlová alebo valbová so sklonom 35 - 45°,*
  - *Tvaroslovie, mierka a pôdorysné rozmery prispôbiť pôvodnej zástavbe*
  - *Prispôbiť členenie priečelí nových stavieb pôvodným objektom a použiť architektonické prvky ako šambrány, rímsy*
  - *Veľkosť nových pozemkov 800 – 1000 m², šírka pozemkov 18 – 22 m,*
  - *Drobnochov obmedzený na malé hospodárske zvieratá.*
- c) *B – zóna poľnohospodárskej a priemyselnej výroby*
- *Základná funkcia výroba bez špecifikácie zamerania (podmienka - bez negatívnych dopadov na ŽP obce)*
  - *Doplnková funkcia – služby, obchody, technická vybavenosť,*
  - *Prevládajúci typ stavebnej činnosti – stavebné úpravy, prístavby, nadstavby, novostavby*
  - *Spôsob zástavby – objekty podľa technologickej potreby výroby do výšky max.10m), strecha plochá, pultová, sedlová alebo valbová so sklonom 5° - 45°,*
  - *Veľkosť pozemkov bez obmedzenia,*
  - *Chov hospodárskych zvierat povolený v kapacitách, ktoré nebudú znižovať kvalitu životného prostredia v obytnej časti obce*
  - *Estetické ochranné pásmo (OP) od objektov výroby po rodinné domy 50 m*
  - *V rámci OP vytvoríť izolačný pás zelene*
- d) *C - obytné a rekreačné osady*
- *Základná funkcia bývanie a rekreácia*
  - *Doplnková funkcia – služby, obchody, technická vybavenosť*
  - *Prevládajúci typ stavebnej činnosti – stavebné úpravy, novostavby*
  - *Spôsob zástavby – objekty do výšky max.10m v hrebeni, strecha sedlová alebo valbová so sklonom 35° - 45°,*
  - *Veľkosť pozemkov bez obmedzenia,*
  - *Drobnochov obmedzený na malé hospodárske zvieratá.*
- e) *D – zóna voľnej poľnohospodárskej krajiny*
- *Základná funkcia – poľnohospodársky využívaná, alebo voľná krajina bez zástavby,*
  - *Doplnková funkcia – ekostabilizačná (biokoridory, biocentrá, genofondové lokality)*

- Prevládajúci typ stavebnej činnosti – bez stavebnej činnosti, s výnimkou stavieb technickej infraštruktúry a stavieb pre poľnohospodárstvo
  - Spôsob využitia – využitie krajiny podľa druhu pozemkov a krajinno-ekologického plánu
  - Veľkosť pozemkov bez obmedzenia, minimálna veľkosť jedného pozemku 2000 m² s výnimkou pozemkov pre stavby technickej infraštruktúry
  - Chov hospodárskych zvierat povolený v kapacite, ktorá nebude mať vplyv na obytnú funkciu obce a ekologickú stabilitu územia (1 DJ / ha).
  - Spásanie pasienkov prípustné za predpokladu ekologickej únosnosti územia vzhľadom na veľkosť stád (nesmie dochádzať k poškodeniu pôdneho krytu).
- f) E - zóna lesnej krajiny
- Základná funkcia lesno – hospodárska (platí lesný hospodársky plán),
  - Bez stavebnej činnosti, s výnimkou udržiavacích prác na lesných cestách, sieťach technickej infraštruktúry a účelových hospodárskych stavbách
  - Spásanie pasienkov prípustné za predpokladu ekologickej únosnosti územia vzhľadom na veľkosť stád (nesmie dochádzať k poškodeniu pôdneho krytu).
- g) F - zóna s legislatívnou ochranou prírody – NP Malá Fatra
- Základná funkcia ekologická (ekolostabilizačná)
  - Doplnková funkcia rekreačná – extenzívne využitie, turistika
  - Bez stavebnej činnosti,
  - Extenzívne využitie TTP
  - činnosti podliehajú zákonu č. 543 z 25.júna 2002 O ochrane prírody a krajiny

Článok 5

Prípustné, obmedzujúce, vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch, na intenzitu ich využitia, regulácia využitia plôch.

1) - A - Zmiešaná zóna bývania a vybavenosti – celá obec – zastavané územie bez zóny výroby

a) Prípustné funkcie v obytnej zóne

V zmiešanej zóne bývania a vybavenosti je možné zriaďovať funkcie, ktoré nepotláčajú obytnú funkciu. Medzi takéto prevádzky a služby patria všetky maloobchodné predajne potravinárskeho charakteru, drobné výrobné a remeselné prevádzky – obuvnícke, stolárske, krajčírske, aranžérske, kožiarske a iné dielne, poradenské a projektové kancelárie a administratívne priestory. Prípustný je aj drobnochov v kapacitách, ktoré neobťažujú okolie

b) Nepripustné funkcie v obytnej zóne

Vo všetkých uvedených funkčných zónach nie je dovolené zriaďovať: predajne streliva, výbušnín, toxických látok, plynových fliaš – okrem propán-butánových pre potrebu domácností (dodržať predpísané odstupy skladovacích plôch od obytných budov), rádioaktívnych a chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov, prevádzky kde dochádza k zvýšenej prašnosti a hlučnosti – píla, opravy motorových píl, sklady sypkých materiálov bez obalov – piesok, štrk, a prevádzky so zdrojmi zápachu z chovu a veľkochovu hospodárskych zvierat a pod.

2) – B – Zóna poľnohospodárskej a priemyselnej výroby

a) Prípustné zóne poľnohospodárskej a priemyselnej výroby

V tejto zóne je možné zriaďovať výrobné a administratívne budovy, skladovacie haly, predajne a budovy pre ustajnenie hospodárskych zvierat pri dodržaní zásady, aby hygienické ochranné pásmo nezasahovalo obytné zóny.

Pri veľkochove hospodárskych zvierat je potrebné eliminovať negatívne dôsledky ako pach, znečistenie komunikácií, nebezpečenstvo chorôb prenosných zo zvierat na človeka a pod.

b) Nepripustné funkcie vo výrobnnej zóne

V tejto zóne nie je dovolené zriaďovať: predajne a sklady streliva, výbušnín, rádioaktívnych a nebezpečných chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov.

3) - C – obytné a rekreačné osady

a) Prípustné funkcie

V obytných a rekreačných osadách je možné zriaďovať funkcie, ktoré nepotláčajú obytnú a rekreačnú funkciu. Medzi takéto prevádzky a služby patria všetky maloobchodné predajne potravinárskeho charakteru, administratívne priestory, kultúrne a spoločenské objekty. Prípustný je aj drobnochov v kapacitách, ktoré neobťažujú okolie

b) Nepripustné funkcie

Nie je dovolené zriaďovať: predajne streliva, výbušnín, toxických látok, plynových fliaš – aj propán-butánových pre potrebu domácností, rádioaktívnych a chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov, prevádzky kde dochádza k zvýšenej prašnosti a hlučnosti – píla, opravy motorových píl, sklady sypkých materiálov bez obalov – piesok, štrk, a prevádzky so zdrojmi zápachu z chovu a veľkochovu hospodárskych zvierat a pod.

4) - D – zóna voľnej poľnohospodárskej krajiny

a) Prípustné funkcie v zóne voľnej poľnohospodárskej krajiny

V tejto zóne je možné zriaďovať dočasné stavby pre ustajnenie hospodárskych zvierat pri dodržaní zásady, aby hygienické ochranné pásmo nezasahovalo obytné stavby, ďalej technické stavby – inžinierske siete, komunikácie, sady, stromové aleje, rekreačné plochy pre pobyt v prírode, plochy uloženie pôdnych depónii, a kompostoviská.

b) Nepripustné funkcie v zóne voľnej poľnohospodárskej krajiny

V tejto zóne nie je dovolené zriaďovať: obytné budovy, budovy občianskej vybavenosti, ak nie sú priamo navrhované v Zmene a doplnku ÚPN, sklady rádioaktívnych a nebezpečných chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky tuhých komunálnych odpadov.

5) - F - zóna lesnej krajiny

a) Prípustné funkcie a činnosti v zóne lesnej krajiny

Poľnohospodárske využívanie krajiny – pasenie hospodárskych zvierat, lesnohospodárske funkcie – užívanie lesa v súlade s LHP, ochrana lesa a PP proti škodcom, zariadenia na ochranu hospodárskych zvierat, rekreačné funkcie, ohniská a piknikové plochy, turistické trasy, náučné chodníky, cyklotrasy, hipotrasy po lesných cestách.

b) Nepripustné funkcie a činnosti v zóne lesnej krajiny

Výstavba rodinných domov, bytových domov, priemyselných a poľnohospodárskych objektov.

Rozorávanie a premiestňovanie pôdy a hliny a úpravu pasienkov bez súhlasu ŠOP. Všetky činnosti meniace prirodzený stav vodných tokov, vodných plôch, močiarov, mokradi, prameňov a ponorov.

Pestovanie cudzokrajných druhov rastlín, chov cudzokrajných druhov živočíchov mimo uzavretých objektov, používanie chemických látok a skladovanie agrochemikálií,

Vjazd a státie motorových vozidiel mimo plôch na to určených a obmedziť táborenie, stanovanie a zakladanie ohňa mimo tras a miest vyhradených orgánom ochrany prírody

Pre iné činnosti platí zákon č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

7) - G - zóna legislatívnou ochranou prírody

a) Prípustné funkcie v zóne ochrany prírody

Rekreačné plochy, turistické trasy, náučné chodníky, a lesno – hospodárske funkcie ochrana lesa proti škodcom (nie postreky), užívanie lesa v súlade s LHP, pasenie hospodárskych zvierat v intenciách stupňa ochrany podľa zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

b) Nepripustné funkcie a činnosti v zóne ochrany prírody

Výstavba rodinných domov, bytových domov, priemyselných a poľnohospodárskych objektov. Rozorávanie a premiestňovanie pôdy a hlíny a úpravu pasienkov. Pásenie a preháňanie stád realizovať tak, aby nedochádzalo k poškodzovaniu pôdneho krytu, výstavba zariadení na ochranu hospodárskych zvierat (prístrešky, ohrady a pod.),

Všetky činnosti meniace prirodzený stav vodných tokov, vodných plôch, močiarov, mokradi, prameňov a ponorov, pestovanie a šírenie cudzokrajných druhov rastlín, chov cudzokrajných druhov živočíchov mimo uzavretých objektov a rozširovanie pôdnych druhov rastlín a živočíchov človekom mimo schváleného lesného hospodárskeho plánu,

Používanie chemických látok a skladovanie agrochemikálií,

Vjazd a státie motorových vozidiel okrem vozidiel oprávnených fyzických a právnických osôb (napr.: vlastníci, užívatelia a nájomcovia, pozemkov a objektov, záchranné služby, orgány štátnej správy a štátna ochrana prírody pri výkone činnosti)

Obmedziť táborenie, stanovanie a zakladanie ohňa mimo tras a miest vyhradených orgánom ochrany prírody,

Článok 6

Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia, rekreácie a priemyslu

1) V oblasti občianskej vybavenosti

a) Školstvo

- *Predškolskú výchovu zabezpečovať v 2 triednej materskej škole*
- *Školskú výchovu zabezpečovať v základnej škole 1-9 s nezmenenou kapacitou*
- *Podporovať výuku v Základnej umeleckej škole*

b) Kultúra

- *Počítať s komplexnou modernizáciou kultúrneho domu, nadstavbou pre posilnenie jeho viac-účelnosti. Dobudovať nové priestory pre umiestnenie úradovne obecného úradu, školského úradu, stavebného úradu, atď.*
- *V priestore nástupu do Bránickej doliny zriadiť zariadenie informačnej kancelárie.*
- *Spoločenský dom v Kubíkovej udržiavať aj naďalej pre kultúrne a spoločenské podujatia aj s prípadným komerčným využitím*

- c) *Telovýchova a šport*
- *Dobudovať existujúci futbalový štadión a koordinovať s potrebami základnej školy, kultúry a so záujmami cestovného ruchu, rekreácie, turizmu.*
  - *V areály ihriska vytvoriť aj ubytovacie a stravovacie kapacity a využiť rezervná plocha pre rozvoj iných športových plôch.*
  - *V nástupe do Bránickej doliny vytvoriť podmienky pre rozvoj zimných športov – zjazdovky, vleky pre rodinné lyžovanie.*
- d) *Zdravotníctvo*
- *Zdravotnícke služby zachovať v centre obce v zdravotnom stredisku vrátane lekárne.*
- e) *Sociálna starostlivosť*
- *Vybudovať zariadenie sociálneho domu, alebo domova dôchodcov*
- f) *Maloobchod*
- *Podporovať všetky podnikateľské aktivity zamerané na rozšírenie siete a sortimentu maloobchodných predajní hlavne v ťažiskovom priestore obce.*
  - *Predajne riešiť prednostne formou samoobslužného predaja aj v rámci navrhovanej obytnej zástavby.*
  - *Pri umiestňovaní maloobchodných predajní podporovať hlavne tie, ktoré dopĺňajú chýbajúci sortiment predaja v obci a lokalizáciou sú v okruhu jadra obce dostupnosť cca 350 m – t.j. 5min prípadne sa nachádzajú v lokalitách so sústredenou zástavbou – Horné Ohrady, Nižné a Vyšné Kamence a Kubíková*
- g) *Stravovanie a ubytovanie*
- *Podporovať všetky podnikateľské aktivity zamerané na rozšírenie siete stravovacích a ubytovacích zariadení*
  - *Podporovať skvalitnenie služieb v oblasti stravovania a ubytovania*
  - *Zamerať stravovanie na podávanie špecialít regionálnej kuchyne a realizáciu netradičného atraktívneho prostredia pre konzumáciu jedál, trávenie voľného času a doplnkové služby*
- h) *Služby*
- *Objekt hasičskej zbrojnice postačuje pre návrhové obdobie. Do roku 2020 vzhľadom na finančne možnosti obce zriadiť novú zbrojnicu mimo centra obce pri ceste II/583 v polohe pri technickom dvore obce*
  - *Cintorín aj v návrhovom období využívať pre pochovávanie v rámci svojich plošných možností.*
  - *Okolie cintorína upraviť tak, aby sa vytvorila optická kulisa medzi obytnou zástavbou a cintorínom.*
  - *Novú zástavbu umiestňovať do vzdialenosti 50 m od oplotenia cintorína - ochranné pásmo cintorína. Zástavbu povoliť bližšie len za podmienky vytvorenia zelenej kulisy (výška min. 6 m) medzi objektom a cintorínom*
  - *Nadalej prevádzkovať služby spojené s likvidáciou komunálneho odpadu, separáciou, výkupom vo väzbe na umiestnenie technicko-hospodárskeho dvora*
- i) *Administratíva*
- *Objekt obecného úradu modernizovať, zväčšiť pôdorysnú plochu nadstavbou podkrovia v sedlovej streche a získať tak priestorové možnosti pre rozvoj služieb (športiteľňa, lekáreň, pošta, atď.)*
  - *Úradovňu obecného úradu presťahovať do zmodernizovaného kultúrneho domu.*

- V rámci prestavby obecného úradu a kultúrneho domu doriešiť aj okolie jednotlivých stavieb – mikropriestory, mobiliár, verejné osvetlenie, zeleň.

2) - V oblasti rozvoja rekreácie a turizmu

- Podporovať väzby na susedné funkčne rovnako zamerané územia susediacich obcí (Terchová, Lutiše, Turany, Krasňany, Dolná Tižina, Stráža, Lysica).
- Rešpektovať ochranné opatrenia (hranice Národného parku, lesa) pri športovom a rekreačnom využívaní.
- Podporovať celoročné využitie územia pre rekreáciu (V zimnom období - lyžiarske zjazdové trate, vleky, bežecké lyžiarske okruhy, sánkarske trasy. V letnom období - turistické trasy, cykloturistické trasy, kultúrne podujatia, sauny, bazény, rybolov a pod).
- V lokalite Bránica dobudovať ubytovanie, lyžiarske svahy a vleky, vytvoriť podmienky pre bežecké lyžovanie, dobudovať stravovacie zariadenia, záchytné parkovisko pri ceste II/583 s reštauračným zariadením
- V nástupnom priestore do dolín Malá a Veľká Bránica zriadiť menšie informačné centrum s najzákladnejšími službami, dolinu až po vrcholové polohy (Malý Kriváň) využívať formou náročnejšej športovej turistiky (aj v zime).
- Nivný priestor toku Varínka západne od Nižných Kamencov s pôvodným autokempingom rekonštruovať, doplniť nenáročnými zrubovými objektami, kvalitným stanovým priestorom so základnými službami.
- Priestor Kubíková postupne profilovať na rekreačno – športovú lokalitu, s celoročným využitím, s dobudovaním menších rekreačných zariadení penziónového typu, v letnom období prírodných športovísk (volejbal nohejbal, tenis, minigolf...), nenáročná turistika, cykloturizmus, v zimnom období – bežecké trate, aj zimný turizmus, vybudovanie nenáročnej sánkarskej dráhy s atraktívnym večerným sánkovaním a pod., v priestore zachovať dostatočné množstvo plôch so záhumienkami, záhradami a sadmi – využívať tiež formou agroturizmu.
- V zastavanej časti obce podporovať rozvoj ubytovania na súkromí, v neobývaných chalupách upravených pre ubytovanie, rozvoj reštauračných služieb, rozvoj zariadení s kapacitami do 40 lôžok a primeraným rekreačným vybavením.
- Nižné a Vyšné Kamence profilovať ako priestor s konkrétnou ukážkou spôsobu hospodárenia v krajine, rekonštruovať a revitalizovať celý priestor na historický spôsob hospodárenia, môže slúžiť ako „medzizastávka“ pre návštevníkov Terchovej a Vrátnej doliny.
- V smere toku Varínka vytýčiť nenáročnú cykloturistickú trasu (v zime bežeckú trať), v kontakte so sídlom Belá v širšej nive (futbalové ihrisko) možnosť vybudovania detského dopravného ihriska, cyklotriálovej dráhy a pod.,
- V západnej časti od sídla v nive Varínky vybudovať miniparkové plochy pre prechádzky rodičov s malými deťmi (aj mamičky s deťmi...).
- Zachovať rekreačné lokality v priestoroch Martincovci, Hajasovci a Hlboké

3) - V oblasti priemyslu a poľnohospodárstva

- Využiť potenciál poľnohospodárskej krajiny pre rozvoj veľkovýrobného poľnohospodárstva.
- Dvor PD Terchová v Belej zachovať pre funkciu mechanizačného strediska
- obhospodarovať lesné pozemky so zreteľom na ochranu druhov fauny viažucich sa na staré odumreté stromy, v rámci výkonu hospodárskych opatrení ponechávať adekvátny počet starých stromov /odumretých/ n jednotku plochy /cca 5ks/ha/ v závislosti na ornotocenózach a ďalších špecifických podmienkach
- od ústia Belianskej doliny v smere na Terchovú /priestor miestnych častí Malé a Veľké Kamence/ zachovať na severných úpätných svahoch Malej Fatry segmenty s historickou

- štruktúrou krajiny /terasové polia s medznou vegetáciou, prirodzené trvale trávne porasty, NDV, tradičné obhospodarovanie/, vytvoriť podmienky ich rekonštrukcie,
- e) v priestore Belá /od západnej katastrálnej hranice po Beliansku dolinu/ zachovať dominanciu poľnohospodárskej veľkovýroby na orných pôdach v kombinácii menších plôch TTP nevhodných na orné pôdy, orné pôdy obhospodarovať /orať, siať/ po vrstevnici, zabrániť odvodneniu, vylúčiť chemizáciu, možnosť aj výroby potravinových obilovín, v okolí sídla zachovať v značnej miere dostatok plôch so záhumienkami, záhradami a sadmi, ako výrazného diverzifikačného prvku v krajine – plynulejší prechod sídla do okolitej krajiny
  - f) zachovať dostatočné množstvo plôch so záhumienkami, záhradami a sadmi – využívať tiež formou agroturizmu
  - g) Nižné a Vyšné Kamence profilovať ako priestor s konkrétnou ukážkou spôsobu hospodárenia v krajine, rekonštruovať a revitalizovať celý priestor na historický spôsob hospodárenia, môže slúžiť ako „medzizastávka“ pre návštevníkov Terchovej a Vrátnej doliny
  - h) Dvor bývalej farmy Zlieň využiť pre pôvodný účel, alebo reprofilovať na agroturistické zariadenie
  - i) Lesný fond obhospodarovať podľa lesohospodárskych plánov pre jednotlivé lesné celky
  - j) Výmery lesnej pôdy zvýšiť na úkor pasienkov, ktoré majú silne postupujúcu sukcesiu
  - k) Riešenie tejto problematiky v územnom pláne musí v prvom rade stanoviť koncepciu rozvoja hospodárskej základne obce resp. v etape koncept riešenia viacerých variantov možného vývoja hospodárskej základne v podmienkach obce Belá. Každý variant môže zodpovedať inej potrebe funkčných plôch výroby, ich veľkosť príp. reštrukturalizácia existujúcich výrobných plôch.
  - l) Základnú koncepciu rozvoja výroby odvíjať od už založených a relatívne prosperujúcich aktivít vo východnej časti centra obce.
  - m) Pre výrobné aktivity preferovať intenzifikáciu výrobného procesu v rámci súčasného plošného vymedzenia.
  - n) V obci neuvažovať s veľkoplošným plošným rozvojom priemyselných závodov
  - o) Podporovať rozvoj malých výrobných jednotiek, ktoré dokážu hospodáriť na priestorovo ohraničenej ploche porovnateľnej s veľkosťou pozemku rodinného domu
  - p) Výrobné územie rozvíjať vo východnej časti centra obce, vo formujúcej sa priemyselnej zóne.
  - q) Okrem celistvej výrobnéj zóny v ústredí obce je možné umiestňovať aj ďalšie plochy výroby v rozptyle napr. pozdĺž základných rozvojových osí obce za predpokladu dodržania minimálnych vplyvov na obytné a životné prostredie.

Článok 7

Zásady a regulatívy na umiestnenie verejného dopravného a technického vybavenia územia

1) - Regulatívy v oblasti dopravnej sústavy

- a) realizovať preložku cesty II/583 mimo zastavané územie – severný okraj;
- b) rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie II/583 – v zastavanom území – MZ 12(11,5)/50, respektíve MZ 8,5/50
- c) rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie II/583 – mimo zastavané územie – C9,5/70
- d) pôvodnú trasu cesty II/583 (preložený úsek) cez zastavané územie rešpektovať v šírkovom usporiadaní C2 MO8/40

- e) realizovať obslužné miestne komunikácie v uvažovanej zástavbe (IBV) funkčnej triedy C2 a C3, v šírkových parametroch kategórie MO8/40 a MO7,5/30;
- f) nápočty parkovacích miest pri objektoch občianskej vybavenosti robiť v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:2,5;
- g) realizovať chodník v súbehu s navrhovanou komunikáciou v lokalite Nižné Ohrady - Zlieň a v súbehu s cestou III/5201 v lokalite Horné Ohrady a chodník v súbehu s cestou III/052026 a III/583 až po jestvujúci chodník z lokalít Nižné Ohrady - Zlieň a Horné Ohrady smerom do centra obce;
- h) realizovať obojstranný chodník v lokalite Nižné Ohrady - Zlieň pozdĺž navrhovanej komunikácie funkčnej triedy C2 po uvažovanú zástavbu,
- i) realizovať samostatné chodníky v lokalite Nižné Ohrady - Zlieň vedené pozdĺž vodných tokov, ktoré budú napojené na chodník vedený smerom do centra obce.
- j) realizovať jednostranný chodník v súbehu s cestou III/5201 v lokalite Horné Ohrady.
- k) realizovať chodník min. šírky 2,00 m v súbehu s cestou III/052025 a II/583 z lokalít Nižné Ohrady - Zlieň a Horné Ohrady smerom do centra.
- l) realizovať chodník popri ceste II/583 v celej dĺžke zastavaného územia obce (jadrové územie)

2) - Regulatívy v oblasti vodného hospodárstva

- a) Do r.2020 zväčšiť kapacity jednotlivých vodojemov nasledovne:
  - VDJ Belá – pridať 1x komoru 100 m³
  - VDJ Kubíková – pridať 1x komoru 50 m³
  - VDJ Nižné a Vyšné – pridať 1x komoru 100 m³
  - VDJ Bránica – objem vodojemu zvýšiť tak, aby celk. objem nádrží bol 200 m³
- b) Vo vyššie položených častiach navrhovaných území, kde nie možné dosiahnuť v mieste napojenia na vodovod hydrodynamický tlak 0,25 MPa (STN 75 5401) vybudovať automatické tlakové stanice (ATS). (zástavby v Kubíkovej)
- c) V miestach, kde je nerentabilné viesť vodovodnú sieť je možné zabezpečenie pitnej vody riešiť individuálne – vybudovaním vlastných vodných zdrojov.
- d) Nedostatočný vodný zdroj v Kamencoch riešiť:
  - rozšírením miestneho vodovodného systému (zabezpečenie vyššej výdatnosti vodného zdroja na $Q_{min} = 2,4 \text{ l.s}^{-1}$)
  - rozšírením kapacity VZ SKV Bela (predpoklad v rokoch 2013 – 2015)
  - prepojením SKV Bela na SKV Žilina.
  - pripojenie lokalít s vlastnými VZ na centrálnu časť obce t.j. na verejný vodovod v prevádzke SEVAK bude možné až po rozšírení kapacity VZ. Do doby rozšírenia kapacity VZ je potrebné riešiť intenzifikáciu vlastných zdrojov alebo rozšírenie kapacity z miestnych zdrojov v príslušnej oblasti
- e) Trasy kanalizácií viesť v telese komunikácií.
- f) Splaškové odpadové vody od všetkých nehnuteľností odvádzať do splaškovej kanalizácie resp. do jej vybudovania ich akumulovať v žumpách s následným vývozom, alebo čistiť v lokálnych ČOV a vyčistené OV vypúšťať do recipientov.
- g) Po vybudovaní splaškovej kanalizácie prepojiť domové žumpy na kanalizáciu.
- h) Vody z povrchového odtoku (z jednotlivých nehnuteľností a komunikácie) odvádzať dažďovou kanalizáciou s vyústením do miestneho recipientu.

3) - regulatívy v oblasti elektrickej energie

- a) Akceptovať navrhovanú sieť 22 kV vedení vrátane do zeme navrhovaných náhrad a demontáží vedení a rozvodov, umiestnenia a rekonštrukcie trafostaníc
- b) Pre sústredenú zástavbu v jadrovom území sekundárnu sieť riešiť jednoduchou mrežovou sieťou napájanou aspoň s dvoch strán, zástavbu v rozptyle vzdušnou sieťou. Neuvažovať s ďalším rozširovaním elektrický vykurovaných bytov

- c) *Dodržať ochranné pásma v zmysle zákona č. 656 / 2004 Z.z.*
- d) *V súlade s ustanoveniami § zákona č. 543/2002 Z.z. pri rekonštrukcii a výstavbe vzdušných VN vedení použiť také technické opatrenia, ktoré bráni usmrčovaniu vtákov*

4) - V oblasti plynofikácie

- a) *Prehodnotenie plynárenskej sústavy s ohľadom na nárast odberov zemného plynu odbornou organizáciou, čo bude doložené hydraulickým prepočtom*
- b) *Rešpektovať návrh na plynofikáciu plánovanej výstavby IBV, objektov voľného a viazaného cestovného ruchu*
- c) *Zemný plyn používať komplexne pre zabezpečenie vykurovania, prípravu TÚV a varenia*
- d) *S plynofikáciou miestnej časti Kubíková neuvažovať*
- e) *Plynofikácia obce sa ponecháva v dvoch tlakových hladinách STL 0,1 MPa a NTL 2,0 kPa, pričom NTL sieť sa neodporučí ďalej rozširovať*
- f) *STL rozvod si vyžaduje u odberateľov inštaláciu regulátorov tlaku STL/NTL*
- g) *Dodržať ochranné pásma v zmysle zákona č. 656/ 2004 Z.z.*

5) - V oblasti teplofikácie

- a) *Potreby tepla riešiť naďalej decentralizovaným systémom vo vlastných alebo združených zdrojov tepla s využívaním zemného plynu, elektrickej energie a dreveného odpadu. Pre potrebu teplej úžitkovej vody sa doporučuje využívanie slnečnej energie slnečnými kolektormi.*
- b) *Navrhuje sa podpora všetkých aktivít na výrobu tepla z netradičných zdrojov energií (biomasa, bioplyn, drevený odpad, tepelné čerpadla)*

6) - V oblasti pôšt a elektronických komunikačných sietí

- a) *Rozšíriť služby poštovej prevádzky*
- b) *Rozšíriť kapacitu digitálnej ústredne na predpokladaný počet 650 vývodných párov a rozšírenie portfólia služieb o dátové služby v danom území*
- c) *Rozšíriť miestnu telekomunikačnú sieť do navrhovaných rozvojových území, súčasnú vzdušnú sieť postupne nahradzovať káblovým rozvodom zemou*
- d) *Rozšíriť rozvod miestneho rozhlasu do navrhovaných rozvojových území*
- e) *Rešpektovať kable diaľkovej siete v riešenom území*

Článok 8

Zásady a regulatívy na zachovanie kultúrno-historických hodnôt, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability vrátane plôch zelene

1) Zásady a regulatívy pre ochranu kultúrno-historických hodnôt

- a) *Chrániť a udržiavať stavebno-technický stav rímskokatolíckeho kostola*
- b) *Chrániť a udržiavať stavebno-technický stav „Božích múk“*
- c) *Vytvoriť estetické okolie kostola*
- d) *Rešpektovať objekt fary s okolím*
- e) *Kultúrny dom prebudovať na estetický a architektonicky čistý objekt plniaci reprezentačnú funkciu*
- f) *Najstaršiu časť zástavby (drevenice) obce zachovať v pôvodnej pôdorysnej stope*
- g) *Revitalizovať súbor historickej zástavby a zvýrazniť tak obecnú identitu*

- h) V prípade, že v rámci stavebnej činnosti týkajúcej sa líniových stavieb predpokladajúcich zemné práce, z dôvodu možnosti odhalenia neznámych archeologických lokalít je potrebné ohlásenie archeologického nálezu podľa ustanovenia § 40 Zákona č. 49/2002 Z. z. a § 127 Stavebného zákona,
- i) Pri realizácii líniových a veľkoplošných stavieb osloviť v príslušnom územnom a stavebnom konaní Krajský pamiatkový úrad.
- j) Pri obnove, rekonštrukcii a akejkoľvek inej stavebnej činnosti na objektoch národných kultúrnych pamiatok je potrebné rešpektovať ustanovenia § 32, Zákona č. 49/2002 Z. z.

2) Zásady a regulatívy pre ochranu a využívanie prírodných hodnôt a prvkov RÚSES

- a) Pri realizácii stavebných prác dodržať ustanovenia zákona č. 543 Z.z. z 25. júna 2002 o ochrane prírody a krajiny najmä § 4 všeobecná ochrana rastlín a živočíchov a § 6 ochrana biotopov
- b) V rámci ďalších stupňov povoľovania stavieb a zásahov do krajiny (územné konanie) vykonať inventarizáciu drevín určených na výrubu.
- c) Inventarizáciu biotopov európskeho a národného významu vykonať podľa vyhlášky MŽP SR č.24/2003 Z.z. a na základe zistených podkladov navrhnúť v zmysle ustanovení §6 zákona č. 543/2002 Z.z. náhradné revitalizačné opatrenia.
- d) Ako plochy náhradnej výsadby je treba uprednostniť plochy v rámci revitalizácie brehových spoločenstiev. Pri návrhu druhového zloženia v zmysle ustanovení §7 zákona č. 543/2002 Z.z. uprednostniť miestne druhy drevín
- e) V súlade s ustanoveniami §4 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, preložky vzdušných vedení riešiť káblovým vedením, alternatívne pri výstavbe vzdušných vedení použiť také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov
- f) Pred realizáciou lôžkových kapacít, športovej a rekreačnej vybavenosti ako i iných investícií do územia osobitne chránených podľa zákona o ochrane prírody 543/02 Z.z. posúdiť vplyv tejto investície podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č.24.2005 Z.z., pokiaľ príslušný orgán Štátnej správy nerozhodne inak.
- g) Pri umiestňovaní navrhovaných stavieb, resp. iných navrhovaných aktivít v blízkosti tokov, tieto umiestňovať tak, aby sa nezasiahlo do existujúcej sprievodnej zelene, resp. brehov toku, vždy ponechať priestor v šírke minimálne 6 metrov od toku, ktorý bude zazelenený domácimi druhmi drevín typickými pre tento biotop /napr. vrbá, jelša/.
- f) Rešpektovať fakt, že Belá je súčasťou sústavy navrhovaných chránených vtáčích území a že koridor rieky Varínky (SKUEV0221) a Malá Fatra sú súčasťou navrhovaných území Európskeho významu (SKUEV0252).
- h) V záujme neumiestňovania aktivít do územia európskeho významu rešpektovať zoznam parciel, ktoré sú jeho súčasťou. Týka sa to území v priestore odbočky na Zlieň, Kubíkovú a oproti dvoru RD Terchová. Parcely ÚEV Varínka (SKUEV0221) v k. ú. Bela podľa Výnosu MŽP SR č. 3/2004 - 5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu: 13362, 13366/34/1, 13366/34/2, 13366/76, 13376-časť, 13378, 13379, 13380, 2275/1, 2275/3, 4376/12, 4376/13, 4376/14, 4376/15, 4376/16, 4376/17-časť, 4376/21, 4376/22, 4376/24,4376/25, 4376/26, 4376/27, 4376/28, 4376/29, 4376/30/1, 4376/30/2, 4376/31/1, 4376/31/2, 4376/32, 4376/33, 4376/34, 4376/35, 4376/36, 4376/37, 4376/38, 4376/39/1, 4376/39/2, 4376/41, 4376/42, 4376/43, 4376/44, 4376/45, 4376/46, 4376/47, 4376/48, 4376/49, 4376/50, 4376/51, 4376/52, 4376/53/1, 4376/53/2, 4376/54, 4376/56, 4376/57, 4376/ 58, 4376/59, 4376/60, 4376/61, 4376/62, 4376/63, 4376/64, 4376/65, 4376/66, 4376/67, 4377/1, 4377/2, 8445/ 1, 8445/2, 8445/3, 8445/5, 8445/7, 8509/1, 8856/1

- i) Hranice území európskeho významu treba rešpektovať a nezasahovať do tohto územia výstavbou ani výrubmi a zmenami toku. Protipovodňové opatrenia riešiť výstavbou hrádzi a polderov zarastených lužným lesom, bez priamych zásahov do toku
- j) V prípade výstavby v okolí Varínky je potrebné zachovať jestvujúce brehové spoločenstvá, najmä lužné lesy či už tvorené jelšou a jaseňom alebo porasty vrb. Nezasahovať do brehov vodného toku. Tak isto zachovať sprievodné líniové porasty pozdĺž Varínky.
- k) Rešpektovať ostatné ekologicky hodnotné územia a zásahy v týchto územiach konzultovať so ŠOP SR:
- l) Rešpektovať, že územie katastra Belej z hľadiska ochrany prírody na základe legislatívnej ochrany vyplývajúcej zo zákona 543 z 25.júna 2002 O ochrane prírody a krajiny patrí do 2° ochrany – ochranné pásmo NP Malá Fatra a 3° ochrany NP Malá Fatra – Krivánska časť.
- m) Rešpektovať genofodové lokality v zmysle nasledujúcej tabuľky

aktualizované číslo	pôvod .číslo	názov	charakteristika
ZA 14	31.	Panské Zliene	Lúčne a pasienkové biotopy s prirodzeným druhovým zložením, mokradami a s výskytom ohrozených druhov rastlín
ZA 16	nová	Kubíková, mokrade pri Kocinách	Mokradné spoločenstvá s vysokou hladinou podzemnej vody, výskytom chránených druhov rastlín z čeľade Orchidaceae, svahové penovcové prameniská s <i>Pinguicula vulgaris</i> .
ZA 17	33. 34. zlúčené	Okrúhlica Mravečník	Zachovalé lesné i nelesné rastlinné spoločenstvá, svahové prameniská. Výskyt ohrozených druhov rastlín (Chrtek, Chrtková-Žertová 1967)
ZA 22	83.	Varínka pri Stráži	Pionierske spoločenstvá na nivných náplavách, podhorské vrbiny s dominantnou <i>Salix purpurea</i> a <i>S. elegnos</i> , <i>Calamintha acinos</i> (Chrtek, Chrtková – Žertová 1967) Výskyt <i>Myricaria germanica</i> nepotvrdený.
ZA 23	nová	Varínka, pri ústí Bránice	Komplex zachovaných biotopov kotlinovej vegetácie – zvyšok dubo-hrabín (hraby, drieň), zachovaný lužný jaseňovo-jelšový les, meander Varínky so štrkovými lavicami, penovcové prameniská s chránenými druhmi rastlín.
ZA 24	nová	Belá, Mažgutovci – Belovci	Tradične obhospodarované lúčne spoločenstvá s vysokou diverzitou druhov, výskytom chránených druhov rastlín, slatiny s vysokým obsahom báz s <i>Primula farinosa</i> .
ZA 25	nová	Nížné Kamence, Chotárne	Lúky na terasách so zachovaným tradičným spôsobom obhospodarovania a výskytom chránených druhov rastlín.

- g) Rešpektovať maloplošné chránené územie NPR Tiesňavy (č.451, 5° ochrany) – pestré skalné spoločenstvá s výskytom ohrozených druhov rastlín
- h) Rešpektovať maloplošné chránené územie NPR Veľká Bránica (č.465, 5° ochrany) – zachovalé z časti pralesovité lesné porasty bukového až smrekového stupňa s prevahou bukových jedľovín
- i) Rešpektovať maloplošné chránené územie NPR Prípor – lesné spoločenstvá na vápniťom i kremencovom podloží so zachovalou výškovou stupňovitou od jedľovobukového až po kosodrevinový vegetačný stupeň
- j) Rešpektovať maloplošné chránené územie NPR Suchý – prirodzené lesné spoločenstvá pralesovitého rázu, jedľovobučiny až smrečiny s prechodom do kosodreviny a alpských lúk. Výskyt ohrozených druhov fauny a flóry.
- k) Rešpektovať biocentrá v katastri obce Belá v zmysle nasledujúcej tabuľky:

Názov	Kategória	Geomorfologická jednotka	Charakteristika
Krivánska Fatra	biosférické Bbc	Krivánska Fatra	zahrňuje nadregionálne biocentrá Tiesňavy, Krivé, Starý hrad, Rozsutec, Chleb, Prípor, Suchý a regionálne biocentrum Veľká Bránica
Tiesňavy	nadregionálne	Krivánska Fatra	pestré skalné a bylinné spoločenstvá, rokliny, ohrozené druhy rastlín a živočíchov
Krivé	nadregionálne	Krivánska Fatra	prírodné bukové porasty a zmiešané sutinové lesy

			s dubom zimným
Veľká Bránica	regionálne	Krivánska Fatra	zachovalé pralesovité lesné porasty bukového až smrekového stupňa s prevahou jedlín a javorín s prechodom do kosodreviny a alpínskych lúk

- l) Rešpektovať terestrický biokoridor regionálneho významu. prechádzajúci okrajom NP Malá Fatra a hydrický biokoridor regionálneho významu v trase Varínky.
- m) Rešpektovať biokoridory miestneho významu v trasách potokov.
- n) Na plochách, ktoré nie sú určené na zástavbu a poľnohospodárske a rekreačné využitie, vylúčiť devastáčne zásahy, ktoré by mohli spôsobiť zhoršenie existenčných podmienok a biotickej integrity rastlín a živočíchov týchto ekosystémov

3) Zásahy do vodných tokov

- a) Zásahy do vodných tokov realizovať iba v častiach, kde hrozí riziko pôdnej erózie a vybreženia v rámci zastavaného územia :
- b) Regulačné opatrenia realizovať v polohách definovaných podrobnými projektmi pre ochranu územia pred povodňami a v súlade s funkciou riečneho ekosystému,
- c) Regulované časti brehov z lomového kameňa,
- d) Dno prirodzeného charakteru, bez aplikácie priečných stupňov,
- e) Pri umiestňovaní navrhovaných stavieb, resp. iných navrhovaných aktivít v blízkosti tokov, tieto umiestňovať tak, aby sa nezasiahlo do existujúcej sprievodnej zelene, resp. brehov toku, vždy ponechať priestor v šírke minimálne 6 metrov od toku. Priestor môže byť zazelenený domácimi druhmi drevín typickými pre tento biotop /napr. vrbá, jelša/.
- f) Minimálne 1 krát ročne realizovať obhliadku stavu vodných tokov v obci za účasti odborne spôsobilej osoby
- g) Pri stavebných aktivitách rešpektovať hranice ÚEV Varínka

Článok 9

Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie

1) - V oblasti odpadového hospodárstva

- a) Pokračovať v nastúpenom trende zberu a likvidácie odpadov v obci - separovaný zber, zber nebezpečného odpadu (v súčasnosti pre tento účel slúži zberný a dotriedňovací dvor).
- b) Zriadiť a prevádzkovať obecné kompostovisko.
- c) V pravidelných intervaloch monitorovať územie obce s cieľom odhaľovania drobných skládok odpadov a realizovať nápravné opatrenia v zmysle platnej legislatívy (pokuty)
- d) Reagovať na vývoj situácie s odpadmi a ich vzťah k jednotlivým zložkám životného prostredia z pohľadu najaktuálnejšej legislatívy.
- e) Zabezpečiť 2x ročne zber nebezpečných zložiek KO (vyradené elektrické a elektronické zariadenia z domácností, opotrebované olovené batérie, odpadové oleje, staré lieky, príp. iné) tak, aby dátum a miesto zberu týchto odpadov bolo včas oznámené v každej domácnosti obce.
- f) Zabezpečiť 2x ročne zber veľkoobjemového odpadu (vyradený nábytok, pneumatiky, a pod.) tak, aby dátum a miesto zberu týchto odpadov bolo včas oznámené v každej domácnosti obce.

- g) Zabezpečiť vhodnou formou, aby biologicky rozložiteľné odpady z domácností obyvatelia kompostovali na vlastnom pozemku (domáce kompostoviská, hnojiská od hospodárskych zvierat).

2) - V oblasti ochrany vôd

- a) Rešpektovať existujúce známe vodné pramene ako alternatívne potenciálne vodné zdroje pre zásobovanie pitnou vodou celého resp. podstatnej časti katastrálneho územia obce Belá,
b) Realizovať zachytávanie a likvidáciu odpadových vôd z dvora PD Terchová a farmy Zlieň v zmysle platnej legislatívy
c) Dbieť na ekologicky šetrné resp. chemicky vhodné aplikovanie priemyselných hnojív na obhospodarovanom území s cieľom ochrany podzemných vôd,
d) Pre úseky vodných tokov v rámci existujúcich ako i navrhovaných urbanizovaných území s negatívnymi dôsledkami erozívnej činnosti (hl. Varínka) spracovať projektovú dokumentáciu na zabránenie erózií a následne realizovať navrhnuté opatrenia na tokoch

3) - V oblasti ochrany pôdy

- a) Udržať súčasný rozsah odvodnených území v extravilánových polohách obce,
b) Dbieť na ekologicky šetrné resp. chemicky vhodné aplikovanie priemyselných hnojív na obhospodarovanom území s cieľom ochrany pôdy
c) Na lesnej pôde hospodáriť so zreteľom na ochranu druhov najmä fauny, viažucej sa na túto oblasť, pri ťažobnej činnosti rešpektovať záujmy ochrany prírody a krajiny (najmä biocentrá), vytvárať optimálne podmienky pre pokojný život týchto druhov (stanovištia), ponechať v týchto priestoroch dostatočný počet starých (aj odumretých) stromov v závislosti na omitocenózach a ďalších špecifických podmienkach,
d) V lesných komplexoch s inou funkciou (lesy ochranné) striktné dodržiavať platnú legislatívu
e) V odľahlejších polohách, kde sa prestalo (prestane) hospodáriť ponechať prirodzený sukcesný proces, monitorovať súčasný stav, zabrániť ďalšiemu postupu procesu – ťažšie dostupné a intenzívne nevyužívané trvalé trávne porasty najmä vo vrcholových polohách periodicky vykášať pre potreby zabránenia postupu sukcesného procesu, ale najmä zmarenia zárodku vzniku rýchleho odtoku vôd z prívalových dažďov (dažďom uľahnutá vysoká tráva zabraňuje dostatočnému vsaku, urýchľuje a zintenzivňuje povrchový odtok – vznik záplav),
f) Užívanie poľnohospodárskej pôdy realizovať hlavne formu lúčnopasienkárskoho obhospodarovania,
g) Pri pasení hospodárskych zvierat dbať na kategórie a veľkosť stád v náväznosti na veľkosť (rozlohu) a výživnosť pasienkov)
h) v prípade zaberania poľnohospodárskej pôdy pod zástavbu informovať o tom Roľnícke družstvo Terchová v dostatočnom predstihu (min. 2 roky)

4) - V oblasti ochrany ovzdušia

- a) Doplniť plynofikáciu zástavby rodinných domov, bytov, občianskej vybavenosti a prevádzok
b) Povoľiť aj vykurovanie s ekologickým spaľovaním zbytkov drevnej hmoty pyrolyznými procesmi (už dnes v prevádzke rodinných domov).
c) na zníženie hladiny hluku nepovoľovať hlučné prevádzky v obytnom území a monitorovať existujúce prevádzky v zmysle platnej legislatívy
d) Dbieť na znižovanie zápachu z chovu domácich zvierat
e) Dbieť na znižovanie exhalátov v obytnom území na úroveň emisií zodpovedajúcich príslušným predpisom pre obytné územia.

- d) *Navrhovanie peších trás, bezpečných prechodov pre chodcov a cyklistov, cyklistických trás, odstránenie líniových a bodových závad bude jedným z prvých predpokladov zlepšenia kvality životného prostredia v obci.*
- e) *výsadba zelene aj okolo miestnych komunikácií*
- f) *dodržiavať organizačné opatrenia:*
  - *udržiavanie čistoty a ozelenenie verejných priestorov*
  - *úprava a údržba povrchov prašných komunikácií*

Článok 10

Vymedzenie zastavaného územia obce

1) Výsledné zastavané územie

severná hranica – začína na západnom konci záhrad rodinných domov pri ceste II/583 a kopíruje oplotenia rodinných domov paralelne s južným okrajom cesty II/583 až po východný okraj oplotení rodinných domov pri styku s cestou II/583, ďalej pokračuje pozdĺž cesty II/583 a potom prechádza paralelne s južným okrajom Varínky, v severovýchodnom cípe parcely obecného podniku prechádza cez Varínku a so severu obaľuje navrhovanú zástavbu v lokalitách Nižné Ohrady, Zlieň a Horné Ohrady

Západná hranica začína západným okrajom navrhovanej zástavby Fľaky, prechádza južne k cintorínu a ďalej kopíruje západné strany oplotení rodinných domov a navrhované plochy IBV, prechádza paralelne s potokom Nigrob a končí pri trafostanici na juhu obce.

Južná hranica prvá časť južnej hranice začína pri trafostanici na juhu obce a prechádza v smere západ-východ kolmo cez hlavnú zbernú komunikáciu (sever-juh) k Belskému potoku. Druhá časť južnej hranice začína na konci východnej hranice pri ceste II/583 a v smere na juhovýchod kopíruje južné okraje oplotení rodinných domov, navrhovanej bytovej zástavby (hospodárskeho dvora), priemyslu a prechádza cez cestu II/583 kde sa napája na južnú obalovú krivku navrhovanej zástavby v lokalitách Nižné a Horné Ohrady paralelnú so severným okrajom Varínky.

Východná hranica začína pri Belskom potoku, pokračuje jeho západným okrajom až skoro k miestu kde sa potok stretáva s hlavnou severo-južnou komunikačnou osou a ďalej prechádza južným a východným okrajom oplotení rodinných domov až k ceste II/583,

Grafické vymedzenie zastavaného územia je vo výkresovej časti ÚPN.

Článok 11

1) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

Veľkoplošné a maloplošné chránené územia, územia európskeho významu a genofondové lokality sú označené vo výkresovej časti dokumentácie

(1) Veľkoplošné chránené územia:

NP Malá Fatra

(III. stupeň ochrany)

Ochranné pásmo NP Malá Fatra

(II. stupeň ochrany)

Malá Fatra a časť územia obce Belá je súčasťou sústavy navrhovaných chránených vtáčích území SKCHVÚ 013 a koridor rieky Varínky (SKUEV0221) a Malá Fatra (SKUEV0252).sú súčasťou navrhovaných území Európskeho významu

(2) Maloplošné chránené územia:

- a) - NPR Tiesňavy (č.451, V° ochrany) – pestré skalné spoločenstvá s výskytom ohrozených druhov rastlín
- b) - NPR Veľká Bránica (č.465, V° ochrany) – zachovalé z časti pralesovité lesné porasty bukoveho až smrekoveho stupňa s prevahou bukových jedľovín
- c) – NPR Prípor (V° ochrany) – lesné spoločenstvá na vápniťom i kremencovom podloží so zachovalou výškovou stupňovitosťou od jedľovobukoveho až po kosodrevinový vegetačný stupeň

(3) Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov

- d) Ochranné pásma vodárenských zdrojov, §32 zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) Vodárenský zdroj Frankovia 1,2 ,3

(4) Pásma ochrany vodohospodárskych zariadení

- a) Verejné vodovody a verejné kanalizácie, §19 zákona č.442/2002 Z.z.
Pásma ochrany sú v zmysle zákona č.442/2002 Z.z. vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného a kanalizačného potrubia na obidve strany :
  - 1,5 m pri verejnom vodovode a kanalizácii do priemeru 500 mm
  - 2,5 m pri verejnom vodovode a kanalizácii nad priemer 500 mm

(5) Oprávnenia pri správe vodných tokov, §49 zákona č.364/2004 Z.z.

Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca toku využívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie sú pri vodohospodársky významnom toku Varínka pozemky do 10m od brehovej čiary; pri ostatných drobných tokoch v katastrálnom území obce Belá pozemky do 5m od brehovej čiary.

(6) V zmysle zákona č. 656/2004 je potrebné rešpektovať ochranné pásma elektrických vedení od krajných vodičov na každú stranu, resp. od zariadení :

- a) § 36, odsek (2) pre vodiče od 1 kV do 35 kV vrátane
  - pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m
  - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m
  - pre zavesené káblové vedenie 1 m
  - pre 110 kV vedenie 15 m
  - pre 220 kV vedenie 20 m
  - pre 400 kV vedenie 25 m
- b) § 36, odsek (9) pre elektrické stanice vonkajšieho prevedenia
  - pre 110 kV stanicu 30 m od oplotenia pozemku
  - pre trafostanicu 22/0,4 kV 10 m od konštrukcie
- c) § 36, odsek (4) – v ochrannom pásme a pod vedením je zakázané
  - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
  - pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča
  - uskladňovať ľahko výbušné a horľavé látky
  - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb, majetku, elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy

- (7) **Ochranné a bezpečnostné pásma plynovodov dotknuté v území (podľa zákona 656/2004 Z.z.) :**
- a) **Ochranné pásmo na účely tohto zákona je priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je :**
- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
  - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201mm do 500 mm
  - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
  - 8 m pre technologické objekty
- b) **Bezpečnostné pásmo - sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je :**
- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
  - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
  - 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch.
- (8) **Pri súbehu viacerých vedení technickej infraštruktúry rešpektovať ustanovenia STN 73 6005 – Priestorová úprava vedení technickej infraštruktúry.**
- (9) **Ochranné pásma podľa zákona o pozemných komunikáciách (Cestný zákon) je potrebné rešpektovať na ochranu ciest a premávky na nich mimo územia zastavaného, alebo územia určeného na súvislé zastavanie :**
- a) **pri cestách II. triedy 25 m od osi vozovky na obe strany cesty**
- e) **pri cestách III. triedy 20 m od osi vozovky na obe strany cesty**
- (11) **Ochranné pásma lanových dráh je v zmysle zákona č. 164/1996 Z.z. o dráhach**
- a) **ochranné pásmo vlekov určené vzdialenosťou 2,5 m na každú stranu od osi lyžiarskeho vleku.**
- Ochranné pásmo lanových dráh je vymedzené zvislými plochami 10 m od nosného lana. Obvod dráhy je vymedzený zvislými plochami vedenými 3 m od dopravného lana. Do obvodu dráhy nesmú zasahovať žiadne prekážky, ktoré by ohrozovali bezpečnosť dopravy.**
- (12) **Ochranné pásmo lesov – 50 metrov**
- (13) **Ochranné pásmo súčasného cintorína – 25 metrov**

Článok 12

Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonávanie a scel'ovanie pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny

1. *Plochy pre sceľovanie pozemkov, veľkoplošnú asanáciu území a chránené časti krajiny nie sú vymedzené. Sceľovanie pozemkov pre navrhované funkcie realizovať prirodzeným spôsobom – skupovaním od vlastníkov.*
2. *Plochy pre verejnoprospešné stavby tvoria väčšinou poľnohospodárske pôdy*
3. *Plochy pre VPS :*
  - a) *Stavby na monitorovanie stavu životného prostredia (prevzaté z aktualizácie ÚPN – VÚC Žilinského kraja) – plocha do 50 m², lokalizovaná v centrálnej časti obce.*
  - b) *Stavby súvisiace s plynofikáciou v okresoch Žilinského kraja (prevzaté zaktualizovaného ÚPN – VÚC Žilinského kraja) – plochy nie sú vymedzené, nakoľko sa bude jednať o podzemné vedenia. Na pozemkoch, ktoré budú využité pre tento účel môže byť zriadené vecné bremeno.*
  - c) *Prístavba, nadstavba a modernizácia objektu obecného úradu (na objekt služieb) - plocha do 500m²*
  - d) *Prístavba a modernizácia zdravotného strediska - plocha do 1000m²*
  - e) *Prístavba, nadstavba a modernizácia kultúrneho domu na polyfunkčný objekt (obecný úrad...) - plocha do 1000m²*
  - f) *Komplexná prestavba verejných priestranstiev: - plochy sú dislokované po celom zastavanom území*
  - g) *Preložka cesta II/583 a súvisiacich stavieb (protihlukové opatrenia ak budú potrebné) – plocha bude upresnená v podrobnejších dokumentáciách*
  - h) *Nové miestne komunikácie a chodníky a rekonštrukcia jestvujúcich miestnych komunikácií a chodníkov, vrátane nových mostov a lávok - plochy tvoria poľnohospodárske pozemky*
  - i) *Plochy statickej dopravy a rekonštrukcia existujúcich plôch statickej dopravy – plochy sú zväčša už zastavané*
  - j) *Rekonštrukcia verejného osvetlenia a MR a stavby nového verejného osvetlenia, MR a súvisiacich stavieb vrátane modernizácii technológii - plochy nie sú vymedzené, nakoľko sa bude jednať o podzemné vedenia. Na pozemkoch, ktoré budú využité pre tento účel bude zriadené vecné bremeno.*
  - k) *Sociálne byty resp. Prístrešia – plochy pri hospodárskom dvore do 1,5 ha*
  - l) *Dostavba, nadstavba modernizácia objektov základnej školy a ZUŠ Nižné Kamence plochy tvoria pozemky obce*
  - m) *Dostavba a modernizácia areálu materskej školy - plochy tvoria pozemky obce*
  - n) *Plynofikácia obce a súvisiace stavby (pokračovanie) - plochy nie sú vymedzené, nakoľko sa bude jednať o podzemné vedenia. Na pozemkoch, ktoré budú využité pre tento účel bude zriadené vecné bremeno.*
  - o) *Celoobecný vodovod a súvisiace stavby a rekonštrukcia jestvujúceho vodovodného systému v ústredí a v miestnych častiach - plochy nie sú vymedzené, nakoľko sa bude jednať o podzemné vedenia. Na pozemkoch, ktoré budú využité pre tento účel bude zriadené vecné bremeno.*
  - p) *Celoobecná kanalizácia a súvisiace stavby vrátane kanalizačného zberača - plochy nie sú vymedzené, nakoľko sa bude jednať o podzemné vedenia. Na pozemkoch, ktoré budú využité pre tento účel bude zriadené vecné bremeno.*
  - q) *Dostavba športového areálu - záber si vyžiada plochy do 1,2 ha*
  - r) *Lokálne športoviská – plochy dislokované po obci, rozsah plôch bude upresnený podľa podrobnejších dokumentácii*
  - s) *Lyžiarske trasy, plochy a súvisiace zariadenia – nevyžadujú si veľké trvalo zabraté plochy, jedná sa skôr o športovo rekreačné využitie poľnohospodárskych plôch*
  - t) *Rekonštrukcia mostov, brehov vodných tokov, vodných tokov – nevyžadujú zábery nových plôch, budú riešené v existujúcich koridoroch a plochách*
  - u) *Protipovodňové úpravy – plochy týchto úprav budú upresnené podľa podrobnejších projektových dokumentácii*
  - v) *Dažďová kanalizácia - nevyžadujú sa zábery nových plôch, budú riešené v existujúcich koridoroch a plochách a na nových pozemkoch sa bude jednať o podzemné vedenia*

- w) Telekomunikačné zariadenia a siete - nevyžadujú sa zábery, iba obmedzenia s ochranného pásma
- x) Stavby nových trás NN vedení a trafostaníc a rekonštrukcia jestvujúcich elektrických zariadení - nevyžadujú si veľké trvalo zabraté plochy, jedná sa iba o obmedzenia s ochranného pásma
- y) Kompostovisko – vyžiada si záber plôch podľa zvolenej technológie kompostovania, obmedziť do 2000 m²

Článok 13

Určenie časti obce pre ktoré je potrebné obstarat' územný plán zóny

1. Pre žiadne časti územia obce Belá nie je potrebné spracovať ÚPN – Z.
2. Pre centrum obce je potrebné vypracovať urbanistickú štúdiu, ktorá prehľbí návrh formovania urbanistických priestorov z architektonického hľadiska .

ČASŤ TRETIA

Verejnoprospešné stavby

Článok 14

Zoznam verejnoprospešných stavieb

3. Stavby na monitorovanie stavu životného prostredia (prevzaté z aktualizácie ÚPN – VÚC Žilinského kraja)
4. Stavby súvisiace s plynofikáciou v okresoch Žilinského kraja (prevzaté zaktualizovaného ÚPN – VÚC Žilinského kraja)
5. Prístavba, nadstavba a modernizácia objektu obecného úradu (na objekt služieb)
6. Prístavba a modernizácia zdravotného strediska
7. Prístavba, nadstavba a modernizácia kultúrneho domu na polyfunkčný objekt (obecný úrad...)
8. Komplexná prestavba verejných priestranstiev:
  - Pešia zóna a oddychová zóna (centrum)
  - Autobusové čakárne a ich okolie vrátane samostatných zast. pruhov
  - Turistické a miestne odpočívadlá
  - Okolie Kultúrneho domu
  - Okolie viacbytových domov
9. Preložka cesta II/583 a súvisiacich stavieb (protihlukové opatrenia ak budú potrebné)
10. Nové miestne komunikácie a chodníky a rekonštrukcia jestvujúcich miestnych komunikácií a chodníkov, vrátane nových mostov a lávok
11. Plochy statickej dopravy a rekonštrukcia existujúcich plôch statickej dopravy
12. Rekonštrukcia verejného osvetlenia a MR a stavby nového verejného osvetlenia, MR a súvisiacich stavieb vrátane modernizácii technológii
13. Sociálne byty resp. Prístrešia
14. Dostavba, nadstavba modernizácia objektov základnej školy a ZUŠ Nižné Kamence
15. Dostavba a modernizácia areálu materskej školy

16. *Plynofikácia obce a súvisiace stavby (pokračovanie)*
17. *Celoobecný vodovod a súvisiace stavby a rekonštrukcia jestvujúceho vodovodného systému v ústredí a v miestnych častiach*
18. *Celoobecná kanalizácia, miestne ČOV a súvisiace stavby vrátane kanalizačného zberača*
19. *Dostavba športového areálu*
20. *Lokálne športoviská*
21. *Lyžiarske trasy, plochy a súvisiace zariadenia*
22. *Rekonštrukcia mostov, brehov vodných tokov, vodných tokov*
23. *Protipovodňové úpravy*
24. *Dažďová kanalizácia*
25. *Telekomunikačné zariadenia a siete*
26. *Stavby nových trás NN vedení a trafostaníc a rekonštrukcia jestvujúcich elektrických zariadení.*
27. *Kompostovisko*

Článok 15

Schéma záväzných častí a verejnoprospešných stavieb

Vid' príloha.

C) DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

a.1) Hranica Chráneného vtáčieho územia Malá Fatra

a.1.1) Vonkajšia hranica

Hranica Chráneného vtáčieho územia Malá Fatra začína na LHC Varín pri chatovej osade Pod Jedľovinou. Hranicou NP Malá Fatra z východu a z juhu obchádza okrajom lesných porastov spomínanú chatovú osadu, pokračuje juhozápadným a severozápadným smerom okrajom lesných porastov. Opúšťa hranicu NP Malá Fatra, pokračuje severozápadným smerom po poľnej ceste, prechádza popod elektrické vedenie 2x 400kV Varín - Sučany, pričom 50 metrov za ním opúšťa poľnú cestu a mení smer na južný. Prechádza týmto smerom po trase elektrického vedenia, pokračuje ponad južný okraj lomu v Nezbudskej Lúčke, nadväzuje na poľnú cestu a pokračuje juhovýchodným smerom až k osade Starý Majer. Tu znovu nadväzuje na hranicu NP Malá Fatra, pokračuje okrajom lesných porastov okolo severného, východného a južného okraja osady a okrajom lesných porastov okolo lokality Háj pokračuje západným a východným smerom až po cestu vedúcu do Hradskej doliny. Tu mení v ostrom uhle smer na západný a pokračuje spomínanou komunikáciou smerom do obce Nezbudská Lúčka. Prechádza popod dva železničné mosty, za nimi opúšťa spomínanú cestu a pokračuje západným a severným smerom kopírujúc pravú stranu koryta rieky Váh až do vzdialenosti 50 metrov od južného okraja kompy medzi Nezbudskou Lúčkou a Strečnom. V tomto mieste križuje rieku Váh, cestu I. triedy medzi Žilinou a Martinom a južným okrajom obce Strečno pokračuje západným smerom na LHC Turie až na hrebeň Plešiny, kótu Kosová (741), odtiaľ rozhraním k.ú. Stráňavy a k.ú. Strečno južným smerom až na cestu do kameňolomu LO Stráňavy, odtiaľ ďalej na pomník I. čsl.armádneho zboru. Tu mení smer na severozápadný a v priamke pokračuje až na styk s lomom, kde znovu mení smer na juhozápadný, pokračuje okrajom lesných porastov dolinkou v lokalite Miklová, v lokalite Za Polomom a južnou stranou okraja lesných porastov severne od objektu chaty až na styk s lesnou cestou Stráňavy – Strečno, po ktorej pokračuje severozápadným smerom až na lokalitu Pod Polomom. Tu mení smer na západný a okrajom lesných porastov severne od lokality Borsušie prechádza až na južný okraj obce Višňové. Pretína vodný tok Višňovský potok a pokračuje západným smerom okrajom lesných porastov až k vodnému toku Turský potok, obchádza obec Turie proti prúdu vodného toku až k vodojemom, tu pretína lesnú cestu do Turskej doliny a pokračuje okrajmi lesných porastov severozápadným smerom k obci. Mení smer na juhozápadný a južným okrajom Lomu Turie a okrajmi lesných porastov pokračuje na západný okraj lokality Tatry. Tu opúšťa okraj lesných porastov, prechádza na poľnú cestu a ňou pokračuje v dĺžke 550 metrov severozápadným smerom na križovatku poľných ciest, mení smer na juhozápadný a pokračuje poľnou cestou až k styku s lesnou cestou vedúcou na lokalitu Čistiny. Pretína lesnú cestu a pokračuje bočnou dolinkou juhozápadným smerom, okrajom krovitých medzí až na rozhranie k.ú. Turie a k.ú. Poluvsie nad Rajčankou, kde nadväzuje na Potok Medzihorská. Pokračuje proti prúdu vodného toku až pod juhovýchodný okraj obce Poluvsie. Tu opúšťa vodný tok a pokračuje južným smerom okrajmi krovitých porastov až na styk s lesnou cestou vedúcou do Medzihorskej doliny a na rozhranie k.ú. Poluvsie nad Rajčankou a k.ú. Stránske. Tu mení smer na severozápadný a pokračuje pozdĺž vodného toku a neskôr poľnou cestou k juhovýchodnému okraju RD Stránske. Tu mení smer na južný a pokračuje až na styk s lesnou cestou vedúcou z Kuneradu do Medzihorskej doliny na severnom okraji lesných porastov nad lokalitou Malý Žiar. Odtiaľ pokračuje južným smerom po ceste, východným okrajom lesnej škôlky, západným a južným okrajom lokality Kozie chrby, z juhu obchádza objekt Lesovňa Stráňanka a juhozápadným smerom okrajmi lesných porastov pokračuje až k južnému okraju obce Kunerad. Pretína vodný tok a cestu a okrajmi lesných porastov juhozápadným smerom pokračuje až na rozhranie k.ú. Kunerad a k.ú. Kamenná Poruba. Mení smer na severozápadný a pokračuje poľnou cestou rozhraním uvedených k.ú. až k východnému okraju

obce Kamenná Poruba, mení smer na južný, neskôr severný, pričom obchádza obec jej východným a západným okrajom. Pokračuje juhozápadným smerom poľnohospodárskou krajinou až na styk so štátnou cestou Kamenná Poruba – Rajec. Vede po nej až na križovatku ciest, kde mení smer na južný. Odtiaľ vedie až po severný okraj obce Ďurčiná, tu nadväzuje na vodný tok Rybná a pokračuje proti prúdu vodného toku a ďalej poľnou cestou popri východnom okraji obce Ďurčiná, obchádza obec z juhu až na styk s cestou z Ďurčinej do Rajeckej Lesnej a pokračuje ňou na rozhranie k.ú. Ďurčiná a k.ú. Rajecká Lesná. Tu mení smer na južný, obchádza obec Rajecká Lesná z južnej strany, pokračuje krovitými okrajmi juhozápadným smerom až na styk s potokom Rybná. Odtiaľto vedie po prúde vodného toku až na styk so štátnou cestou Rajec – Fačkov. Juhozápadným smerom spomínanou cestou vedie na križovatku s cestou na lokalitu Kocera, pokračuje cestou do doliny juhovýchodným smerom. Tu z južnej strany obchádza usadlosť, mení smer na juhozápadný a pokračuje okrajmi lesných porastov až k južnému okraju obce Fačkov. Odtiaľ vedie juhovýchodným smerom okrajmi lesných porastov až na lokalitu Šmidovský lán, ďalej vedie južným smerom poľnou cestou až na okraj lesných porastov, mení smer na západný a okrajmi lesných porastov pokračuje križujúc vodný tok Ziglová až na styk so štátnou cestou Fačkov – Prievidza, 250 metrov juhovýchodne od objektu Lesná správa Fačkov. Pokračuje po štátnej ceste až po odbočku k objektu Horárne, ďalej vedie lesnou cestou juhovýchodným a južným smerom na hrebeň Lúčanskej Malej Fatry až na kótu 802. Tu opúšťa Žilinský kraj, prechádza do Trenčianskeho kraja a na LHC Nitrianske Pravno. Pokračuje juhovýchodným smerom lesnou cestou až po lokalitu Ďaleké pole, opúšťa lesnú cestu, pokračuje severovýchodným smerom severným okrajom lesného porastu lokality Ďaleké pole, ďalej dolinkou až k okraju lesných porastov. Tu mení smer na východný, pokračuje okrajom lesných porastov až na lokalitu Nad Skaly. Odtiaľto vedie východným smerom naprieč lesnými porastami v tesnej blízkosti južne od lesnej cesty až na západný okraj lokality Kivek. Odtiaľ vedie približne v trase lesnej cesty východným smerom až k JPRL 268, kde prechádza opäť do Žilinského kraja a na LHC Kláštor (hraničný kopec 114/1). Odtiaľ vedie juhovýchodným smerom rozhraním k.ú. Vrísko a k.ú. Kľačno cez kóty 765, 752, 765, 773, 774, 771 až na Závozy (911). Tu sa stáča severovýchodným smerom, vedie rozhraním k.ú. Vrísko a k.ú. Brieštie cez kóty 813, 866, 833, 976, 987, 989, Nad Studencom (995), pretína lesnú cestu Studenec na kóte 932, odtiaľ stále severovýchodným smerom cez kóty 1013, 1012, 1026, 1013, 1024 až na lokalitu, nachádzajúcu sa 190 metrov západne od kóty 995. Tu mení smer na severný a pokračuje rozhraním k.ú. Kláštor pod Znievom a k.ú. Ondrašová až po západný okraj JPRL 18, pokračuje severovýchodným a severným smerom rozhraním JPRL 18 a 51, 51 a 50, 52 a 49, stredom JPRL 52 až po križovatku ciest, kde pretína vodný tok Vrúca a pokračuje severovýchodným smerom cestou na Lazany pod Znievom. Opúšťa cestu v mieste styku s potokom Obzová a pokračuje východným smerom okrajom lesných porastov až po západný okraj obce Lazany pod Znievom. Tu mení smer na severný a stále vedie okrajom lesných porastov, prechádza na LHC Kýčera, pokračuje severným smerom okrajom lesných porastov až po lesnú cestu vedúcu do lokality Rudovô. Odtiaľ pokračuje severovýchodným smerom dolinkou pozdĺž vodného toku ponad západný a severný okraj lesnej škôlky až na styk s lesnou cestou, tu mení smer na severný a vedie na lokalitu Hrádok, odtiaľ cez JPRL 165, okrajom JPRL 164b, južným, západným a severným okrajom obchádza lyžiarsky areál Biele potoky a prechádza cez vodný tok Valčianka na štátnu cestu. Tu mení smer na východný a pokračuje cestou až po južný okraj JPRL 348. Ďalej vedie severným a severovýchodným smerom lesnou cestou rozhraním JPRL 348 a 350, cez JPRL 349c, rozhraním JPRL 349b, 349a a 349c, cez JPRL 355, rozhraním JPRL 355 a 349a na lokalitu Suchá. Odtiaľ vedie ponad západný a severný okraj lesnej škôlky, rozhraním JPRL 365 a 366, 381 a 382a, okrajom lesných porastov až na lesnú cestu z obce Trebstovo. Po lesnej ceste vedie juhovýchodným smerom po križovatku ciest, odtiaľ severovýchodným smerom okrajmi lesných porastov, južným okrajom lesného porastu Pod pálenicou, prechádza na LHC Martinské hole a pokračuje severovýchodným smerom okrajmi lesných porastov až po severovýchodný okraj JPRL 7, kde prechádza na štátnu cestu. Pokračuje cestou severným smerom až po lesnú škôlku nad obcou Bystrička. Túto obchádza zo západnej strany a pokračuje severným smerom západnými okrajmi lokalít Pred Valašskou, Škodovo, cca

100 metrov juhovýchodne od údolnej stanice lanovej dráhy na Martinské hole. Tu mení smer na severozápadný a pokračuje južným okrajom prieseku LD Martinské Hole, až po vrcholovú stanicu lanovej dráhy. Odtiaľto pokračuje juhozápadným smerom naprieč JPRL 208 a 207 až po vodojem nachádzajúci sa na konci lesnej cesty. Odtiaľto vedie ďalej severozápadným smerom pozdĺž vodného toku až na hornú hranicu lesa, odtiaľ západným smerom bezlesím až po pásmo kosodreviny. Kosodrevinu obchádza jej východným a juhovýchodným okrajom až k objektu vysielача Krížava, ktorý obchádza zo severnej strany. Pokračuje okrajom kosodreviny a rozhraním lesných porastov a bezlesia okolo kóty Krížava (1435) až na lokalitu Zázrivá. Pokračuje juhovýchodným smerom lesnou cestou až po údolnú stanicu lyžiarskeho vleku, odtiaľ východným smerom naprieč JPRL 308, 307 až k nelesnej ploche 132, kde zo severnej strany obchádza údolnú stanicu ďalšieho lyžiarskeho vleku. Odtiaľ vedie lesnou cestou a vodným tokom severovýchodným smerom až k styku s rozhraním k.ú. Záturčie a k.ú. Priekopa pri Martine. Pokračuje uvedeným rozhraním katastrov východným smerom až na lesnú cestu pod lokalitou Hradište vedúcu z Martina a Vrútok na lokalitu Veľká Lúka. Približne v jej trase pokračuje v oblúku až na kótu nachádzajúcu sa 200 metrov južne od lokality Veľká Lúka, mení smer na severný, opúšťa lesnú cestu a pokračuje priamo na Veľkú Lúku. Túto obchádza jej severným okrajom a znovu nadväzuje na lesnú cestu, pokračuje ňou východným smerom. 150 metrov juhovýchodne od kóty Vrútky (731) opúšťa lesnú cestu a vedie severovýchodným smerom dolinkou až na okraj lesných porastov nad mestom Vrútky, ktoré obchádza západným okrajom mesta okrajom lesných porastov a lesnou cestou až k objektu Bagárova chata. Ďalej vedie severným smerom naprieč lesnými porastami až k východnej časti lokality Pokladný grúň až po okraj lesa pri lome Dubná skala. Vo vzdialenosti cca 100 metrov od okraja lomu Dubná skala obchádza lom po jeho južnej, západnej a severnej časti, prechádza popod elektrické vedenie 2x 400kV Varín – Sučany a juhovýchodným smerom pokračuje v línii elektrického vedenia, križuje rieku Váh, kde sa pripája na hranicu NP Malá Fatra. Pokračuje po pravom brehu Váhu proti smeru toku až k sútoku s derivačným kanálom. Odtiaľ pokračuje okrajom lesa východným smerom, ponad severné okraje obcí Lipovec, Turčianske Kľačany a Sučany, pretína dolinu Panošiná, Kozinský potok, potok Mníšia, Kľačiansku a Sučiansku dolinu, až na južný okraj PR Pod Ríglom. Obchádza rezerváciu z južnej strany, na jej juhovýchodnom rohu opúšťa hranicu NP Malá Fatra a pokračuje východným smerom k severnému okraju lesných porastov na lokalite Gejdoše hrabina až k styku s vodným tokom Chotárny potok. Tu mení smer na južný a vedie rozhraním k.ú. Sučany a k.ú. Turany až na cestu vedúcu na objekt vojenskej strelnice. Ďalej pokračuje východným smerom križujúc Krchovský potok, pokračuje poľnou cestou vedúcou až k severozápadnému okraju chatovej osady Záhradky pod Kopcom, obchádza ju zo severnej a východnej strany poľnou cestou. Pokračuje severovýchodným smerom okrajmi krovitých porastov, severným okrajom lokality Strelnica na Tibíne, križujúc vodný tok Horný Černík, vedie na poľnú cestu a ňou až na križovatku poľných ciest. Tu mení smer na severný a východný a križuje vedúc poľnou cestou lokalitu Vaňovský jarok, Mancovo až na hranicu LHC Jánošíkovo-Šútovo. Ďalej pokračuje severným smerom, zo severu obchádza chatovú osadu Trusalová, pokračuje južným okrajom PR Goľove mláky, mení smer na juhovýchodný a obchádza spomínanú chatovú osadu z východnej strany. Ďalej vedie severovýchodným smerom južným okrajom lokality Stráne až k lokalite 100 metrov východne od objektu RD Šútovo. Mení smer na severozápadný a vedie poľnou cestou až k východnému okraju lokality Kríčková, odtiaľ východným smerom cca 250 metrov ponad severný okraj obce Šútovo až na styk s hranicou NP Malá Fatra. Odtiaľ vedie uvedenou hranicou na severný okraj časti obce Šútovo-Rieka. Mení smer na juhovýchodný, severným a východným okrajom obchádza lom Šútovo až po styk so severozápadným okrajom PP Kraľoviansky Meander. Ďalej pokračuje po hranici uvedenej prírodnej pamiatky okrajom štátnej cesty Martin – Ružomberok okolo Kraľovianskeho Meandra a okrajom lesných porastov popri uvedenej štátnej ceste až po severozápadný okraj obce Kraľovany. Obec Kraľovany obchádza zo severnej strany ponad okraj železničnej trate a nadväzuje na odbočku železničnej trate Kraľovany – Dolný Kubín od železničnej trate Žilina – Košice. Pokračuje hranicou ochranného pásma NP Malá Fatra, severným okrajom železničnej trate Žilina – Košice východným smerom po obec Stankovany. Severným okrajom intravilánu

obce a potom Škutovou dolinou, lesnou cestou a zbiehajúcim chrbtom pokračuje severovýchodným smerom k intravilánu obce Žaškov. Juhozápadným okrajom intravilánu obce vedie ďalej až k rieke Orava, ktorú križuje a sleduje jej pravý breh po sútoku s potokom Zázrivka. Týmto potokom pokračuje k západnému okraju obce Párnica, odtiaľ severným okrajom jej intravilánu a miestnej časti Záhrabovia k potoku tečúcemu z Temnej doliny a ním po jeho pravostranný prítok. Prechádza na LHC Dolný Kubín, odbočuje východným smerom cez kótu 557 k západnému okraju intravilánu obce Istebné a jeho okrajom k potoku Istebňanka po areál RD Istebné, ktorý obchádza severozápadným okrajom. Opúšťa hranicu ochranného pásma NP Malá Fatra, pokračuje severovýchodným smerom poľnou cestou až na rozhranie k.ú. Istebné a k.ú. Veličná, mení smer na severný a spomínaným rozhraním pokračuje až na styk s hranicou ochranného pásma NP Malá Fatra. Tu mení smer na východný a pokračuje kopírujúc hranicu ochranného pásma popod južné okraje lesných porastov až k poľnej ceste v lokalite Vlková, mení smer na severný až po okraj lesných porastov na lokalite Pod Holicou, pokračuje severovýchodným smerom pomedzi roztrúsené lesné porasty až na rozhranie k.ú. Revišné a k.ú. Veličná. Mení smer na severný a spomínaným rozhraním katastrálnych území vedie až na západný okraj lokality Maštal' pod Klúčom, obchádza ju zo severnej strany okrajom lesných porastov až po severný okraj JPRL 249a na lokalite Kardošovo, kde sa stretáva s vodným tokom vedúcim do Beňovej Lehoty. Tu mení smer na severný, pokračuje proti prúdu spomínaného vodného toku až na lokalitu Tri Kopce, kopírujúc rozhranie k.ú. Veličná a k.ú. Beňova Lehota. Odtiaľ pokračuje severným a neskôr západným smerom rozhraním k.ú. Veličná, k.ú. Veľký Bysterec a k.ú. Kubínska Hoľa až na Minčol (1349). Prechádza na LHC Párnica, kopíruje východnú hranicu NPR Minčol a pokračuje súbežne s hranicou ochranného pásma NP Malá Fatra severným smerom na Bzinskú hoľu (1193) a na Príslopec, kde sa stáča na západ ku kóte 1251 a k NPR Paráč. Po jej severnej hranici sa opäť vracia na hlavný hrebeň, ktorým pokračuje západným smerom cez kóty 1166, Hoľa (1066), 1092, Okružlica (1163), Javorinka (1210), Okružlica (1076). Prechádza na LHC Varín, vedie juhozápadným smerom cez Jezofčie, kótu 900 južne od usadlosti Kýčerka, kótu 838, kde vo vzdialenosti 450 metrov severovýchodne od usadlosti U Marunov opúšťa hranicu ochranného pásma NP Malá Fatra a mení smer na juhovýchodný, kopíruje rozhranie k.ú. Riečnica a k.ú. Terchová oblúkom severným a severovýchodným smerom prechádza okrajmi príslušných lesných porastov a po 1100 metroch sa 300 metrov pred kótou 810 vracia späť na hranicu ochranného pásma NP Malá Fatra, pokračuje juhozápadne na spomínanú kótu 810, odtiaľ po križovatku ciest na hrebeni Vojenné, severozápadne od usadlosti Do Machaja. Potom hranica chráneného vtáčieho územia Malá Fatra vedie lesnou cestou juhozápadným smerom až na kótu 816, ktorá sa nachádza 1000 m severovýchodne od usadlosti Matejičkovia. Tu znovu opúšťa hranicu ochranného pásma NP Malá Fatra, mení smer na južný, po 400 metroch pokračuje južným smerom lesnou cestou vedúcou 150 m východne popri usadlosti Káčerovia, odtiaľ ďalej juhovýchodne po lesnej ceste až po severovýchodný okraj JPRL 95, kde lesnú cestu opúšťa a stáča sa v 90 stupňovom uhle na juhozápad až po severný okraj JPRL 93d, kde mení smer na juhovýchodný prechádzajúc východným okrajom JPRL 93d, 93c, odtiaľ hrebienkom na Mravečník (990m), odtiaľ juhovýchodným smerom okrajom lesa až po severný okraj JPRL 123b, kde mení smer na severovýchodný a východný a pokračuje severnými okrajmi JPRL 123b, 122, až po severovýchodný okraj JPRL 124, kde križuje lesnú cestu a pokračuje južným smerom naprieč cez JPRL 124 až po jej južný okraj. Odtiaľto vedie južným smerom západnými okrajmi lesných porastov JPRL 122, 117 až na lesnú cestu a ňou južným smerom pokračuje až do obce Vyšné Kamence. Tu na severnom okraji obce prechádza na rozhranie k.ú. Belá a k.ú. Terchová a južným smerom ním pokračuje, križujúc štátnu cestu Žilina – Terchová, prechádzajúc cez južný okraj obce Vyšné Kamence až po severné rozhranie JPRL 672 a 673, kde zároveň dosahuje hranicu NP Malá Fatra. V tomto bode mení v 90 stupňovom uhle smer na západný, pokračuje severnými okrajmi lesných porastov v dĺžke 320 metrov. Mení smer na severný, obchádza okraje polí a krovísk a po 350 metroch zatáča na západ, pričom týmto smerom pokračuje cca 150 metrov južne pozdĺž celej obce Nižné Kamence. Za obcou pokračuje juhozápadným smerom, obchádza osadu Mažgutovia južným okrajom osady. Odtiaľ pokračuje okrajom krovín a lesných

porastov západným smerom ponad JPRL 656c, 656b, 656a, 200 metrov severne od hotela Bránica a na cestnej odbočke do hotela pretína komunikáciu do dolín Malá a Veľká Bránica. Odtiaľ pokračuje juhozápadným smerom v dĺžke 1600 metrov okolo polí a krovísk, potom mení smer na juhovýchodný, južný a západný, kopírujúc krovité medze až do vzdialenosti 150 metrov od okraja obce Belá. Hranica chráneného vtáčieho územia mení smer na južný a vo vzdialenosti 200 metrov od obce kopíruje jej východný okraj. Vo vzdialenosti 300 metrov severovýchodne od konečnej zastávky SAD mení smer na západný, pretína komunikáciu do Belskej doliny v mieste uvedenej zastávky SAD a pokračuje západným smerom po poľnej ceste, po 400 metroch mení smer na severný a po 330 metroch na západný, pokračuje týmto smerom okrajom krovitých medzí až po vodný tok vedúci z Bačín dolína. Tu mení smer na južný a pokračuje pozdĺž vodného toku Bačínsky jarok až po osadu Bačín, opúšťa vodný tok a obchádza osadu Bačín jej východným, južným a západným okrajom. Na západnom okraji Bačina mení smer na severozápadný a pokračuje v dĺžke 500 metrov miestnou komunikáciou vedúcou do obce Dolná Tižina. Tu opúšťa komunikáciu a mení smer na juhozápadný, vedie ponad zastavané územie obce, pretína dolinu Kamenná, pokračuje naprieč osadou Zichovia, cez lokalitu Pálenica až po severný okraj lokality Poľany. Tu mení smer na severozápadný, pokračuje rozhraním k.ú. Dolná Tižina a k.ú. Krasňany až po juhovýchodný okraj obce Krasňany, pokračuje juhozápadným smerom krovitými okrajmi medzí až po juhozápadný okraj obce Krasňany. Tu mení smer na juhovýchodný, vedie až na lokalitu Borie, odtiaľ stále juhozápadným smerom lesnou cestou až na hranicu NP Malá Fatra na severovýchodnom okraji chatovej osady Pod Jedľovinou.

D) DOKLADOVÁ ČASŤ

Dokladová časť bude doplnená po pripomienkovaní ako samostatná textová zložka.